Din ȚARĂ

Săptămâna trecută a avut loc la București conferința anuală a Micei Antante. Au luat parte miniștri de externe ai Jugoslaviei (D. Marincovici), Cehoslovaciei (D. Beneș) și României (d. Ghica).
Pe lângă lucrările obicinuite, conferința a avut să rezolve și atitudinea grupului celor trei state, față de problema acordului vamal între Germania și Austria.

După terminarea conferinței, ministerul de externe a dat un comunicat, iar înalții oaspeți au fost invitați la un dejun de către Suveran.
Cele trei fotografii din sus paginei reprezintă: stânga: cei trei miniștri de externe ai Micei Antante, rezolvând chestiunile curente în conferință; dreapta: d-nii Marincovici, Beneș și Ghica pe scările Ministerului de Externe, după terminarea unei ședințe; mijloc: d-nii Beneș, Marincovici, Ghica și Argetoianu, la eșirea din Gara de Nord.

Tot săptămâna trecută a avut loc în capitală, sfințirea drapelului Societății „Virtutea Militară", la care au participat delegațiuni de membri din întreaga țară. Fotografia din st. jos reprezintă pe membrii societății, în demonstrații cu drapelul pe una din străzile capitalei, iar cea din dreapta reprezentanții societății „Virtutea Militară", după depunea coroanei la Mormântul Eroului Necunoscut.

Vreţi să plecaţi în lună?

(Urmare din pag. 4-a)

In cazul însă când nu există aer, trebue să fie pe această bizară lume o arşiţă de plus 300 de grade C. în partea iluminată, şi un ger de circa minus 200 grade C. în partea întunecată.

Condiţiunile vieţii sunt dar aci cu totul deosebite ca pe pământ.

Nu există în Lună nici furtuni, nici nouri, nici ploi. Nu există isvoare, râuri, lacuri, mări şi oceane.

Lipsa atmosferei nu e admisă de toţi astronomii, dar ceeace se admite în unanimitate şi pare a fi definitiv demonstrat, e faptul că în cel mai bun caz, aerul e extrem de rar în lună.

Presiunea atmosferică medie pe pământ e de 76 cm. In Lună, presiunea aerului, în cazul când nu e zero, trebuie să fie poate de 1 sau 2 milimetri.

Romanul doamnei *Thea de Harbon „Femeea în lună“*, care a fost filmat în condiţiuni tehnice admirabile de soţul ei, distinsul regisor Lang, ne-a arătat anul trecut că în lună ar fi aer exact ca pe pământ, ba astronomul ajuns acolo îşi aprinde chibritul nestingherit. Bine înţeles numai în romane şi în filme Luna are *aer* şi chiar *aur*.

METEOROLOGIA SELENITĂ

Luna se învârteşte în jurul ei, în jurul pământului şi în jurul soarelui odată cu planeta al cărei satelit este.

Că pământul apare nespus de frumos, văzut de „sus“, e un fapt sigur şi orice pictor ar fi gata să se îmbarce în rachetele lui Oberth.

Să presupunem că prima expediţie de oameni ar ajunge în lună în timpul zilei. Se ştie că ziua în lună e de 14 ori mai mare ca pe pământ; cauza e coincidenţa mişcării proprii de rotaţie a satelitului în jurul axei ei, cu mişcarea de revoluţie în jurul pământului.

Cum atmosfera lunară e foarte rară sau inexistentă, radiaţia soarelui în timpul zilei nu e stăvilită de nimic. In consecinţă, ziua, temperatura se poate ridica şi la sute de grade.

Noaptea din contra e un ger siberian.

Totuş, dacă oamenii se pregătesc să sboare în stratosferă (e aproape sigur că primul sbor va avea loc la 1932) unde e un ger de —50 grade, nu trebue să ne surprindă că se vor obişnui şi cu frigul din Lună, inventându-se haine-calorifere, încălzite prin unde calorice ori prin alte procedee. Aceleaşi haine vor proteja aviatorii contra căldurii şi vidului. Vor avea aproximativ aspectul îmbrăcămintei scafandrilor.

Inginerul Esnault-Pelterie e atât de perspicace, încât nici-un amănunt nu-i scapă, experimentând totul în laboratoarele sale preparatoare.

CÂTEVA CUVINTE DESPRE LUNĂ

Despre Lună s'au publicat numeroase scrieri, de astronomii specialişti în geografia ei, numiţi *selenografi*.

In cele ce urmează vom rezuma, după *Flamarion*, o monografie a acestui satelit.

„Luna e astrul nopţii prin excelenţă, astrul singurătăţii, al tăcerii, al visării, al misterului.

Palidă făclie, a cărei lumină e împrumutată dela Soare, ea pare că înlocuieşte cu umilinţă, pe zeul zilei şi pare că vrea să ne spună, că dacă Soarele a dispărut sub orizontul nostru, el străluceşte încă în spaţiu, ascuns doar Pământului.

Fazele sale, dela început, au arătat oamenilor, că Luna are forma unui glob şi că lumina nocturnă ce o răspândeşte peste somnul naturii, vine dela Soare.

Intr'adevăr, ea se învârteşte în jurul pământului, într'o revoluţie mensuală, după cum pământul se învârteşte în jurul soarelui într'o revoluţie anuală.

Mişcarea sa se efectuează pe un plan, ce nu e depărtat de acela în care planeta noastră se învârteşte în jurul focarului luminos. Când atmosfera este cu totul curată, poţi să distingi perfect interiorul discului lunar, neluminat de soare, de o culoare cenuşie, care se şi numeşte lumina cenuşie *(când Luna e ca o secere subţire). E reflexul luminii pământului, care e luminat de soare.*

Luna se învârteşte în jurul nostru pe o circomferinţă puţin eliptică, dusă la o distanţă medie de 384.000 km. şi care măsoară 2 mil. 400.000 km. lungime. Această orbită fiind străbătută în 27 zile 7 ore 43 minute şi 11 secunde, iuţeala Lunii pe orbită e deci de circa un kilometru pe secundă.

Văzută la telescop Luna nu e albă, ci cenuşie-galbenă. Ea pare albă în timpul zilei, din cauza contrastului culorii albastre a cerului.

Ea prezintă regiuni mai întunecate, văi, cu o culoare închisă şi crateri luminoşi, cari oferă albeaţa zăpezii.

Nimic nu poate fi mai curios ca munţii Lunii, văzuţi cu luneta, în epoca primului pătrar când soarele îi luminează oblic şi face să reiasă relieful, proectând în spatele lor fantastice umbre negre. Inainte de primul pătrar, dantelăriile secerei lunare seamănă cu argintul fluid ,atârnat pe cerul serii. Inele mari sau mici, enorme sau microscopice, par aruncate de-avalma pe tot solul lunar, toate circulare dar părând eliptice, când se găsesc spre marginea globului lunar.

Această formă inelară este atât de curioasă, încât astronomilor cari au observat-o în veacul al XVII-lea, după invenţia lunetelor, nu le venia să creadă şi nevenindu-le să o atribuie naturii, îşi închipuiră că aveau în faţa lor construcţii artificiale, clădite de locuitorii Lunii din cauza climei (?). Chiar Kepler credea în această origine artificială. Pe atunci nu se gândia nimeni la enormele dimensiuni ale acestor construcţii.

Da, toţi munţii Lunii sunt scobiţi. Să ne închipuim un călător străbătând câmpiile lunare şi apropiindu-se de unul din ei. Va întâlni o serie de talusuri, ridicături unele peste altele. Se suie pe aceste întărituri, ajunge cu greutate înaltele lor vârfuri, de unde se bucură de o vedere neînchipuită. Călătorul voeşte însă să treacă vârful muntelui, pentru a se coborî pe partea opusă, de unde a venit şi nu poate.

Muntele e fără vârf! In loc de a fi dominat de un platou, e scobit şi craterul lui se scoboară mai jos *decât câmpia învecinată din josul versantului. Trebue deci, sau să se scoboare în fundul craterului, să-l treacă (şi de multe ori craterul are 100 km. în diametru), să urce giganticul munte din faţă, apoi să-l coboare, sau să înconjure întăriturile prăpăstioase şi pline de vârfuri ascuţite. Deşi muşchii obosesc de şase ori mai puţin pe Lună decât pe Pământ, asemenea excursii trebuesc să fie mult mai grele decât ale eroilor celor mai îndrăsneţi, din cluburile noastre alpine.”*

PĂMÂNTUL VĂZUT DIN LUNĂ

Vom încheia această cronică tot cu un citat din Flammarion, în care acest mare maestru al imaginaţiei ştiinţifice ne arată aidoma cum am vedea Pământul din lună.

„Se admiră de pe Lună un astru majestos, — care nu se vede de la noi, de pe pământ, — şi care oferă particularitatea că e nemişcat pe cer, pe când toate celelalte astre trec după el; acest astru, de o mărime aparentă considerabilă, e propriul nostru Pământ, ce oferă faze corespunzătoare acelora pe care le prezintă satelitul nostru, dar în mod invers.

In momentul Lunii noui, soarele luminează în plin emisferul terestru, întors spre satelitul nostru şi atunci avem Pământ plin; *la epoca lunei pline; din contra emisferul neluminat al globului nostru se află întors spre lună şi e* Pământ nou.

Când luna ne prezintă primul pătrar, Pământul arată ultimul pătrar şi aşa mai departe.

Interesant e să vezi din lună rotaţia Pământului.

In acest moment, bunăoară, am recunoaşte pe discul său în mijlocul imensului ocean verzui, ce se întinde de-oparte şi de alta, cei doi V suprapuşi care formează America, am vedea acest desen geografic mişcându-se spre est; soseşte Oceanul Pacific, Japonia şi Australia apar urmate în curând de lungul continent al Asiei şi de Oceanul Indian.

Pământul continuând să se învârtească, ne-ar prezenta apoi Europa şi Africa.

Planeta noastră este astfel orologiul ceresc perpetuu al lunii. E o lume strălucitoare Pământul, văzut de departe!”

*

Jules Verne şi Wells au completat viziunile lui Flammarion, publicând romanul unei călătorii în lună.

Experienţele făcute de Esnault-Pelterie şi de prof. Oberth sunt atât de promiţătoare, încât se proectează de pe acum nu numai o călătorie în Lună, dar chiar o călătorie inter-planetară (!).

Asupra unui subiect atât de interesant vom mai reveni desigur, aşteptând până atunci detalii dela cercurile astronomice.

NEPTUN

SUNT 15 ani de atunci. Locuiam la El-Matarieh, în apropiere de Cairo; închiriasem o locuinţă modestă, unde trăiam cu mama şi cu o servitoare bătrână. Eram institutor într'una din şcolile capitalei. Viaţa mea nu era lipsită nici de oboseală nici de plictiseală, căci greaua-mi ocupaţie îmi lua întreaga zi. Mă reîntorceam la El-Matarieh, sfârşit de puteri cu trenul de seară. Spre a mă recrea şi spre a-mi schimba puţin cursul ideilor, obicinuiam să fac o plimbare înainte şi una după cină. Intâlniam în fiecare zi câte un vecin, cu care legam câteva vorbe.

Câteva luni mai târziu, m'am împrietenit cu un şeic respectabil, anume Mouafi. Fusese profesor de limba arabă, într'o şcoală primară a statului şi se retrăsese din cauza vârstei. Era un bărbat înalt, cu obrazul ras şi cu înfăţişarea nobilă a unui sultan. Figura sa reflecta mila şi bunătatea. Intr'un cuvânt, îmi inspira un respect profund şi o mare admiraţie. Curând am devenit cei mai buni prieteni, căci fiecare din noi îşi găsise însfârşit omul care-i trebuia. Locuia într'o căsuţă de ţară, în mijlocul câmpului, izolată de orice altă locuinţă omenească. O grădiniţă pe care o închiriase dela un ţăran vecin, făcea casei un decor încântător. Obicinuiam să stăm acolo serile, lângă fântână, la umbra unui arbore bătrân. Prietenul meu alesese acest loc, special pentru a-şi face rugăciunile; îl înconjurase cu un mic zid şi-l aşternuse cu rogojini. Acolo stam ceasuri întregi, discutând fie chestiuni religioase, clasice, sau citeam câte o carte bună.

Cu toate că era instruit, şeicul era foarte superstiţios.

Singurul suflet care împărtăşia viaţa izolată a bătrânului, era o fată de 12—13 ani: ea avea grija casei. O vedeam uneori când se întâmpla să cinez la el, căci ea servia la masă. Mijlocie de statură, nici frumoasă nici urâtă, şi fără nici un fel de cochetărie sau găteală. Singurul lucru care ar fi putut să atragă ochiul asupra ei, era desvoltarea, precocea sa maturitate. Vedeai din stângăcia sa, din mişcările-i timide, forţate, şi după modul în care tatăl său o trata, că era o martiră. Şeicul contrar naturii sale, era foarte sever cu ea; o privia cu ochi plini de mustrare, îi vorbia aspru şi o pedepsia pentru cea mai mică greşeală. Imi explică ciudata-i purtare, spunându-mi că tinerele fete trec la vârsta aceea printr'o perioadă critică. Dacă le-am trata cu blândeţe, dacă le-am îngădui cea mai mică libertate, ar profita, ne-ar judeca slabi şi ar lua-o rasna; dar dacă le dominăm şi le tratăm cu severitate, vor rămânea pe drumul drept.

...*Şeicul Mouafi îşi plângea fata, care zăcea la picioarele lui...*

Şeicul avea ca grădinar un tânăr ţăran metis, anume Azzazi. Pe trupu-i înalt şi puternic nu purta decât un galabieh, care lăsa să se vadă pieptu-i lat şi păros, precum şi picioarele-i puternice şi prăfuite.

Astfel, viaţa se scurgea pacinică şi fericită.

Dela o bucată de vreme am observat o schimbare în felul de a fi al prietenului meu, o schimbare ce se accentua cu fiecare zi. Il vedeam adesea cufundat în gânduri, taciturn şi preocupat, apoi tresărind, părea că se deştepta brusc dintr'o adâncă reverie. Figura sa vădea atunci disperare, suferinţă grea. Ochii săi atât de vioi altă dată păreau acum stinşi. Starea sa mă îngrijora. Care era cauza acestei schimbări? O pierdere de bani, sau vre-o turburare nervoasă?

In zadar încerca să-mi ascundă suferinţele sale. Insă, cu toate că ardeam să-i cunosc secretul, i-am respectat tăcerea.

Odată, în cursul unei mici discuţii, deveni subit furios, se ridică brusc, tremurând din toate mădularele, cu ochii în fulgere. Incepu să mă înjure pe nerăsuflate şi-mi aruncă un toiag gros în cap, din fericire fără să mă nemerească rău. Am rămas trăsnit: acesta era oare şeicul Mouafi, el, personificarea blândeţei şi a bunătăţii? Când mi-am revenit, prietenul meu ieşit din fire, se sbătea ca un taur furios urlând şi ameninţând. Am fugit, uitându-mă din când în când înapoi, spre a vedea dacă nenorocitul nebun nu mă urmăria; eram convins că şeicul fusese atins de o subită nebunie şi că trebuia închis într'un ospiciu.

A doua zi spre seară, după curs, cum mă pregătiam să-mi fac obicinuita plimbare ,am văzut deodată în faţa mea pe şeic, care mă aştepta-se. Foarte neplăcut surprins, am încercat să fug. Mă ajunse din urmă, îmi luă mâna în timp ce ochii săi plini de lacrimi implorau iertarea.

— „Scump prieten" zise el, „te-am aşteptat toată ziua. Ce pot să-ţi spun? Nu îndrăznesc să sper că mă vei ierta, după cele ce s'au petrecut... Merit toate reproşurile şi întregul tău dispreţ."

La un moment dat, vru să-mi sărute mâinile, dar le-am retras cu grabă şi-am încercat să-l liniştesc, spunându-i:

— „Crezi că-ţi pot purta pică pentru acea mică întâmplare?"

Bătrânul tremura, sudoarea îi şiruia pe frunte. Ochii i se rotiau îngroziţi în cap, pieptul îi tresălta cu neregularitate. Imi părea suferind. Il luai atunci de mână şi-l pofti să ia o ceaşcă de cafea la mine.

— „Cu plăcere", zise el, cu o voce slabă, „gândeşte-te că n'am mâncat nimic de eri."

— „Pot atunci să-ţi ofer o gustare ?"

Incercă să facă un semn de refuz, apoi îşi scoase batista, îşi şterse obrazul şi-şi făcu vânt cu ea. Intretimp, am ajuns la mine. L-am dus in micul meu salon şi m'am grăbit să comand la bucătărie cele necesare pentru masă. Curând apăru servitoarea, aducând o tavă.

Deabia o aşezase în faţa prietenului meu, că acesta se şi aruncă asupra bucatelor devorându-le. După ce termină, cu gesturi ce vădeau mulţumirea, îşi şterse gura şi mulţumi lui D-zeu. Apoi începu foarte amical o discuţie pe tonul lui obicinuit. Petrecurăm o seară admirabilă. Intr'un târziu l-am petrecut până în stradă. In momentul despărţirii îmi luă mâna, strângând-o cu putere. Buzele sale se mişcau, ca şi cum ar fi vrut să-mi încredinţeze ceva de mare importanţă; dar imediat îşi luă seama şi spre a nu mai fi ispitit să-mi spună secretul, dispăru cu paşi repezi.

In seara următoare, am ţinut ca o datorie, să fac o vizită şeicului, spre a-l asigura de afecţiunea mea. Mă primi cu mare bucurie şi mă conduse în colţişorul nostru de predilecţie; începu să citească tare o bucată de literatură, dar am observat că mintea sa era aiurea. Deodată închise cartea şi mă privi cu ochii lui mari.

— „Crezi în diavoli?" mă întrebă el cu nelinişte.

L-am privit mirat, căci eram foarte departe de un astfel de subiect. Cum nu răspundeam, repetă întrebarea.

— „Diavoli!"... zisei... „ce prostie!.."

— „Totuş Allah i-a recunoscut în Coran.

— „Adevărat... dar după câte îmi amintesc, tot Allah spune că trăiesc departe de noi şi că sunt invizibili."

Roşi de furie şi-mi răspunse cu pornire:

— „Nu-i adevărat... nu-i adevărat, am dovezi indiscutabile, că sunt printre noi şi...

Reuşi să se stăpânească, dar pronunţă câteva vorbe fără şir. Puse cartea deoparte şi începu să-şi frece fruntea.

— „Imi pari cam obosit astă seară, prietene," i-am spus cu blândeţe, dă-mi voie să te părăsesc. Trebuie să te culci devreme."

— „E drept că sunt cam bolnav," răspunse el, „am ameţeli."

Mi-am luat rămas bun dela el. După ce parcursesem o oarecare distanţă, am băgat de seamă că-mi uitasem bastonul. Un moment stătui la cumpănă: merita să mă întorc numaidecât, sau era mai bine să aştept ziua următoare pentru a-l relua?

Obicinuind să port totdeauna un baston în timpul plimbărilor mele nocturne, prin aceste cartiere pustii, m'am hotărît să mă înapoiez la prietenul meu. Ajungând, mi-am luat bastonul şi porni din nou la drum. Făcusem câţiva paşi, când auzi în depărtare voci, în care răsunau ameninţări şi spaimă. Deşi cuprins de frică, m'am oprit spre a asculta, dar n'am putut distinge nimic. M'am uitat în toate direcţiile, spre a vedea de unde veniau vocile: ieşiau din casă, ori veniau dinspre câmpie? Erau voci omeneşti sau strigăte de animale. Era numai vuetul vântului printre frunze?... O ideie ciudată îmi străbătu mintea.

— N'o fi oare vocea demonului, care străbate întunericul la această oră din noapte?

Nu departe de mine era o fântână părăsită, lângă care Azzazi, grădinarul prietenului meu, îmi povestise tot felul de legende îngrozitoare, de care-mi bătusem totdeauna joc, dar acum nu mai aveam chef de râs. Cu o mişcare bruscă, am întors capul spre fântână şi-mi păru că trunchiul unui arbore tăiat se întindea ca o fantomă, râzând şi făcându-mi semne, Am întors ochii spre a nu mai vedea nimic şi începui să alerg ca un iepure urmărit de ogari, în timp ce în urechi îmi răsună neîncetat diabolicul râs. Alergam astfel fără să mă opresc, fără să mă uit nici în dreapta nici în stânga. Sfârşit de puteri, am ajuns acasă şi am căzut pe primul scaun ce-mi ieşi în cale,,,

Zile la rând trecură fără să-l mai văd pe şeic. Veni să mă întrebe care fusese cauza absenţei mele. Ca scuză i-am spus că fusesem bolnav. In seara aceea rămase mult timp de vorbă cu mine. In cursul conversaţiei, i-am spus la un moment dat, pe un ton pe care încercam să-l fac glumeţ:

— „Se pare că teoria d-tale asupra diavolului e adevărată.”

Şeicul începu să tremure; muşchii obrazului se contractară iar pleoapele începură să-i bată cu repeziciune.

— „Adevărat”? bâlbâi el.

— „Oh, ceva lipsit complet de importanţă” îi spusei.

Se apropiă de mine şi mă rugă să-i povestesc întâmplarea. Am fost silit să-l satisfac şi-i istorisi aventura modificând-o şi schimbând locul. De-abia isprăvisem, că şeicul sări de pe scaun, mă luă de umeri şi scuturându-mă cu putere, exclamă:

— „Jur că ai văzut pe diavol!“

Fără voie, tresări şi-l întrebai cu vocea stinsă:

— „Dar d-ta... l-ai văzut?”

Tăcu o clipă, cu ochii rătăciţi. In cele din urmă reluă.

— „Incă nu l-am văzut, dar îl voiu vedea în curând.”

Se aşeză din nou pe scaun, şi urmă:

— „Ii simt prezenţa. Adesea i-am auzit vocea. Te asigur că-l voi vedea când va ieşi din închisoarea sa.

— „E închis deci?” întrebai mirat.

— „Desigur că e închis... de sigur...”

Se ridică brusc, fără să-şi termine fraza, îmi întinse mâna şi-mi spuse, încurcat:

— „Trebue să te părăsesc... e timpul să mă culc.”

Nevoind să-l hărţuesc cu întrebările, l-am lăsat să plece.

Prietenul meu mă vizita acum aproape în fiecare seară. Ne petreceam timpul pălăvrăgind şi citind, evitând să vorbim de diavoli. Dar nu mai eram liniştiţi şi veseli ca altă dată: încercam să ne ascundem frământarea sub o aparenţă de indiferenţă.

Ambilor ne lipsia sinceritatea. Serile noastre erau penibile: cam năpădiţi de plictiseală, şi, spre a goni tristeţea, beam mereu cafea.

Intr'o seară pe când ieşia dela mine, l-am văzut oprindu-se şi, cu ochii aţintiţi asupra mea, cu figura palidă, îmi spuse:

— „Ascultă Magdi Efendi... am să-ţi încredinţez un secret, un secret care mă chinuie.

Il podidiră lacrimile, căzu la pieptul meu suspinând ca un copil. Simţii o strângere de inimă. Il liniştii însă, spunându-i:

— „Hai înapoi prietene, să ne odihnim!”

Ridică fruntea, îşi şterse lacrimile şi-mi răspunse:

— „Nu... nu, nu pot acum... vino mâine la mine... Iţi voiu povesti totul.”

Se depărtă cu grabă.

In seara următoare m'am dus la el nerăbădător, să aflu însfârşit marea taină. L'am găsit aşteptându-mă în colţul nostru obicinuit. Imi ieşi înainte, mă salută şi mă conduse în casă. Ne-am aşezat în salonaşul unde obicinuiam să ne petrecem serile de iarnă. Prietenul meu luă o carte şi începu să citească fără întrerupere. Timpul trecea astfel şi mă întrebam dece juca şeicul această ciudată comedie?

L-am lăsat însfârşit să-mi observe plictiseala şi l-am întrerupt, spunându-i:

— „Cum te simţi astăzi?”

— „Foarte bine... foarte bine, mulţumesc,” răspunse el cu nasul în carte.

Continuă lectura. Aveam poftă să-i smulg cartea şi să-l silesc să vorbească; dar părea inconştient de cele ce se petreceau în jurul lui.

Făcându-se târziu, m'am ridicat să plec şi-am avut curajul să-l întreb:

— „Dar pentruce nu mi-ai încredinţat secretul d-tale? Doar pentru asta am venit astă seară.

Imi scutură mâna şi mă împinse spre uşă.

— „Ieşi Magdi Efendi, ieşi” strigă el, „drum bun prietene”.

Plecai furios şi trânti uşa în urma mea.

Pe drum, la o oarecare distanţă de casă, Azzazi, grădinarul şeicului îmi ieşi înainte. Deabia mă văzu, că alergă vesel spre mine, exclamând:

— „De când nu te-am mai văzut, Magdi Efendi!! Ce mai faci?”

— „Bine prietene, dar tu? Mai eşti încă în serviciul şeicului Moufi?”

— „Nu; am plecat de-acum o lună. Devenise de nesuferit.”

— „Cum asta? N'am ştiut nimic, deşi îl văd pe şeic aproape zilnic.”

— „Oh! să nu mai vorbim de asta.”

— „Dar, spune-mi, pentruce ai părăsit pe stăpân?”

— „Fără să am o vină, ţi-o jur. A devenit deodată furios şi m'a înjurat pe mine, pe tatăl şi pe strămoşii mei. Am îndurat totul, spre a-mi câştiga viaţa. Dar mi-am pierdut răbdarea când m'a pălmuit... şi dacă n'ar fi fost respectabila-i vârstă, care-mi amintia de tatăl meu, i-aşi fi înapoiat palma... Să nu mai vorbim... Vă duceţi acasă?

— „De sigur, Azzazi.”

— „Imi daţi voie să vă însoţesc? Drumul e pustiu şi cine ştie dacă nu veţi întâlni vre-un diavol?”

Mergeam unul lângă altul şi-mi făcea plăcere să-i ascult naivităţile. După ce făcurăm câţiva paşi, am auzit din nou aceleaşi voci cemi isbiseră urechea cu câteva zile înainte, în acelaş loc şi aproape la aceeaş oră.

— „N'auzi?”

— „Ce?”

— „Ei, aceste voci ciudate“.

— „A! le cunosc. Se bat acolo în fântână!”

Prezenţa lui Azzazi îmi da curaj. Vocile devenind mai distincte, am apucat mâna grădinarului şi i-am spus:

— „Sunt voci omeneşti, care cer ajutor... sunt fiinţe care suferă... să mergem într'acolo...

Il trăgeam pe Azzazi de braţ, vrând să înconjur fântâna şi împrejurimile, când tânărul mă opri râzând:

— „Nu te mai frământa effendi... păstrează-ţi firea... să lăsăm pe diavolii în pace pentruca şi ei să ne lase pe noi... hai să mergem.”

In seara următoare, m'am dus la cafeneaua de lângă gară, spre a fuma o narghilea şi a mă distra puţin, căci mă simţiam foarte deprimat. Acolo am întâlnit pe factor poştal, care începu numai decât să-mi vorbească de şeicul Mouafi.

— „V'aţi mai întâlnit cu prietenul Dvs. şeicul?”

— „Chiar aseară am fost la el.”

— „Dar astăzi?”

— „Nu l-am văzut. Dar dece mă întrebi?”

— „Am trecut astăzi de două ori pe la el, spre a-i preda o scrisoare recomandată şi n'a vrut să mă primească. Om Sili, lăptăreasa, mi-a spus că s'a dus de mai multe ori să-i ducă laptele şi pâinea, dar n'a reuşit nici ea să fie primită. L-a auzit chiar strigând furios înapoia uşii.”

— „Ceva teribil se petrece în această casă”. Trebue să mergem numaidecât într'acolo...

Am închiriat doi măgari. Animalele fugeau atât de repede încât am făcut drumul în mai puţin de zece minute. Deabia descălecasem, când am auzit nişte strigăte înfiorătoare:

— „Ieşi diavole!”

Muţi de spaimă, ne uitam unul la altul. In cele din urmă, stăpânindu-mă reuşii să articulez:

— „Jur că e vocea şeicului Mouafi. Să intrăm repede.”

Băturăm violent în uşe, fără a obţinea vre-un răspuns. In acest timp şeicul striga mereu demonului său, să-şi părăsească închisoarea. Sparserăm uşa şi intrarăm. Eram înconjuraţi de un întuneric profund; conduşi de vocea şeicului ne-am aventurat în săliţa lungă şi îngustă, care ducea în faţa uşiţei, de unde veniau strigătele. Fără şovăire, am spart uşa. N'am cuvinte să descriu groaznicul tablou ce ni se desfăşură înaintea ochilor. Cotetul în care pătrunserăm era luminat doar de flacăra plăpândă şi tremurătoare a unei lumânări.

Am văzut pe şeic ghemuit lângă un cadavru, acoperit cu zdrenţe. Ne-am apropiat de trupul neînsufleţit, spre a-l vedea mai de-aproape, în timp ce şeicul striga privindu-ne:

— „N'o atingeţi; e o demoniacă”.

Luai capul cadavrului între mâini încercând a-l recunoaşte.

— „Miserabile, ce-ai făcut fiicei tale?” strigai cuprins de oroare.

— „Nimic... am scos pe diavol”, răspunse el cu privirea rătăcită.

Apoi căzu la pământ, bâlbâind cuvinte aproape de neînţeles:

— „Am surprins'o adesea, privind pe Azzazi cu ochi în cari strălucia patima. Mi-am dat seama că demonul poseda pe fiica mea şi că n'o va părăsi decât cu forţa. Am închis-o şi am început să-i reduc porţiile de hrană, supunând-o la cele mai teribile chinuri. Dar blestematul diavol era tare, suportând bine tot acest martiriu. Am fost atunci silit să suprim cu totul hrana... nu-i mai dam decât apă, înmulţind loviturile. In cele din urmă mi-am ajuns scopul... Şi astă seară l-am văzut cu ochii mei, ieşindu-i din gură, sub formă de fum...”

„Ieri încă aş fi putut s'o scap... acum, totul s'a sfârşit... Ea era în fântână...”

Epuizat, şeicul, căzu ca o massă inertă. L-am dus în odaia sa, apoi am chemat un doctor şi-am anunţat poliţia.

A doua zi, şeicul Mouafi a fost internat într'un ospiciu.....

Buletin de vot

Cea mai frumoasă dintre domnişoarele care apar în filmul „Parada Frumuseţii” este

(Pseudonimul din film)

IN ȚARA VRĂJITORILOR

Câteva măști de vraci australieni

ALĂTURI de lumea noastră civilizată, există o altă lume aceea a rasselor primitive, unde sunt încă în mare cinste toate superstițiile și copilăriile naive ale predecesorilor noștri de acum câteva mii de ani. Credințele acestor copii ai naturei au dat naștere unei serii întregi de practici de magie, de vrăjitorie și invocări de duhuri, care constituesc pentru un european, tocmai pitorescul obiceiurilor lor.

Dar din ce constau misterele magiei negre, practicate în ținuturile Africei? Dețin într'adevăr acești indigeni vrăjitori forțe superioare, sau o știință misterioasă, care le dă posibilitatea să vrăjească și animalele și oamenii, să-i îmbolnăvească, sau să-i omoare prin farmece?

Intrebarea apare oridecâteori o misiune științifică, trimisă în aceste meleaguri, își trimite rapoartele ei asupra acestor fapte atât de bizare. In jurul magiei negre, se concentrează întreaga știință a negrilor.

Toate obiceiurile lor, sau mai bine zis toate superstițiile lor, sunt bazate pe credința că lumea este dominată de spirite. Rămâne în sarcina preoților să înduplece spiritele, ca să vindece bolnavii, să influențeze natura, să înlăture pericolele sau să găsească lucrurile și oamenii dispăruți.

Oricât de ridicole ne-ar părea credințele acestea, nu trebue însă să râdem de misterele naturii, care domină viața omenească, atâta timp cât astrologii și cărturăresele, fac încă afaceri bune, bucurându-se de o deosebită trecere în ochii multor semeni civilizați. Câți nu cred încă în superstiția numărului 13, sau socotesc Vinerea ca o zi neagră, de ghinion.

Cunoștințele intuitive ale preoților magicieni negri, iau

Măști de zei, un vrăjitor și răsboinici negri vopsiți pentru luptă

însă cu totul alt aspect, dacă le comparăm cu acele „misterioase medicamente", ale căror efecte binefăcătoare, erau atribuite în evul mediu vrăjilor, care acompaniau preparația oricărei rețete.

Sub acest aspect, vrăjitorii negri devin adevărați vraci, cunoscători de otrăvuri, plante curative și ierburi, complect ignorate de medicina noastră.

Știința acestor vraci acumulată prin observații repetate, de nenumărate generații, este păstrată cu o strictețe religioasă și nici darurile sau chiar convertirea lor la creștinism, nu i-a putut hotărî să divulge ceva din tainele pe care le dețin.

Farmacologia de care dispun, prezintă câteodată aspecte cât se poate de bizare.

Astfel un indigen presară pe pragul dușmanului său un praf pe care i l-a dat vrăjitorul. Dușmanul său calcă pe acest praf, se îmbolnăvește și apoi moare.

Un altul bate pe rivalul său pe umăr, prietenește, după câtva timp acesta se îmbolnăvește, umărul și brațul său paralizează, iar în scurt timp, paralizia se întinde în tot corpul; în curând moartea pune capăt suferințelor sale. Amândouă victimele, după părerea indigenilor, au fost vrăjite.

Teama în duhurile rele pe care le-a chemat vrăjitorul, îngrozește mai mult tribul și vrăjitorul este proslăvit.

Efectele curative ale miraculoaselor ierburi de asemeni nu sunt rare.

Un indigen, suferia acut de o tuberculoză la femur. Doctorul misionar, care se afla printre indigeni, depusese toată silința să-l vindece. Medicina cu toate mijloacele ei moderne, se declară

însă neputincioasă. In cele din urmă indigenul recurse la știința vraciului lor.

Acesta prepară o alifie, și picând în fiecare zi câteva picături pe locul bolnav, reuși să-l vindece complet.

O altă latură tot atât de interesantă a științei acestor vrăjitori, este practica sugestiei și a hipnozei, pe care o exercită asupra indigenilor.

Astfel negrii australieni, au o foarte curioasă metodă de a stabili vinovăția unei, femei, bănuită de infidelitate.

Vrăjitorul, desemnează în nisip, un trup de femee, cu ajutorul unui bastonaș vrăjit. In urmă, invocând spiritele prin formule magice, înfige o suliță în inima desemnată pe nisip.

Dacă femeia moare, înseamnă că a fost vinovată.

Faptul în aparență bizar, are o explicație psihologică destul de profundă. Vrăjitorii negri, își cunosc semenele și bazați pe superstiția și credulitatea lor, le sugerează ideia morții, în timpul ceremoniei oculte. Persecutate de obsesia răsbunării spiritelor depresiunea lor sufletească se accentuează treptat ,până la boală și moarte. După cum vedem, negresele dau dovadă de o sensibilitate, pe care mulți soți albi ar dori-o soțiilor lor, pentru a-i dispensa de vraja... divorțului.

ROS

Pentru a nu se strica tenul

ar trebui să țineți seama — întocmai ca la alegerea celorlalte cosmetice — și pentru pudra ce întrebuințați, de constituția pielii dv. O pudră bună, curată, care se potrivește de minune unei pieli normale, poate strica mult o piele mai grasă — și viceversa. Nou metodă de îngrijire a pielii Marinello, bazată pe intense cercetări științifice, a creat, alături de celelalte preparate ale sale, prevăzute pentru diversele tipuri de piele, și două feluri de pudră cu totul deosebite una de alta: Marinello „Light" pentru pielea normală sau uscată și Marinello „Heavy" pentru pielea prea grasă și acea cu pori mari. Toate magazinele în care se vinde produsele Marinello dau în mod gratuit și fără obligație ,informații asupra amănuntelor metodelor eficace Marinello.

Cei trei prinți Mdivani

TREI tineri frați necunoscuți, fiecare din ei numindu-se *„Prințul Mdivani"* au deschis în America o campanie, tinzând la câștigarea a trei femei foarte bogate printre care Miss Louise Astor Van Allen, membra uneia din cele mai vechi familii ale ținutului.

Ce fel de prinți ? Prinți ai Georgiei, o țară rămasă cu patru sute de ani înapoi. Dacă Rusia e considerată cea mai înapoiată țară din Europa, republica sovietică a Georgiei e la rândul ei cea mai înapoiată parte a Rusiei.

Prințul Serge Mdivani cu noua sa soție, cântăreața Mary Mc. Cormick.

In Georgia drumurile asfaltate sunt tot atât de necunoscute, ca pe vremea când Jason, eroul grec, s'a dus să caute lâna de aur. Automobilul e o apariție tot atât de rară, ca și scrisul sau cititul.

Dar titlurile de „principi" purtate de cei trei frați, par autentice.

Pola Negri se asigură de acest lucru, când se căsători cu Prințul Sergiu Mdivani și constată că acest titlu fusese conferit de către țar în anul 1752. Inaintea revoluției sovietice, Georgia era împărțită în mai multe principate, cu populații extrem de restrânse, guvernate de prinți.

Când Georgia deveni roșie odată cu restul Rusiei, prințișorii fugiră, iar familia Mdivani veni la Paris, fără un ban, căci sovietele le confiscaseră proprietățile și turmele.

Trăiră aci câtva timp cu ceilalți refugiați. Sora lor mai mare, Prințesa Roussadana Mdivani, supranumită „Rusia" care avea un pronunțat talent pentru sculptură, se lăsă dusă la Hollywood de un american. Fu surprinsă în această cetate a filmului, de extravaganțele banului ușor de câștigat și de interesul ce se manifesta pentru titlul său și se gândi că frații săi ar avea mult de câștigat, în această atmosferă.

Putu în scurt timp să plătească voiajul dela Paris la Hollywood, fratelui său cel mai vârstnic, prințu David. Mae Murray era atunci în culmea gloriei sale cinematografice și câștiga sute de dolari pe săptămână. Geloasă pe Gloria Swanson, care se căsătorise cu un marchiz francez, deveni curând Prințesa Mdivani — și mai e încă.

Demersul său reușind, sora chemă pe fatele cel mai tânăr, Prințul Sergiu, care se căsători numaidecât cu Pola Negri, pe atunci una din cele mai bogate artiste.

Dar după doi ani divorță de el și Prințul Sergiu se căsători atunci cu Mary Mac Coormic cântăreață la marea operă din Chicago, care, natural e foarte bogată.

Atunci, prințesa M'divani găsi că era timpul să se gândească și la ea. Reveni în Europa și se căsători cu Jose Sert, un decorator foarte bogat, care o ajută să-și trimeată fratele mai mic, prințul Alexis, la Universitatea din Cambridge.

Tânărul Alexis, legă aci o strânsă prietenie cu William Van Allen, fratele Louisei și la invitația acestuia, veni în America în 1928.

Curând tânărul prinț Alexis își dădu seama că Louise Van Allen era o moștenitoare din fața căreia nu s'ar fi dat înapoi nici un mare duce rus, sau arhiduce austriac.

In loc să alerge la Hollywood, ca frații săi, spre a căuta o femeie printre numeroasele „staruri" începu să facă curte tinerei fete. O urmă la Palm Beach, la Paris, etc.

Pentru primăvara aceasta s'a anunțat căsătoria lor, la care vor asista cu siguranță prințesa Mae Murray Mdivani și prințesa Mary Mac Cormick Mdivani.

Ezpoziția colonială din Paris

Cunoscuta societate „C. T. F. I." anunță pe amatori că al doilea voiaj spre PARIS vizitând în acelaș timp Budapesta, Viena, Lausanne, Montreux, Lacul de Geneva, Milano, Veneția, va avea loc la 3 Iunie crt., astfel că înscrierile se mai pot face numai până la 20 Mai crt.

După această dată, se primesc înscrieri numai pentru voiajurile din Iulie, August și Septembrie c.

Informațiuni și prospecte gratuit, la d. Secr. Ing. E. ERDES, București III, Calea Victoriei 168.

Conversație

— *„Doamnă ați citit cartea mea despre revoluția franceză ?*

— *„Ah ! De o carte-i vorba ? Și eu, care credeam că revoluția s'a petrecut în realitate...*

Cupon pentru concursurile de cultură generală

No. 224

Numele și pronumele ....

Cupon pentru jocuri

No. 224

Numele și pronumele ....

Rezultatul concursurilor şcolare

Concursurile noastre şcolare — începute în No. 217 şi încheiate în No. 220 al revistei, — au fost primite cu un entuziasm extraordinar de tineretul nostru.

Răsunetul pe care l-a avut în marile masse este învederat prin enorm de marele număr de răspunsuri primite, din toate colţurile ţării, însoţite fiecare de felicitări ale părinţilor pentru ingenioasa noastră iniţiativă, servind la ascuţirea spiritelor.

Ceva mai mult: unii dintre elevii din cursul superior, au dat răspunsuri cari constituec adevărate perle de stil şi de gândire, răspunsuri pe care ne rezervăm dreptul a le publica în numerile viitoare.

Iată mai jos răspunsurile la întrebările pe care le-am pus în cele patru serii:

CATEGORIA I

1) *Unirea principatelor, războiul pentru independenţă şi întregire.*
2) *Bilionul este identic cu miliardul şi înseamnă o mie de milioane.*
3) *„Mioriţa" e poezie populară; „Peneş Curcanul" e poezie cultă.*
4) *Anul solar are 365 zile, şase ceasuri fără câteva minute. Din patru în patru ani se adaugă deci câte o zi în luna Februarie, formată de orele în plus.*
5) *Liliacul se înrudeşte cu soarecele.*
6) *Marchizul de Ronsard a fost Banul Mărăcine din Oltenia.*
7) *Oamenii cari stau la antipod sunt de cealaltă parte a pământului numai pentru noi; pentru ei noi suntem de cealaltă parte a pământului, deoarece pământul n'are cealaltă parte, el fiind rotund şi toate corpurile se menţin la suprafaţa lui, atrase de puterea gravitaţiei.*
8) *O substanţă se numeşte mai rece decât alta, dacă e la o temperatură mai joasă decât a doua. Ghiaţa faţă de temperatura corpului nostru pare foarte rece; faţă de aer lichid însă, ea este tot atât de fierbinte, ca un fier înroşit în foc, faţă de apă.*
9 *Ziua cea mai lungă e la pol, în timpul verii: durează şase luni.*
1) *Curcubeul este un fenomen ceresc, datorit refracţiunei luminei în picăturile de ploae. Lumina albă, — care este o lumină compusă din şapte culori, — se descompune atunci când trece printre picături de ploae, ca să ajungă la ochiul nostru.*
11) *Sub împăratul Septimiu Sever, s'a făcut podul peste Dunăre şi de aci numele de Turnu-Severin al oraşului.*
12) *Un lac este o întindere de apă stătătoare dulce, pe câtă vreme o mare e o întindere de apă stătătoare sărată şi de obiceiu în legătură cu oceanul.*

CATEGORIA II-a

1) *Bogdan Vodă.*
2) *Porumbul n'a fost plantat în Europa decât după descoperirea Americei, prin urmare după moartea lui Ştefan cel Mare.*
3) *Primul poet român a fost Dosoftei.*
4) *Intrucât anul astronomic nu este exact de 365 zile şi un sfert, ci lipsesc câteva minute în fiecare an, rezultă cam la 130 ani o diferenţă de o zi, faţă de mersul soarelui şi de aceea Papa Grigore, după ce a adăogat 12 zile a hotărît ca toţi anii seculari, să nu fie bisecţi.*
5) *Piciorul elefantului nu are genunchi. El nu are decât o singură articulaţie, aceea a gleznei.*
6) *Fluviul Chari, care se varsă în lacul Tchad, în Africa.*
7) *S'a putut deduce gradul de civilizaţie pe care l-au avut Arienii, din cercetarea cuvintelor comune şi patrimoniului de cultură, găsit identic la diferitele popoare, la care au dat naştere.*
8) *Primul metal utilizat de oameni a fost aurul, pentrucă acesta e metalul care se găseşte în stare curată, neoxidat.*
10) *Europa are 27 state.*
11) *Greerele îşi freacă picioarele de elitre şi produce astfel un ţârâit, care este cântecul lui.*
12) *Există zece planete, socotind şi pe cea descoperită de curând, „Trasneptun".*

CATEGORIA III-a

1) *Prima capitală a Moldovei a fost Hârlău.*
2) *Magelan trecând prin apropierea coastelor, a văzut focurile băştinaşilor şi a botezat ţinutul „Ţara Focului".*
3) *Comedie în sensul etimologic înseamnă poveste, întâmplare şi nu era de loc înţelesul de comic.*
4) *Pe timp de furtună apele mării capătă o culoare negricioasă. Apoi numele i s'a dat pentru groaznicele furtuni care o bântuiesc.*
5) *Banii Olteniei aveau pecetea lor şi dreptul de a bate monedă. Moneda aceasta s'a numit ban.*
6) *Judeţul.*
7) *Se ştie că Marc Antoniu a fost oprit prin farmecele Cleopatrei, în marşul lui triumfal. De aceea Pascal spune că dacă nasul Cleopatrei ar fi fost mai mic, istoria lumei s'ar fi schimbat, vrând să înţeleagă prin aceasta că în acest caz poate, Marc Antoniu nu s'ar fi îndrăgostit de ea şi evenimentele ar fi luat alt curs.*
8) *Nu se poate spune despre arabi că sunt antisemiţi, întrucât ei înşişi sunt ca rasă semită. Arabii sunt semiţi dar sunt iudeofobi.*
9) *Budhismul este religia care a avut de întemeietor un om, care nu se consideră Mesia.*
10: *Statuia Venusei, care se găseşte la Luvru, a fost găsită în insula Millos din Arhipelag.*
11) *Deşi pare un paradox, istoricii au dovedit că Hristos s'a născut trei ani mai târziu, decât data de când începe să se numere era creştină.*
12) *Cele două imagini ale ochilor noştri sunt conduse la creer de două ramificaţii nervoase, care după ce se încrucişează, se întâlnesc apoi într'un singur centru nervos.*

Au fost foarte multe răspunsuri egale, între care au hotărît sorţii. Premiile au fost distribuite astfle:

CATEGORIA I:
Lei 10.000 Nicu Sândulescu, elev cl. III.
Lei 3.000 Radu Andreescu, elev cl. IV.
Lei 1.500 Nicu Georgescu elev, cl. IV.

CATEGORIA II:
Lei 10.000 Victor Bercovici, elev, cl. III.
Lei 3.000 Graur Râncescu, elev, cl. II.
Lei 1.500 Liviu Grindeanu, elev, cl. IV.

CATEGORIA III:
Lei 10.000 Marin Ştefănescu, student univ. Iaşi.
Lei 3.000 Radu Fulger, elev, cl. VI.
Lei 1.500 Savu Marian, student univ. Bucureşti.

Premiile de consolare au fost decernate următorilor:
Jean Popescu-Brăila; Ionel Ghiţescu-Craiova; Stancu Marinov-Bazargic; Iuliu Fekete-Oradea-Mare; Jean Dimitropol-Hunedoara; Marin Rădulescu-Cernăuţi; Alexandru Florea-Giurgiu, Albert Schwabental-Bucureşti; Rubin Goldstein P.-Neamţ; Petre Mincu-Bucureşti; Consuela Paraschivescu-Tulcea; Victor Andreescu teolog-Chişinău; Radu Gongopol-Constanţa; Mândruţa Iordănescu-Bucureşti; Albertina Roth-Braşov; Maria N. Caranfil-Timişoara; Constantin Alexandrescu-Călăraşi; Gheorghe Avramescu - Focşani; Sanda Popescu-Calafat, Virgil Florescu-Slatina, Puia Mândrescu-Tg.-Mureş; Lucreţia Boilean-Zalău; Gaspar Nemeth-Satu-Mare, Frederic Frischländer-Sighetul Marmaţiei şi Pătru I. Crăciun, stud. anul I.

Tinerii de mai sus sunt rugaţi a ne trimite de urgenţă adresele exacte spre a li se expedia premiile.

BĂRBIERUL LUI MAHOMED

Mărcile Tunisia de valori mai mici. dela 1 la 5 cenţi, reprezintă un portic de trecere, prin care se vede un monument. Aceasta este moscheia lui Kairoman, cunoscută şi sub numele de moscheia Bărbierului, pentrucă aci odihnesc rămăşiţele personagiului care a avut onoarea să bărbierească pe Mahomed.

Fondată în secolul al şaptelea a primei ere creştine, de către Sidi-Akba la Kairoman, ea deveni cu timpul reşedinţa sultanilor şi a comandorului credincioşilor şi tot aci a fost sediul primelor studii islamice. Deasemenea toate caravanele veniau aci ca să se închine în moscheie.

EUG. LU.

Spre atenţiunea excursioniştilor pentru Paris (Expoziţia Colonială)

Societatea Hamburg-America Linie, Calea Victoriei 84, anunţă onorata sa clientelă precum şi amatorii în general că primul voiaj are loc la 15 MAI. Doritorii de a participa la primul voiaj sunt rugaţi de a-şi reţine locurile din timp.

REALITATEA zâmbește

— Aci nu e voe să faci bae !...
— Ce bae ?! Ajutor ! Nu vezi că mă 'nnec ?...
— Așa ? Asta ai voe...

Idilă

EL: „Puicuța mea ,am câteodată impresia că mă taxezi drept un idiot desăvârșit.
EA: Vai, dragul meu, nimeni nu poate fi desăvârșit.

Veșnicie

EA: „Acum patru ani când mi-ai cerut mâna, mi-ai jurat că mă vei iubi o eternitate.
EL : „Cei patru ani au fost intr'adevăr o eternitate".

Dintr'un roman senzațional

Banditul, cu pumnalul în mână, îi tăie cu un singur gest drumul, vorba și gâtul.

Bilet de motivare

Fiica mea a fost bolnavă de gripă. Acum îi este mai bine, ceeace vă rog să scuzați.

Răspundere

Bătrânul Dumitrescu, și-a luat seara fiul cu el la restaurant. Băiatul n'are decât 11 ani. Către ora 11, bătrânul Dumitrescu, deveni neliniști :
— „Cred că am putea merge acasă.".
— „Ce idee ! replică băiatul. „stai liniștit... pe răspunderea mea".

— „Și ce-ai spune dumneata, duduie, dacă te-aș întreba acum ?"
— „Și ce ai spune dumneata, dacă eu aș spune da ?"

— Bravo, Nicule ! Dar cum ai isbutit să-l adormi pe Titi ?
— A fost deajuns un swing...

Neobișnuit

— „Așa dar dudue, vreți să plecați în America ? Știți însă că acolo e noapte, când la noi e ziuă ?
— „Da... e adevărat, în primele zile o să--mi se pară foare curios, dar cred că mă voi obicinui.

Timpuri grele

— *„Ce bărbat și-a ales nepoata dumitale, aceea care a câștigat un milion la loterie ?*
— *„Un funcționăraș ! Puterea de cumpărare a banului, devine din ce în ce mai mică !*

Urmare logică

BUCĂTĂREASA. — „Gheorghiță al meu, devine din zi în zi mai rece".
JUPÂNEASA. — Nu-i de mirare, dacă-l ascunzi în ghețărie, de câteori vine cucoana.

La o ședință de hipnotism

— *„Acum, voi da domnului un pahar cu apă, și-i voi sugera că bea țuică.*
— *„Experiența asta las-o te rog! Bărbatul meu mi-a promis că nu mai bea în viața lui alcool.*

Mândrie

— TATAL : *Sunt convins că de data aceasta, va fi un băiat ! Ar fi doar o catastrofă, să se stingă numele de Popescu.*

Cei doi casieri

— *„Căutați un casier ?"*
— *„Nu, doi ! Pe cel vechi, și pe cel nou.*

Ghinion

— ,Veniți prea târziu domnule doctor soțul meu s'a însănătoșit.
— „Oh ! Ce rău îmi pare !"

Poliția modernă

— *„Bagă de seamă, capra asta mi se pare că e un câine polițist deghizat".*

— Uite o cămilă, Robert !
— Bine că mi-ai amintit... Când vine mama soacră la masă ?

Neclar

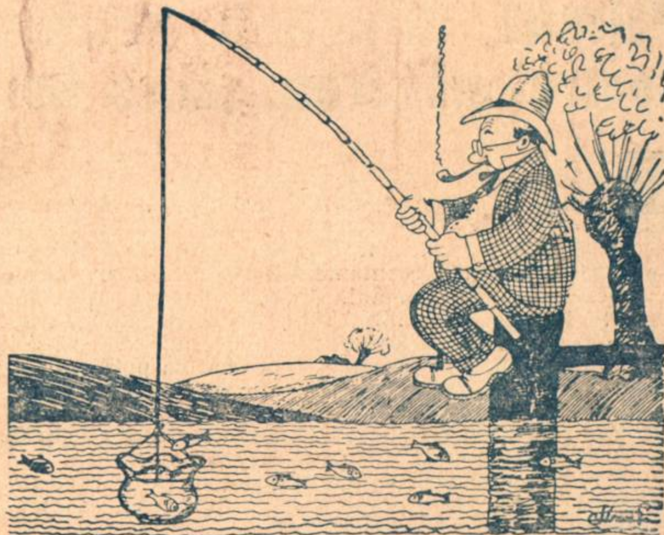
AGENTUL FISCULUI : „Profesiunea d-voastră ?
CONTRIBUABILUL : *„Minera-log !"*
AGENTUL : „Dragă domnule, la noi nu merge cu mofturi ! Spune mai bine pe nume : *„fabricant de apă minerală"!*

Spiritul mareşalului Petain

Chemat să arbitreze un conflict între doi comandanţi, mareşalului Petain se puse următoarea întrebare :

— „Intre grade egale, vechime egală, decoraţii egale, care trebue să salute mai întâi ?"

— „Cel mai politicos, domnilor",

Pescarul umanitarist

Deducţie

Ionel (trei ani şi jumătate) şi Petrişor (un an şi jumătate) vizitând împreună cu părinţii lor o mânăstire, îi aud spunând stareţei : „Maică".

— „La revedere mam-mare", spun ei călugăriţei în momentul plecării.

— Cum ai ajuns la spital ?
— Simplu. Nevastă-mea a vrut să facem o excursie în munţi. Inţelegi dar... Şi d-ta ?
— Şi pe mine m'a rugat nevasta acelaş lucru şi... n'am vrut.

Două categorii

Târg de porci. Animalele, vânzătorii şi cumpărătorii se învălmăşesc într'un fel de furnicar compact. Un preot bătrân încearcă să-şi facă drum.

— „Curios" spune unul din acei tipi ce se servesc de orice ocazie spre a plasa un spirit nesărat. „Astăzi nu vezi decât preoţi şi porci !"

— „D-ta eşti preot ?" întreabă slujitorul bisericii, cu blândeţe:

— „N... n... nu !

„Atunci pentrucă te găesşti aci, spune-mi ce eşti mata ?"

După accident

— „Unde sunt ?...
— „10 lei... Planul Bucureştiului, vă rog ! Să ia toată lumea 10 lei !"

O idee ingenioasă

Aşa cum lacătele se vând in general cu două chei şi automobilele cu cinci roţi, o casă americană intenţionează să pună in vânzare trei ciorapi intr'o pereche.

Cel de-al treilea serveşte la înocuirea unuia din ei, in caz de accident, fie în timpul unei vizite, fie pe stradă într'un cuvânt, oriunde, cu condiţia bineinţeles de a avea cu sine ciorapul de rezervă. Astfel d-nele nu vor mai fi nevoite să arunce perechea, în momentul când unul din ei se agaţă, sau suferă o stricăciune.

Iată o idee care fără indoială va prinde.

O întâlnire in junglă

— LEOAICA : „Eu iau pe ăla slabu, Leo dragă ! Ştii că trebuie să ţin dietă !...

Filmul „Parada frumuseţii" pentru alegerea „Miss României"

ROMÂNIA trebue să-şi facă un punct de onoare din participarea la concursul internaţional de frumuseţe, care se va ţine la Galveston.

Aleasa ţării noastre, trebue să se prezinte astfel, încât să stea cu cinste alături de reprezentantele statelor europene şi ale Americii.

Deaceea „Miss România 1931", trebue aleasă cu cea mai mare grijă. Şi iată pentruce „REALITATEA ILUSTRATĂ iniţiatoarea şi organizatoarea concursurilor de frumuseţe, n'a vrut să-şi ia singură responsabilitatea acestei alegeri şi a hotărît ca publicul, — printr'un plebiscit — să desemneze pe viitoarea „Miss România".

Dintre candidatele prezentate, de îndată ce „REALITATEA ILUSTRATĂ" a anunţat concursul, un juriu a ales un grup de 18 şi revista a realizat un film sonor.

Filmul acesta este o comedie care servă de pretext la prezentarea pe ecran, în mai multe rânduri, a grupului din care publicul urmează să aleagă pe „Miss România".

Filmul a început să ruleze în Capitală la Cinema „Regal" din Bd. Elisabeta, încă dela mijlocul săptămânii trecute şi afluenţa a fost extraordinară. Aceeaş bandă va rula şi în cele mari cinematografe din provincie, iar publicul spectator este rugat ca după ce-l va vedea, să cumpănească bine şi să ne indice pe aceea pe care o consideră demnă de a reprezenta frumuseţea ţării noastre.

Iată şi modalitatea de votare :

Odată cu biletul de intrare, spectatorul primeşte şi un buletin de vot, pe care-l poate detaşa de altfel şi din această pagină. Acest buletin completat, se introduce în urna din holl-ul cinematografului, sau se trimite pe adresa revistei noastre.

Numărul voturilor va decide care dintre candidate să facă minunata călătorie la New York, Chicago, Miami, Habana şi Galveston, participând la concursul internaţional şi la premiile în valoare totală de 4½ milioane lei. Spectatorii iau totodată parte la un concurs original, dotat cu un premiu de

20.000 lei premiu pentru spectatori

Iată condiţiunile concursului :

E suficient să priviţi cu atenţie filmul şi să daţi apoi o clasificare cât mai apropiată de rezultatul probabil, pe buletinul pe care-l detaşaţi din această pagină.

Sunt în total 18 candidate, care în film poartă următoarele nume : *Aura, Coca, Didy, Elena, Gaby, Gloria, Greta, Krezzy, Liana, Lilla, Manon, Micky. Nella, Nora, Nutzy, Păpuşa, Rodica, Thays.*

Noi le-am înscris în ordinea alfabetică.

Dv. să ni le scrieţi, în buletinul de mai jos, în ordinea clasificării probabile *şi apoi acest buletin îl trimiteţi redacţiei noastre,* Bucureşti I Str. C. Mille 11.

Clasificarea care va fi mai apropiată de rezultatul hotărît prin voturi, va fi premiată cu

Lei 20.000

DECI NEAPĂRAT AZI INCĂ LA CINEMA „REGAL" ŞI PRIVIŢI CU ATENŢIE FILMUL

„PARADA FRUMUSEŢII"

Incă odată : buletinul de vot şi buletinul de clasificare, sunt două elemente distincte. Concursul se face pe baza buletinului de clasificare, cel de vot servind doar la alegerea „Miss România 1931".

Şi acum, arătaţi-vă calităţile de electori !

BULETIN DE CLASIFICARE

pentru premiul de Lei 20.000 (Douăzeci mii)

Subsemnatul ....

Str. .... No. .... Localitatea ....

cred că ordinea clasificării în concursul de frumuseţe al **„REALITAŢII ILUSTRATE"** pe 1931, va fi următoarea :

Miss România :	10) ....
2)	11) ....
3)	12) ....
4)	13) ....
5)	14) ....
6)	15) ....
7)	16) ....
8)	17) ....
9)	18) ....

Concursul nostru de cultură generală

Dorind să stabilim legături cât mai strânse între revista noastră şi marea massă a cititorilor, care totdeauna a simpatizat cu această publicaţiune, am hotărît transformarea concursului nostru şcolar, într'unul de cultură generală, dotat cu mari premii, care vor fi distribuite lunar, după fiecare grup de patru serii de întrebări.

Fiecare cititor poate concura, fie că este persoană matură, elev sau student, răspunzând la fiecare chestiune în maximum cinci rânduri de mână şi alăturând totodată corespondenţei, bonul pe care-l publicăm în josul acestei pagini.

Premiile lunare sunt următoarele :
Premiul I: Lei 10.000.—
Premiul II: Lei 5.000.—
Premiul III: Lei 3.000.—

In afară de premii în bani, mai oferim şi o serie de 25 premii de consolare, a câte 500 lei, în volume, după alegere, din catalogul editurii „Adevěrul".

Iată a treia serie de întrebări :

1) Ce savant a înlăturat, prin experienţele lui, teoriile clasice asupra generaţiei spontanee.
2) Ce astronom a descoperit o planetă, numai cu ajutorul calculului matematic ?
3) Ce mare savant în ştiinţa pozitivă a devenit brusc, în urma unui accident, un mistic religios ?
4) Ce se înţelege prin geometrie neeuclidiană ?
5) Ce scriitor celebru şi-a părăsit casa şi familia sa la sfârşitul vieţei, pentru a muri într'o mânăstire ?
6) In ce operă literară se găseşte exprimată celebra frază: „Cu cât eşti mai singur, cu atât eşti mai tare !"
7) Cine a susţinut că geniul e înrudit cu nebunia şi pentru ce ?
8) Ce întâmplare a condus la descoperirea curentului electric ?
9) Cine a fixat textul Codului civil modern, pe care-l folosim la noi?
10) Ce deosebire este între sclavaj şi servaj ?

Răspunsurile la aceste întrebări se pot trimite fie separat, fie toate odaăt, la adresa revistei noastre : str. C. Mille 7, după terminarea seriei în No. 224. Pe plic sau pe carte poştală, se va menţiona: „Concursurile de cultură generală".

Fiecare serie de răspunsuri trebue să fie însoţită de cuponul respectiv.

Cititorii trebuesc să răspundă la cel puţin cinci întrebări, în fiecare săptămână.

DE VORBA CU CITITORII

Evelyn. — Igo Sym s'a născut la 3 Iulie 1896, în oraşul Innsbruck. Este de naţionalitate austriacă. Vorbeşte germana, franceza, engleza şi polona. Locueşte la Berlin Schoneberg, Wartburgstrasse, 23. Nu e căsătorit.

Abonatul No. 4683. — Nuvela d-tale prezintă oarecari calităţi vizuale, după cum prezintă foarte multe defecte de ortografie. In orice caz poţi să continui a-ţi exercita condeiul. Răsfoeşte însă, între timp şi câte o carte de gramatică.

Muza Nopţii. — Dacă nu mi-ai înţeles răspunsul, mi-am pierdut orice iluzie despre d-ta. Era aşa de greu să-l înţelegi? Afară de aceasta, ce pretinzi dela mine? Să te laurez în filmul sonor? Dar eu nu sunt, dudue, nici regisor şi nici proprietar de studio-uri. Poate, dacă ne-am afla la Hollywood ţi-aş da o mână de ajutor. Aici însă, pe lângă cine vrei să fac intervenţii?... Deocamdată, sfatul meu ar fi să renunţi la film... sonor!

Un cititor cu scaun la cap. — Imi face totuş impresia că acest **scaun** a dispărut din altă parte şi s'a suit la cap, aşa încât ai rămas puţin constipat, de pe urma schimbării... 1) Trebue să înţelegeţi dv. cititorii, că reclamele nu le inserăm nici noi, aşa, de dragul lor. Aceste reclame acoperă o bună parte din cheltuiala revistei, dându-ne posibilitatea să o tipărim în condiţiuni din ce în ce mai bune şi să-i menţinem preţul la 10 lei. De ce adică numai noi să pretindem revistelor omiterea reclamelor, când toate publicaţiile străine fac exces chiar de aceste inserţii plătite? Oare ai avea ceva de reproşat revistelor străine?

Le fils de mer. — E frumos din partea d-tale că te gândeşti la noi şi acum, când te afli în apropierea piramidelor. Salutările noastre!...

Lollota blondă. — Scrisoarea d-tale s'a rătăcit probabil, căci abia acum am dat de ea. 1. Se fac filme sonore în toate genurile; n'ai remarcat aceasta? A fost însă la un moment dat o afluenţă de operete, pentrucă se pretau mai bine filmării. 2. Despre Charlie Chaplin ai citit la timp. 3. Pentru actorii dela Hollywood e obligatorie limba engleză, cel puţin. Se fac însă şi versiuni străine acolo, aşa că şi ceilalţi actori de alte naţionalităţi pot fi utilizaţi. 4. Toate aceste trei filme despre care mi vorbeşti sunt mediocre.

...Eu nu dansez, aşa încât regret nespus, dar... trebue să rămânem anonimi.

Susy Saxofon. — Willy Forst e de origine germană. 28-32 ani. Nu e căsătorit. Cred că obicinueşte să răspundă. Incearcă!...

Cei 6 cititori, Craiova. — Credem că de data aceasta sunteţi pe deplin mulţumiţi. Vă place „Reportaj-ul" pe care l-am anexat revistei? Am voi să vă auzim şi-acum părerea, pretenţioşilor!...

Frumoasa Desamăgită. — Pentru Maurice Chevalier şi Jeanette Mac Donald adresaţi prin „The Standard Casting Directory" 616, Taft Building, Hollywood, Cal. U. S. A. în limba franceză sau de preferat engleză.

Un cetitor. — Tot ceeace trecem la această rubrică sunt lucruri care ni se dau ca verosimile. 2. Asul roşu a existat; a fost porecla unui aviator celebru pe timpul războiului, care însă în cele din urmă a fost doborît. Se numia căpitanul baron von Richthofen.

Pescăruş. — Nu sunt rele versurile, dar nu prea intră în cadrul revistei noastre. Adresaţi-vă unei reviste de specialitate literară exclusivă.

Cititor egiptean. — Ştiam şi eu aceasta, dragul meu, aşa că nu **mai** era nevoe să te deranjezi tocmai din Egipt, cu asemenea informaţiuni. Sau poate ai vrut să ne dovedeşti că şi pe acolo se citeşte Realitatea? Şi asta o ştiam... In orice caz, mulţumiri pentru intenţie!...

Clementa T. — Adresaţi-vă Consulatului Francez, singurul în măsură de a vă da toate aceste lămuriri. Eu nu cunosc detalii asupra acestei şcoli.

Două mici plictisite. — Mă tem să nu mă contaminaţi şi pe mine, tot citindu-vă scrisorile... 1. Da. Există la Turnu-Severin o casă de filme „Olymp-Film", care a avut câteva mici producţii. 2. Nu-mi mai amintesc numele acelui actor. Era secundar. 3. Gina Manès romăncă?... Cine v'a mai băgat şi aceasta în cap?

Alexander Laboureur. — Eşti tânăr, blond şi mlădios şi vrei să faci cinema... Hm! Crezi că e deajuns. Cu aceste **calităţi**, eu ţi-aş vedea sanse mai multe în alt domeniu... 2. Firma aceea a renunţat la proiectul ei, din motive pe care le-am expus la timp, aşa că rămâne să... renunţi şi d-ta la cinematograf. Cred c'ar fi cel mai serios lucru... Rămânem prieteni dar fără... mlădieri exagerate că nu le pot suferi...

Ritta S. — Jean Moscopol primeşte corespondenţe la Barul Zissu sau — dacă vrei — prin intermediul subsemnatului... Dacă mă supără textul **rece** al scrisorii d-tale? Din contră, îmi face bine. Au venit căldurile şi am nevoe de răcoritoare...

Maria Ursu. — Scuzaţi-mă, dar mi-a fost imposibil să vă descifrez misiva.

Namred. — Şi care crezi c'ar fi atributia mea într'un asemenea caz delicat?... Părintele fetei a fost prea delicat cu d-ta, ca să-ţi procuri acum o nemulţumire. Pe de altă parte fata te iubeşte... Ştiu eu?... Ar trebui să se convingă tatăl fetei, că astăzi valorează mai mult un om cinstit, muncitor, sărac, decât un titrat vicios... In orice caz nu eu sunt cel indicat să-i demonstrez aceasta.

Vera d'Asti. — Imi scrii, mă întrebi ce vrei din domeniul artistic şi primeşti răspuns... Foarte simplu, nu?...

Miss J. de S. — Schimbă-ţi pseudonimul şi pe urmă stăm de vorbă! Pân'atunci plasează **guriţele** în altă parte.

Polichinelle. — Nici pseudonimul d-tale nu e original. Am un coleg de redacţie care semnează de mult astfel şi căruia desigur nu-i convine să fie confundat... Dacă sunt contra bărbaţilor? Ce vrei să spui prin asta?... Nu sunt nici contra dar nici... pentru.

Păuniţa codrilor. — Am publicat acest text englezesc într'unul din numerele trecute ale revistei noastre. Răsfoieşte colecţia.

Gencuţa. — Se aprobă. Dar cunoşti maşina de scris?...

Charlie. — E foarte greu să obţii un autograf dela Charlie Chaplin şi, chiar în cazul acesta, n'ar fi decât o simplă semnătură, fără nici un rând în plus (aşa obicinueşte el). Or, fotografii cu semnătura lui, găseşti şi la librării.

R. Novarro. — Fred Thompson a murit acum doi ani, într'un accident. 2. Pat trăeşte. 3. Pentru Clara Bow adresează corespondenţa la Paramount studio, Hollywood Cal. U. S. A. Are 26 ani.

Rio Rita-Giels. — Fotografii de-ale Gretei Garbo am publicat de nenumărate ori până acum, în revista noastră. Chiar într'unul din numerele recente am avut-o pe copertă. Cred că eşti satisfăcută, că doar nu vei fi având pretenţia să ne ocupăm de ea în fiecare număr...

Don Ţ... — Schimbă acest pseudonim de prost gust, pe care eu ţi-l prescurtez, de data aceasta! Afacerea Jeanette Mac Donald s'a lămurit. Trăeşte... Atât îţi pot spune deocamdată. Poate că mai târziu îmi va fi permis să viu cu amănunte senzaţionale, pe care din anumite motive nu le pot publica deocamdată.

Medicinist-Brăila. — Filmul acela, după câte îmi amintesc, a fost regisat de Clarence Brown. Mauritz Stiller n'a avut nici un amestec.

Lilian. — Citeşte, mai sus răspunsul dat sub pseudonimul **Don Ţ...**

Nazimova. — Ei, te-ai întors din Italia?... Ce ne-ai adus de pe-acolo?...

Irina şi Lenuţa. — Adresaţi-vă lui Ramon Novarro în limba engleză sau franceză prin Metro-Goldwyn-Mayer studio, Culver-City California, U. S. A.

Don Junilo. — Există, fireşte. Adresaţi-vă Ministerului de Războiu, care vă poate da toate amănuntele dorite.

Gillon. — Eu am găsit ultimul film al lui Charlie Chaplin, cea mai bună producţie a acestui mare comic american. Să-ţi spun pentruce. ar însemna să ocup o pagină întreagă din revistă. Dar cred că, pentru orice om cu oarecare inteligenţă, care a văzut filmul, ar fi inutilă orice documentare. Filmul e inteligibil pentru oricine; calităţile se văd dela început. E adevărat însă, că scenele capitale au fost acelea cu fluerul, cu match-ul de box şi sfârşitul — mai cu seamă sfârşitul. 2. Stan şi Bran sunt doi comici buni, dar nu se pot compara nici pe departe cu Charlot. Dealtfel Charlot nu suferă comparaţia cu nici un altul.

Carmella. — In filmul acela n'a jucat Marlene Dietrich. 2. Amândouă adresele sunt bune; prima îi indică locuinţa, a doua, studioul la care lucrează... Dacă-i trimiţi o fotografie, sper că ţi-o va semna. 3. Olga Tschechowa s'a născut la 26 Aprilie 1897 la Alexandropol (Caucaz). Locueşte la Berlin N. W. 23, Klopstockstrasse, 20.

Zig-Fried. — Ca să fii autor de reviste nu-ţi trebue altceva decât... talent. Ai?... Atunci, continuă fără nici o grijă!...

Doi ochi frumoşi. — Indreaptă-ţi ochii frumoşi spre răspunsurile de mai sus şi vei găsi ceeace te interesează.

Inventator. — Sunt într'adevăr proiectate noui reforme ale technicei cinematografice. Mai întâi, filmul dublu în lăţime, pe care-l vom avea în curând, invenţia fiind de mult pusă la punct. S'a ajuns la această decizie din cauza sincronizării, care ocupă o bună parte din peliculă, micşorând prea mult tabloul. Apoi, filmul de hârtie, care este încă în faza experientelor de laborator, dar care promite o revelaţie extraordinară. Nu mai vorbim de relief şi culori, despre care s'a vorbit de-atâtea ori şi care vor veni rând pe rând să înfrumuseţeze şi să perfecţioneze spectacolul cinematografic.

Petronia. — Spune-mi cum vrei, eu nu mă supăr... Da, Tristan Bernard este tatăl regisorului Raymond Bernard, care a realizat neuitatul film „Miracle des Loups". Deci, ai pierdut pariul — cu toată părerea mea de rău.

Alexis-Giurgiu. — Şi eu găsesc că Marcelle Chantal e în decădere şi aceasta din cauza regisorilor, cari au utilizat-o prea des. Primele ei creaţii lăsau să i se întrezărească un viitor strălucit; ultimele roluri interpretate m'au decepţionat complet.

Maestro. — Marlene Dietrich e căsătorită. Vorbeşte germana, franceza şi engleza. Inainte de a debuta în cinematograf, a fost actriţă de teatru.

J. de S.

Majestatea Sa Regele Carol II-lea, a onorat cu Inalta Sa prezență, orașul Timișoara, participând la concursul calului de arme și vizitând totodată câteva instituțiuni locale.

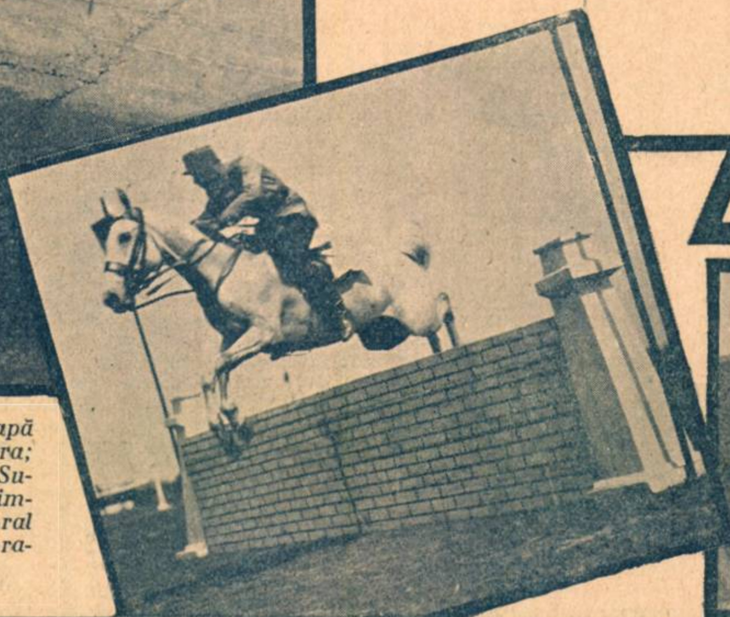
Suveranul a fost primit cu un entuziasm indescriptibil de populația care eșise întru întâmpinarea Sa, cu flori și cu drapele.

Regele s'a interesat mai ales de școala politechnică din localitate, pe care a vizitat-o împreună cu d. Niculae Iorga, primul-ministru.

Primul ministru a inspectat cu această ocaziune autori-

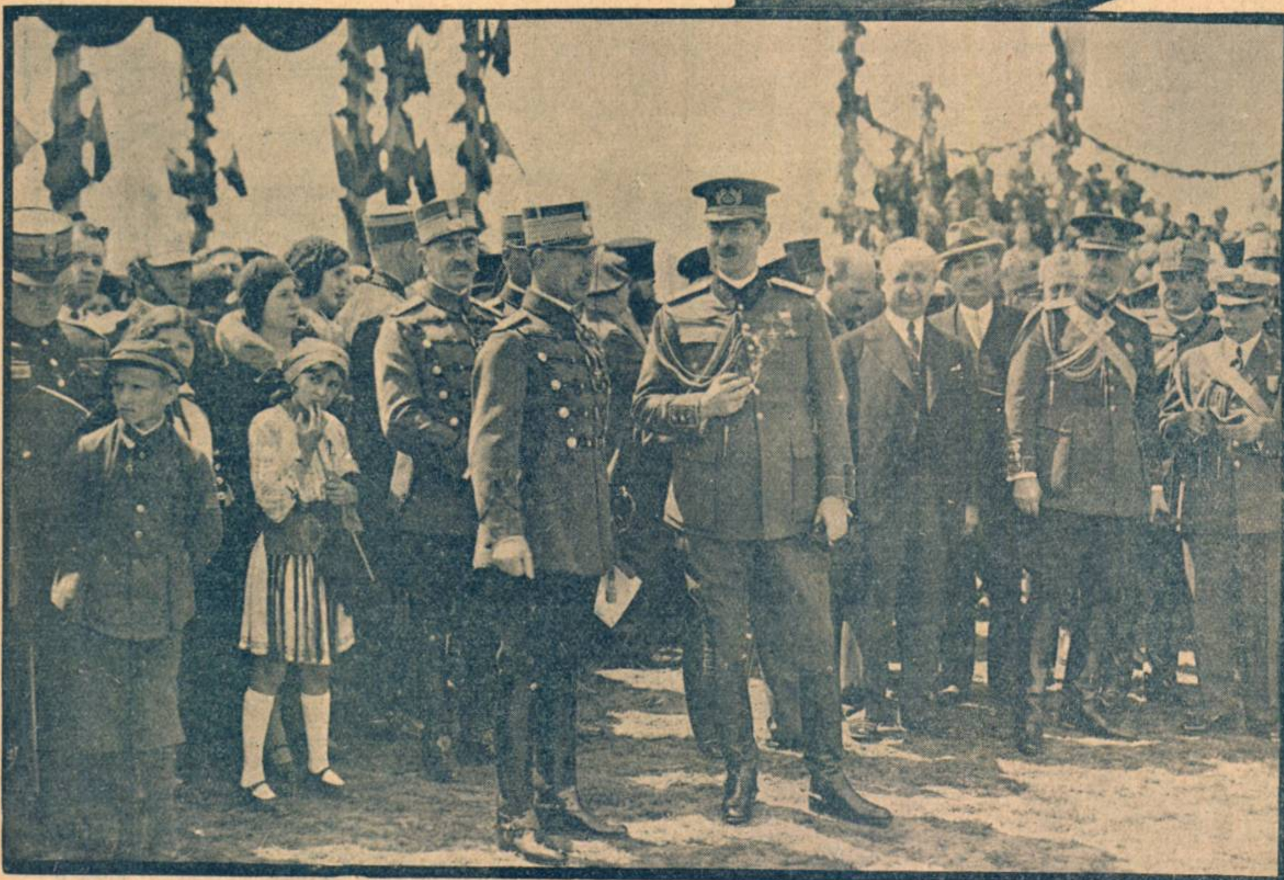

Regele LA TIM

Sus: *Suveranul și d. Iorga vizitând căderile de apă ale uzinei hidraulice a Politechnicei din Timișoara;* dr.: *una din probele hippice ale concursului;* jos: *Suveranul înconjurat de juriu, urmărește desfășurarea importantei probe sportive;* mijloc sus: *Corpul profesoral al Politechnicei din Timișoara, este prezentat Suveranului.*

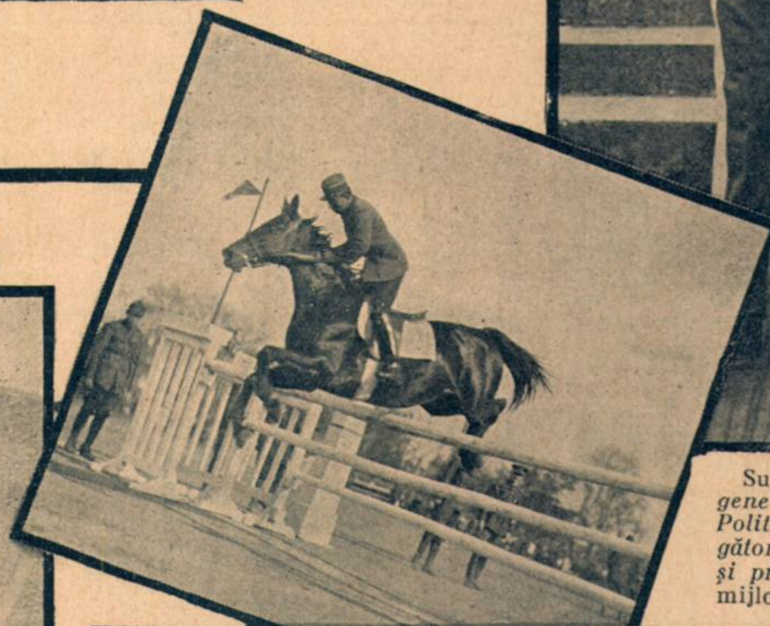
tăţile locale, interesându-se de mersul treburilor publice. Fotografiile pe care le reproducem în această pagină, reprezintă câteva momente ale vizitei, prinse de reporterul nostru fotograf, trimis special la Timişoara în acest scop.

După terminarea festivităţilor din capitala Banatului, Suveranul a plecat la Buziaş, de unde s'a îmbarcat pe yachtul Regelui Alexandru al Jugoslaviei, — care venise întru întâmpinare. Ambii suverani au venit apoi până în Orşova, unde Regele Carol a debarcat.

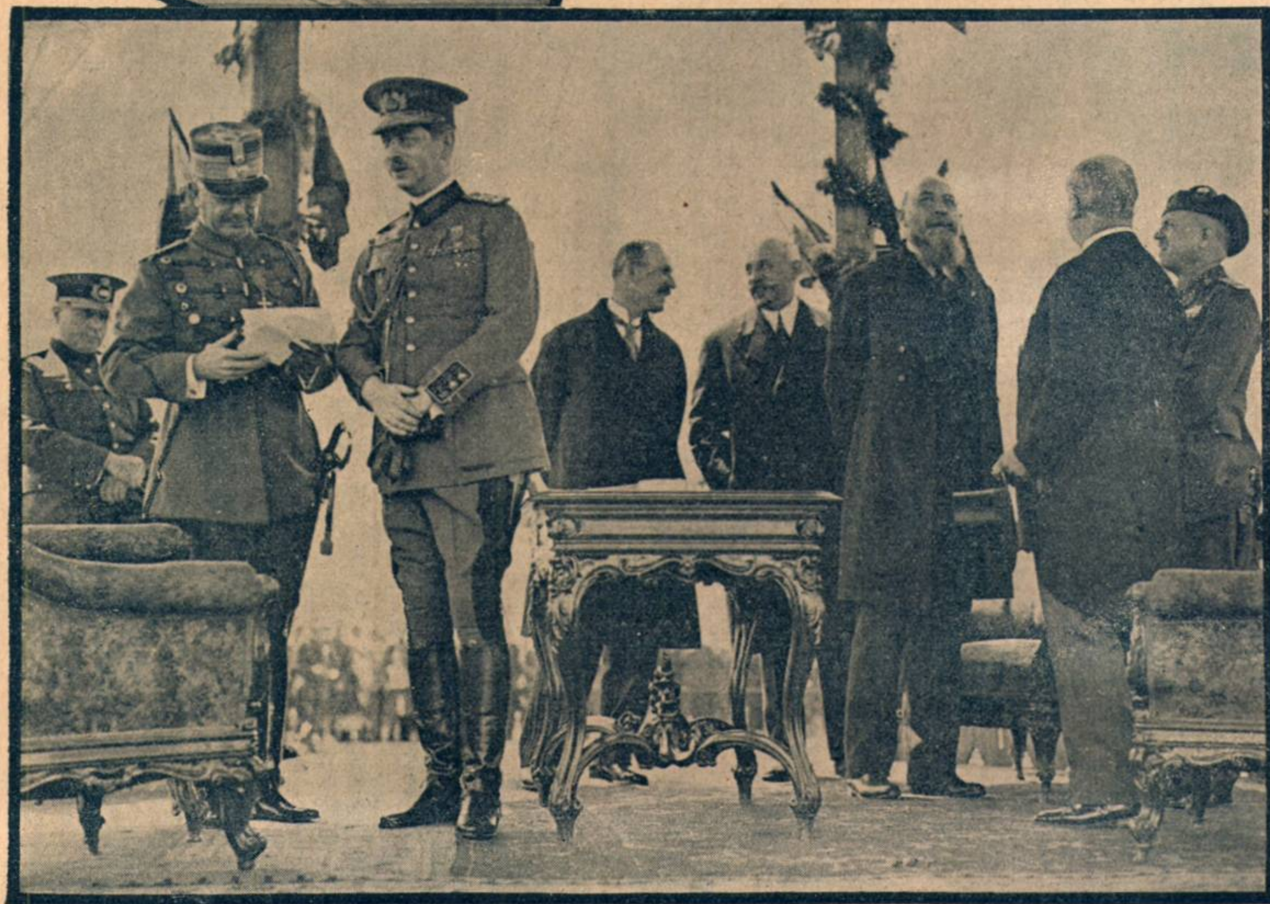
...gele ...ŞOARA

Sus: *Suveranul, d. Niculae Iorga, primul ministru şi general Ilasievici, mareşalul palatului, părăsind Şcoala Politechnică;* stânga: *d. locotenent Gurnăzescu, câştigătorul premiului I, executând o săritură;* jos: *Regele şi primul ministru, urmărind competiţiunea hippice;* mijloc jos: *Regele Carol părăsind mina „Noroc bun",*

Școala în aer liber

Note dela congresul școalelor în aer liber, ținut la Bruxelles

Se știe că la Bruxelles s'a ținut între 7—12 Aprilie, — sub cele mai înalte auspicii și patronat de M. S. regina Belgiei, — cel mai interesant congres, la care au luat parte 500 de congresiști, doctori, pedagogi, institutori, ziariști din lumea întreagă. Erau reprezentate acolo școli în aer liber, până și din Peru și Uruguay, fiecare inițiator ținând a-și arăta munca și strădania pentru progresul școalei viitorului.

Aspect dintr'o școală în aer liber

Comitetul de patronaj era alcătuit din toți miniștrii cari au asistat la solemnitatea deschiderii congresului, luând cuvântul mai mulți dintre ei, cum și reprezentanții diferitelor țări.

Comitetul de organizare, compus din doctorii R. Sand, Paemo, președinți, secretari generali M. F. Bemaseure, E. Vincent, casierul A. Maenhaut și secretarul său N. Burniat, au fost neobosiți. Ei au adus la îndeplinire punct cu punct greul program al congresului.

La 6 Aprilie seara, a avut loc recepția intimă a congresiștilor, în saloanele hotelului Sheers. La 7 Aprilie, s'a deschis congresul în palatul Academiei. Acolo s'au rostit discursurile oficiale ale miniștrilor. In dimineața următoare, in palatul „Cinquantenaire", la Muzeul școlar s'au început lucrările congresului, împărțit în două secțiuni, iar după prânz, cu automobilul, am vizitat școala din str. Aigrettes și cea din str. Colibri, școală care poartă numele primarului Max Blesembeke.

Clădirea în care se află dormitoarele e de zid, iar pavilioanele de scânduri, prevăzute cu geamlâcuri mari de sticlă. Câte o parte a pavilioanelor era deschisă și înlăuntrul lor bănci, mese și lavoare. Școala are împrejur o curte de două hectare. Copii erau aduși aici pe rând, cu autobuzele și întorși seara tot astfel.

Joi 9 Aprilie, ca și în ziua trecută, au fost discuții aprinse asupra diferitelor feluri de școli din șesuri, din păduri, de pe lângă râuri, de pe lângă mare, cum și asupra desvoltării fizice a copiilor, preventorii, dispensarii, hrana, îmbrăcămintea, obiectele pentru gimnastică, jocurile, etc. Atât profesorii cât și doctorii se întreceau în propuneri și deziderate.

Tot atunci s'a hotărît ca școlile să se numească: Ecoles de plain air, *nu ca până acum:* Ecoles en plain air. *Ea s'a împărțit în trei categorii a) Copii sănătoși, b) Copii atinși (scrofulosă, tuberculosă, etc.) c) Copii deficenți, stabilindu-se, pentru fiecare fel de școală, hrana, îmbrăcămintea, exercițiile fizice, cura medicală pentru care sunt preventoriile speciale și infirmeriile.*

*După desbaterile asupra grădinilor de copii, am plecat toți congresiștii pentru a vizita la Ever, câmpia de joc; acolo am asistat la jocurile copiilor, veniți aici cu automobilele comunale. Ni s'a spus că li se servește zilnic câte o supă *). Școala e susținută de comuna Joaseten Noad și aci mai toți copii vorbesc limba flamandă. Ne-am oprit în comuna Schaerbeek, unde am văzut un stabiliment în care copiii fac vara, în vacanță, câte două luni de cură. Am mai vizitat și școala în aer liber, sucursala școalei medie, condusă de d. E. Vincent, inițiatorul congresului. Seara, la înapoiere am fost primiți la Primărie și salutați de către d-l Jaquemin, căruia i-am răspuns în numele României.*

Vineri 11 Aprilie, pe un frig teribil, am fost conduși la Anvers, plimbați pe mare, până la revărsarea Escautului, apoi conduși cu autobuzele la renumita școală în aer liber, înființată de Bisterweg în 1804.

Tot în acea zi am fost numită membră în consiliul internațional, pentru școala în aer liber, cu sediul la Paris. SMARA

*) Despre organizarea câmpiilor pentru joc voiu vorbi altă dată.

RATELE

Piscupescu s'a hotărît să-și cumpere un aparat de radio. Desgur, în rate. In consecință, intră în magazinul respectiv.

— Mi-ar trebui un aparat de radio.

— Câte lămpi ? întreabă vânzătorul.

— Lămpi ? Eu știam că le spune rate.

EXCURSIUNE

Prin urmare acesta e lacul satului ? Dacă aș pescui un crăpcean ar fi o contravenție ?

— Nu, o minune.

ANUL I. — No. 6. 14 MAI 1931

reportaj

Sbucium

Un episod din marele proces de spionaj

Un compartiment de cl. I a trenului „Expres-Orient". Pe o canapea lângă fereastră şade un domn de 40—45 ani cu un fular roşu de mătase în jurul gâtului. Şi-a lăsat mâinile pe genunchi, uitate. A petrecut probabil toată ziua în tren. Are obrajii lucioşi şi o şuviţă de păr lungă, scăpată în ziua aceea — 15 Octombrie 1930 — de meşteşugul şi disciplina zilnică, i-a eşit de sub caschetă, la nimereală, în dosul urechii drepte. Domnul trebue să fie chel şi şuviţa se iscă de bună seamă, din partea cealaltă, aparţinând urechei stângi. Dar asta e fără importanţă. Domnul priveşte printre gene neinteresat, afară, către mişcarea piesagiului, care e acelaş, de vreme ce fuge necontenit în acelaş sens, cu acelaş coeficient de acceleraţie, şi evită fără greş trenul. Lângă dumnealui o doamnă cu mănuşi albe şi cu văl pe frunte, caută necontenit, cu ceafa, locul unde este pitulat, în în spatele canapelei, repausul potrivit capului său. Vălul îi cade numai pe frunte. Pe restul figurei el e virtual ţesut din pistrui. Are gura rotundă şi frumos roşită. Din când în când aţipeşte. Atunci, cu liniile destinse, cu buzele desfăcute peste albul dinţilor, figura doamnei are ceva agreabil, extrem de agreabil, şi aminteşte rodia crestată, expusă în vitrină pentru momeală. E nevasta unui ofiţer superior. Soţul fumează şi se plimbă pe culoar.

Pe canapeaua din faţă, o domnişoară îmbrăcată modest şi sobru. Poartă ochelari rotunzi şi înrămaţi solid.

Cu toate că în compartiment e cald, d-şoara e înfăşurată strâns în pardesiu, un pardesiu închis la toţi nasturii,

Pe genunchi îşi ţine, când cu o mână când cu alta o poşetă serioasă, din piele galbenă.

La Chitila, domnul cu şal roşu, scoate capul pe fereastră, priveşte în dreapta, în stânga, face cuiva un semn cu mâna şi pe urmă ese pe culoar.

St.: *D. Comisar regal col. Turbatu*; jos : *un aspect al boxei acuzaţilor.*

Un alt aspect al boxei acuzaţilor.

toate părţile dacă nu este spionată.
Poate că toată neliniştea asta nu se datoreşte decât vremii. Era înnourat şi cald. Se lăsase cerul atât de jos, că era ca o cergă muiată. Mirosia a praf umed şi nu căzuse încă nici o picătură de apă. Ploua peste cergă şi se scutura praful în jos.

Intr'un loc d-şoara Ausländer s'a oprit. A privit în dreapta, în stânga, casele, pomnii. I se părea un loc cunoscut.

Pe aici mai fusese cândva. S'au poate era o iluzie.

In somn vezi câteodată un peisagiu. Peste zi l-ai uitat cu totul. In noaptea următoare îl visezi din nou, şi cu toate detaliile. In fiecare noapte peisagiul îţi dă exact acelaş sentiment de teamă, de îngrijorare, ca în noaptea trecută. Pe urmă uiţi cu totul peisagiul din vis. Şi după un an după doi ani, într'un loc, pe stradă, la ora 6 după masă, recunoşti sentimentul de teamă, de îngrijorare din nopţile trecute şi înfăţişarea reală a lucrurilor ţi-e cunoscută, nu ştii de unde.

Strada aceasta a mai văzut-o undeva, şi a mers pe ea şi altădată, cu aceeaş teamă, cu aceeaş enervare în suflet.

D-şoara Ausländer ar putea lua o

Jos: Tribunalul prezidat de d. G-ral Constandache

Doamna şi-a ridicat voalul, şi-a scos din poşetă oglinda, puful, rujul, toate odată, şi le întrebuinţează pe rând. Când trenul s'a oprit, domnul cu şal se oferă să ajute d-şoarei cu ochelari, să-şi scoboare geamantanul şi apoi, fără s'o mai întrebe, i-l duce printre hamali, până în faţa restaurantului gării. D-şoara îi mulţumeşte, domnul salută cu mâna la caschetă, se îndepărtează, şi se pierde printre călători.

La eşirea de pe peron, domnul acela gentil, în înghesuială, calcă pe picior un tânăr. Zâmbeşte în chip de scuză şi-i şopteşte ceva cu totul lipsit de à propos: „Urmăreşte-o şi vino la opt".

Asta era pe la ora 5 după amiază. Trei ore mai târziu domnul cel tânăr scoboară din tramvai în faţa siguranţei generale a statului, unde-l aştepta domnul cu fular roşu din tren. Domnul cel tânăr este un subaltern al celuilalt. De aceea, pe ton de raport, tânărul îi dă câteva informaţiuni din care se vede că:

D-şoara cu ochelari se numeşte Cilli Ausländer, doctor în chimie. A tras la „Grand Hotel", şi după o oră a expediat la Viena o telegramă cu acest conţinut *„Gut angekommen Lizi"*. (Am sosit cu bine. Lizi.) iar la locul indicat pentru adresă aceste cuvinte: „L. Danziger. Bucureşti Grandhotel" camera No. 86.

După expedierea acestei telegrame d-ra doctor Ausländer a primit vizita unui tânăr, cu care a vorbit în nemţeşte. L-a primit cu cuvintele:

— „Wie geht's herr Wagner?" şi apoi: Ştii că n'am venit decât pentru câteva zile. Nu rămân în Bucureşti.

D. Wagner e scund, cu chelie blondă, cu mustaţa tunsă. Au vorbit puţin şi la despărţire d-şoara Ausländer i-a înmânat un cek. Şi-au dat rendez-vous pentru a doua zi în str. Sfinţilor, la un atelier de aparate radiofonice şi fotografice.

La ora opt fără un sfert domnişoara doctor a luat masa în camera sa.

— Altceva nimic?

— Nimic.

A doua zi dimineaţa d-şoara dr. Cilli Ausländer a făcut câteva curse prin oraş. La ora 10 s'a dus la banca Chrissoveloni, de unde a încasat un cek de 72.000 lei. S'a plimbat o jumătate de oră pe calea Victoriei. A luat masa la restaurant. După masă s'a întors la hotel. A intrat în cameră unde a stat o jumătate de oră. A coborît apoi şi a făcut câţiva paşi în stradă. Părea neliniştită. Işi scotea şi îşi punea mereu mânuşile. A intrat din nou în hotel şi a întrebat pe portar dacă n'a căutat-o nimeni.

La ora patru după amiază s'a urcat într'o trăsură. A dat drumul birjarului în faţa Cişmigiului.

S'a plimbat prin parc timp de o oră. Aceeaş nelinişte.

Intr'o vreme s'a oprit pe podul lacului, s'a rezemat cu coatele de parapet şi a rămas o vreme aşa, privind în apă.

La ora şase a pornit înspre str. Sfinţilor.

Se simţia urmărită?

De-abia venise în Bucureşti. Pentruce ar fi urmărit-o cineva ?

La fiecare colţ de stradă îşi întorcea capul şi privia cu grijă în trăsură, un automobil, fiindcă nu cunoaşte străzile Bucureştilor. Preferă să se rătăcească, numai să meargă pe jos. La hotel nu mai poate aştepta. N'are răbdare. Şi întâlnirea cu d. Wagner e fixată pentru ora 7. Dacă ar lua trăsura ar ajunge prea de vreme.

Ce o să-i spună lui Wagner?

Banii i-a adus. O să-i înmâneze şi s'a isprăvit. De rămas nu rămâne. Ea poate să aducă servicii organizaţiei şi la Viena. Dece s'o oblige să stea în Bucureşti?

Nici Sara Fainboim n'a vrut să rămână în Bucureşti...

La ora 7, d-şoara doctor Cilly Auslander este la câţiva paşi de magaşină, care a înfrânat scurt, într'o scârţâire de sughiţ. Parc'a fost domnul cu fular roşu, din tren, sau i s'a părut. Dacă nu s'ar fi urcat în maşină ar fi recunoscut-o şi poate că ar fi intrat în vorbă cu ea, — se gândeşte d-ra Auslander.

Avea o figură simpatică şi era un om serviabil...

La ora 7, d-şoara doctor Cilli Auslander este la câţiva paşi de magazinul de aparate de radio din Str. Sfiinţilor.

Merge hotărîtă şi par'că orice nelinişte i-a dispărut: Va da banii d-lui Wagner şi-l va anunţa că nu mai rămâne în Bucureşti nici o zi. Mâine îşi va lua vizele pe paşaport şi se va înapoia la Viena.

Intră în prăvălie fără nici-o ezitare. Hotărîrea e luată. Ochii-i miopi căutară în obscuritatea atelierului, silueta scurtă şi îndesată a colegului Paul Solomon şeful organizaţiei de spionaj din România, zis conspirativ, Wagner. Iată-l.

Dar Solomon nu e singur. Stă rezimat, cu spatele de casa de fier, şi în dreapta şi'n stânga lui sunt doi oameni străini. Şi mâinile îi sunt prinse în cătuşe... Un al treilea, pe care nu-l văzuse face un pas înspre ea şi o apucă de mână:

— „In numele legii..."

I. RAK.

Spirite ucigaşe

ERA pe la sfârşitul lunei Ianuarie 1928. De trei luni soţul d-nei Hodoyer, cunoscutul notar din Lyon, căuta cu ajutorul poliţiei, să descopere misterul dispariţiei soţiei sale. Ziua de 21 Ianuarie puse capăt acestor înfrigurate cercetări.

Unul din gangurile săpăturilor din munţii Jura.

D-na Hodoyer zăcea pe masa de autopsie a institutului medico-legal; cadavrul fusese pescuit în Rohn. Apa rece conservase destul de bine în timpul iernii, trupul nefericitei victime. O frânghie subţire, ciudat înodată, strângea gâtul d-nei Hodoyer, ca un colier macabru. Sdrobit, soţul privia faţa vânătă a cadavrului, buhăită ca o massă gelatinoasă, intrată în putrefacţie.

Agenţii siguranţei nu putură da nici o lămurire la întrebările repetate ale reporterilor. Poliţia se afla în faţa unui caz ciudat, ale cărui rădăcini misterioase se împletiau din ce în ce mai bizar. Inspectorul poliţiei ceru medicului legist, ca frânghia care provocase moartea d-nei Hodoyer, să fie trimisă sub sigiliu siguranţei generale.

Peste câteva ore, ediţii speciale anunţau macabra descoperire făcută în apele Rhonului.

Sfârşitul d-nei Hodoyer impresionă adânc publicul cititor şi cercurile frequentate altădată de răposată.

O ŞEDINŢĂ DE SPIRITISM

D. Bouchard, cunoscutul industriaş din Lyon, intră în salon urmat de soţia sa şi de d. Weyre, un vechiu prieten al familiei.

— „Să chemăm şi pe Eugen şi să începem şedinţa", spuse el soţiei sale.

Eugen Caraes angajat şofeur la d. Bouchard, ştiuse în scurt timp să câştige încrederea acestuia, devenind un factor important, în şedinţele de spiritism, pe care familia Bouchard le ţinea aproape în fiecare seară.

— „Dragă Weyre" începu d. Bouchard, „simt o mângâiere nespusă, de când Gaston ne-a revelat moartea sa. Am cel puţin mulţumirea că nu a suferit, înainte de a-şi fi dat sfârşitul, acolo, în groapa aceea de obuz.

11 Martie 1918.

Bietul meu băiat!! Aveam o presimţire stranie, când şi-a luat ziua bună dela noi. Ştiam că nu-l voiu mai revedea.

— „Iată-mă, d-le Bouchard, întrerupse o voce".

Era Eugen Caraes. Toţi patru se aşează în jurul unei mese. Veyre stinse lampa. Prin întuneric se auzia vocea lui Eugen Caraes.

— „Invocăm înc'odată pe „Mandrin Surcouff" regele corsarilor. Sunteţi de acord, d-lor! D-le Weyre, sunteţi gata?"

Şedinţa începu. Vocea lui Eugen Caraes, cu tânguiri prelungite, monotonă, repetă obsedant ca un refren:

— „Dormi... somnul e lin,... uşor.,, dormi,,, dormi adânc acuma..."

Weyre căzu în transă... „Invoc spiritul superior al lui Mandrin Surcouf.... Invoc spiritul lui Mandrin Surcouf şi-l rog să ne anunţe prezenţa sa, prin două lovituri în masă. Se făcu tăcere. Nu se auzia nici ritmul respiraţiei celor prezenţi. Deodată un suspin prelungit, tăie liniştea ca o lamă ascuţită. Nervii se încordară; o luminiţă fosforescentă ca un nimb apăru în jurul capului d-lui Weyre. Se auziră ciocănituri în masă.

— „Mandrin Surcouff" începu Caraes „eşti mulţumit de noi? Ai primit banii pe cari i-ai cerut?"

— Mă tem de acest individ şi ar trebui să fie împiedicat de a vorbi ceva. Deci, atenţie!"

Urmă o tăcere adâncă, de ţintirim. Nu se auzia decât un fel de scârţâit uşor. Weyre, în stare de transă, scria răspunsul lui Surcouf.

— „Mandrin Surcouff”, urmă aceeaş voce „ne-ai promis pentru astă seară răsplata ta generoasă; spune-ne unde este îngropată comoara templierilor şi a comandaturei?”

Urmară iarăş câteva clipe de tăcere, în care se repetă acelaş scârţâit sinistru, ce părea scrâşnetul unor dinţi de vampir.

Trecură câteva luni. La poarta casei lui Bouchard, o firmă cu litere groase de aur, indica: *Laboratorul de cercetări archeologice şi subterane*".

Bouchard Weyre şi Caraes constituiră o societate pentru cercetarea comorilor, după indicaţiile lui Surcouf. Săpăturile din colina Fourviere şi o grotă aflată la treizeci şi unu de km. depărtare de Lyon, nu dăduseră însă nici un fel de rezultat. Expediţia se găsia acum în muntele Jura, căutând o casetă cu bijuterii, îngropată în anul 1471 de Carol cel Indrăsneţ.

EXPEDIŢIA DIN MUNŢII JURA

Hotelul „Cerbul de Aur”, situat în apropierea castelului Mondalez, predomina depe platoul pe care era construit, întreaga perspectivă panoramică a acestui colţ pitoresc al munţilor Jura. Departe în zare, muntele Grand Credo îşi scălda piscul în norii albi, ca de cretă. D. Bouchard se plimba nervos prin hallul hotelului. Caraes se apropiă să-i vorbească .Cu un gest energic şi aspru, Bouchard îl întrerupse:

— „Nu vreau să mai am nimic de-a-face cu d-ta. M'ai stors de bani, m'ai exploatat în modul cel mai neruşinat. Te rog să descurci d-ta această afacere”.

Şi Bouchard îi întinse nota hotelierului şi listele de plată ale lucrătorilor, total 10.000 de franci de plată.

Caraes, dădu din umeri indiferent.

— „Eşti un excroc!! Din cauza d-tale m'am ruinat; te voiu preda autorităţilor”. Trântind uşa, Bouchard ieşi şi se duse în camera sa, unde redactă o plângere contra lui Caraes, expediind-o parchetului din Lyon.

BOUCHARD ARE REMUŞCĂRI

Trecuseră câteva săptămâni dela divulgarea acestor fapte, care au produs o adevărată senzaţie în cercurile spiritiste din Lyon. Intr'o dimineaţă, Bouchard plecă grăbit de-acasă, îndreptându-se spre localul tribunalului. Ceru să fie introdus la judele de instrucţie. Judecătorul fiind în şedinţă, fu primit de supleantul său.

— „D. Bouchard?”

— „In persoană”.

— „Sunt la dispoziţia dv.”.

— „Domnule judecător”, începu acesta, „retrag plângerea mea în contra lui Caraes. Sunt convins că nu e vinovat”.

— „Mă scurprinde totuş afirmaţia dv.”.

— „Cred că sunteţi informat că Eugen Caraes a continuat cercetările, până la arestarea lui; a cheltuit tot ce a avut; dacă ar fi fost de rea credinţă, nu s'ar fi ruinat singur. Nu-i el vinovat, ci spiritul lui Mandrin Surcouf”.

— „Poate doriţi să daţi în judecată spiritul corsarului?” replică ironic supleantul.

D. Bouchard, spre marea stupefacţie a interlocutorului său, continua să se roage pentru eliberarea lui Caraes, propunând chiar să angajeze un avocat pentru apărarea lui.

— „In nici un caz”, conchise supleantul „nu pot da curs cererii dvs. Ar fi mai nemerit să vă adresaţi judecătorului de instrucţie”.

O VIZITĂ MISTERIOASĂ

Marcel Cardec ilustrul spiritist, venise la Lyon să ţină o conferinţă despre misterele Indiei şi despre procedeurile falşilor spiritişti. Se afla tocmai la masa de scris din camera sa, când două doamne îşi anunţară vizita.

— „D-le Cardec”, începu una din ele, „venim la dv. să vă încredinţăm un secret care ne apasă. Ştim că o femeie a fost asasinată de nişte falşi spiritişti.

— „Doamnă, confidenţele dv. ar avea mult mai mare importanţă pentru şeful siguranţei”, răspunse Cardec.

— „Ne temem ca viaţa noastră să nu fie în pericol”. Interlocutoarea urmă apoi: „Ştim că o femee venise să se plângă într'un cerc spiritist, contra soţului ei, un om vicios. Spiritiştii i-au promis că invocând spiritele superioare, vor putea readuce pe soţul ei pe calea cea bună. Procedeul necesita însă nişte parfumuri costisitoare. Ea remise spiritiştilor suma de 2000 fr., promiţând încă o sumă importantă dacă spiritele vor avea o influenţă binefăcătoare asupra soţului ei. După câtva timp ea îşi dădu seama că a fost victima unor excroci şi ameninţă că va depune o plângere la parchet, dacă nu i se vor restitui banii. Peste câteva zile am aflat din ziare, că femeia dispăruse.

Cardec îngrozit, insistă ca ele să facă justiţiei aceleaşi declaraţii.

Infricoşate de atitudinea spiritistului, ele îşi grăbiră plecarea.

„Le Journal” aflând de intenţia lui de a ţinea o conferinţă, pentru demascarea falşilor spiritişti, primul redactor, i se adresase telefonic. In interviewul său, el declară tot ce ştia, rugând totodată să se relateze exact în ziar misterioasa vizită, pe care o primise cu o oră înainte.

TAINA COLINEI FOUVIERE

Trei oameni cu pălăriile înfundate pe cap, aşteptau în apropierea colinei Fouviére. Se auzia desluşit murmurul unei ape. Era Rhonul. Noaptea îşi întindea aripile negre de liliac, învăluind contururile naturii, într'un linţoliu opac. O ceaţă uşoară plutia deasupra apei, ca nişte duhuri care nu se pot despărţi de elementul lor. Se auzi un sgomot de paşi. O siluetă apăru pe cărăruia ce duce la gangul subteran, legând Fouviére cu Rhonul. Ceilalţi cari aşteptau, se apropiară.

— „Parola”.

— „Astral”, răspunse o voce gravă.

— „Imbecilul acela de Cardec ar trebui să dispară”, începu unul din ei.

— „Ce-aţi mai aflat” întrebă aceeaş voce gravă.

— „A început să miroasă a puşcărie. Afacerea cu Hodoyer a luat o întorsătură proastă. Mi-e frică de Caraes.”

— „S'a observat ceva cu substituirea sforii?”

— „Cred că nu. Poate diavolul ăla de Cardec, să ştie ceva.”

— „N'am însă nici o teamă; sfoara şi-a făcut datoria, ca totdeauna.”

— „Atunci pe mâine seară la şedinţă.”

Umbrele se despărţiră, topinduse în smoala întunericului.

DECLARAŢIILE LUI CARDEC

Biroul şefului siguranţei din Lyon. In două fotolii de piele, joase, d. Sarbach, şeful serviciului şi Marcel Cardec, se găsiau într'o convorbire aprinsă.

— „Chestiunea mă interesează în cel mai înalt grad. Am impresia că suntem pe urmele unei vaste organizaţii de excroci şi criminali”, spuse şeful siguranţei.

— „Aceasta e şi convingerea mea”. Să vă expun ce mi s'a întâmplat în timpul conferinţei pe care am ţinut-o, despre misterele Indiilor. In pauză am primit vizita a patru bărbaţi şi o femeie, dintre cari unul mi se recomandă, contele de Raulin. Discutând despre spiritism, le-am spus printre altele, că spiritismul poate duce la nebunie, sau chiar la crimă. Abia rostisem cuvântul de crimă, când unul din tovarăşii lui Raulin , mă întrebă brusc:

— „Cât ceri ca să taci?” Le-am răspuns energic:

— „Nu sunt de vânzare”. Acest om nu era altul decât Caraes, care a fost arestat peste câteva zile şi pe care l-am recunoscut apoi din fotografiile publicate în ziare”.

Cardec declară apoi că Raulin, îi spusese că face parte din cercul spiritist, cu emblena „Triunghiul Astral”, călăuzit de Mandrin Surcouf. Aceeaş emblemă fusese adoptată şi de secta hindusă „Hyogas” ai cărei adepţi înlăturau trădătorii, sugrumându-i cu ajutorul unei sfori numite hyog. La aceste cuvinte, şeful siguranţei se ridică brusc.

— „Sunteţi sigur de afirmaţia dv?”

— „Absolut sigur!”

— „Atunci vă rog să mă iertaţi, dar pe baza acestor declaraţii trebue să iau unele măsuri urgente.”

In aceeaş seară, 2 automobile se opriră în colţul străzii Blaise Pascal, care ducea spre colina Fourviere. 10 agenţi înaintau dealungul caselor, cu revolverele în mână, proectând pe zidurile vechi umbre de reptilă gigantică. Dispărură într'un gang. Linişte.

Deodată patru focuri de revolver, brăzdară tăcerea nopţii. Urlete, ca de fiară rănită, alte focuri de revolver, lovituri înăbuşite urmate de gemete, se amestecară într'un tumult asurzitor.

Incă câteva minute, şi lupta începu în stradă, asurzitoare, aprigă, pe viaţă şi pe moarte.

Agenţi ascunşi prin curţi, trăgeau focuri de după garduri, de după colţurile caselor.

După o jumătate de oră, lupta încetă.

In stradă zăceau patru cadavre. Doi agenţi răniţi, cu obrazul scăldat în sânge fură duşi la automobile.

Ceilalţi, duceau 5 indivizi, legaţi cu mâinile la spate, cu hainele rupte, însângeraţi. De data aceasta poliţia nimerise bine. Criminalii puneau la cale o nouă infamie, căutând să sugrume alte două victime, excrocate cu 60.000 de franci.

* * *

Seara, trecătorul singuratec, privind Rhonul şi Colina Fourviere, cuprins parcă de o teamă neinţeleasă, îşi face semnul crucei.

Dincolo de patimi (urmare din pag. 22)

Nu vă place acest macabru paradox? La Şosea, oricine poate vizita comoara de artă rămasă Statului, sub inscripţia „*Muzeul Toma Stelian*". Bocancii massei anonime care a primit donaţia, sparg marginile treptelor de marmoră ale Muzeului Toma Stelian, iar donatorul defunct zace între cioburi, lăzi şi moloz, când casa lui era o Golcondă de artă desvârşită.

— Şi dece nu se termină cavoul?

— Fiindcă lucrările costă milioane, şi se dă din an în Paşti câte 20.000 lei...

Dar sunt la Belu şi alte minunăţii de văzut. Dacă intrăm în capitolul cavourilor bizare, trebue să ne oprim în primul rând la cavoul Juliei Hasdeu, cu ornicul oprit la ora 1,30, cu raftul de bibliotecă, pe care se află tocul de scris al Iuliei şi cărţile ei favorite: câteva volume greceşti, V. Hugo lângă Darwin, Schiller, Petrarca, Dante, Milton, — alături de cari s'au iscălit pe piatra funerară, murdărindu-i imacularea, vizitatorii: Lică, Sofica, Ionel, etc.

O dudue a scris: „Te iubesc mult”.

E bine că n'a desenat şi o inimă străbătută de o săgeată.

Pe frontonul cavoului — o semi-coloană tăiată în lungime şi scobită, cu un glob şi doi sfinxi deasupra, — stă scris:

MAI ŞEZI PUŢIN

cu z din d, cu sedilă.

Dacă ar fi bănuit Haşdeu că fiecare vizitator se va iscăli pe mormântul Iuliei, poate că nu mai făcea această invitaţie. Acel păinjeniş de iscălituri vulgare, lasă impresia de ceva murdar. Iuliei nu-i plac.

Tot în capitolul mormintelor bizare, putem pune statuia în picioare a unei elegante defuncte, cu umbreluţa de marmură în mână, aşezându-se pe o bancă. Şi monumentul soţilor Bădulescu, cari şi-au construit mormântul, cu fotografii în email, încă din timpul vieţii. Din datele înscrise pe mormântul lor anticipativ, aflăm că ambii s'au născut în acelaş an.

Există şi o piramidă la Belu. Nu e mare ca a lui Keops, nici nu adăposteşte o mumie de egiptean, ci pe un răposat băştinaş.

O altă doamnă a rămas ca statue de marmoră posterităţii, sub un baldachin de piatră, susţinut de patru coloane.

Alt defunct a înfăţişat în bronz, pe patul de moarte.

Iată cavoul-biserică, cu clopotniţe minuscule; cavoul-seră cu geamlâc, cavoul cu draperii de tinichea...

Belu e un amestec ciudat de prost gust şi mare artă.

Monumente impresionante sunt: mausoleul banului Ghica, cavoul familiei Asan, Cantacuzino... Numele celebre sunt săpate în slove slavone sau latine: Marele Vornic I. Manu, fost caimacan; dr. V. Sion C. Mille, Al. Florescu, Catargi, Polizu, Iancovici, membru permanent al Societăţii Naţiunilor şi atâtea altele.

In spatele capelei centrale, după un front de somptuoase mansolee, cât nişte catedrale în miniatură, începe abruptă Valea plângerii, cu cruci de lemn sparte sau putrezite, cu câte o piatră funerară mică, sărăcăcioasă, cioplită cu mari sacrificii, din leafa de mizerie a vreunui funcţionar, care nu poate frauda.

Un mormânt de pansele catifelate, în Valea mormintelor fără flori...

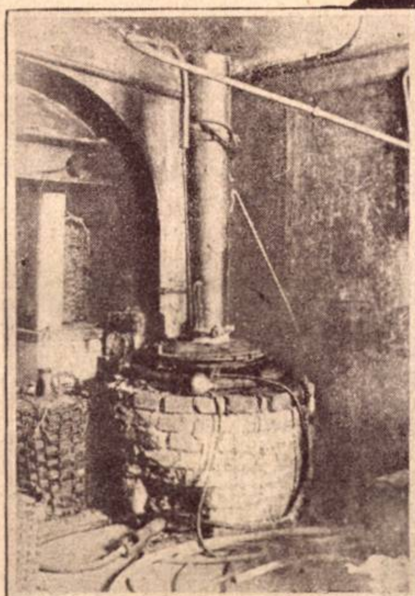
Jos, în câmp, e mlaştină. Apoi un vast maidan, în care se aruncă gunoaiele bucureştene. Pe maidanele ce fermentează cu duhori pestilenţiale, a poposit o şatră de ţigani, poate profanatori de morminte.

Apa se infiltrează în raclele morţilor, le îmbibă trupurile.

... Sunt regiuni umede în America, unde cimitirele sunt zgârienori şi în care sicriele se aşează ca volumele, pe rafturile unei biblioteci monstruoase...

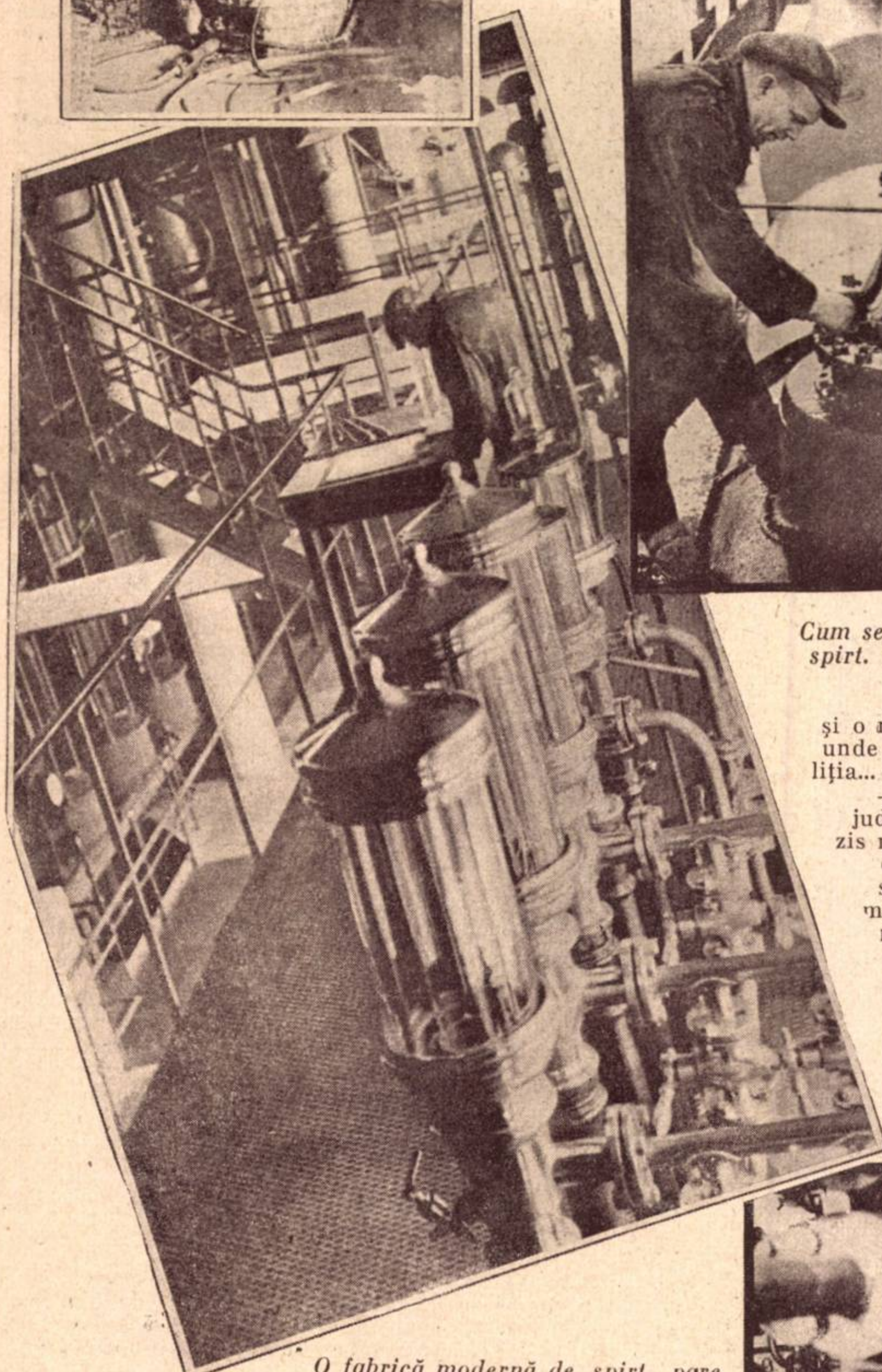
A. B.

GANGSTERII ARDEALULUI

Cum se plumbueşte un rezervor de spirt. St. sus: Un cazan de fabricaţie clandestină

O fabrică modernă de spirt, pare un laborator, în care domneşte în primul rând curăţenia.

De patru ore automobilul nostru despica noroaie, proectând băltoacele lateral, cu scurte şuerări. Plecasem dinadins pe înserat din Bistriţa, ca să ajungem în toiul nopţii. O tainică expediţie în văgăunele Maramureşului. In maşină se afla procurorul N., judecătorul de instrucţie P., inspectorul de poliţie D., un agent şi subsemnatul. Un alt automobil ne precedase cu o zi înainte şi conţinutul lui, în cursul nopţii, se infiltrase în satul gangsterilor. Altă maşină ne urma, la o mică distanţă, aducând 6 agenţi bine înarmaţi.

Tocmai eşiau dintr'o pădure, când procurorul N. zise şofeurului:

— Stinge luminile.

Cele două suliţi de lumină ale farurilor, se topiră brusc în noapte.

Intunericul era profund. Şofeurul încetini instinctiv viteza. Eşind din pădure însă, vom avea mai multă lumină.

CUIBUL BANDIŢILOR

La lizieră, ascuns încă sub arbori, automobilul stopă, la un semn pe care procurorul îl făcuse şofeurului.

— Cât e ceasul? întrebă magistratul.

— 12 şi 35, zise inspectorul de poliţie, privindu-şi ceasul cu cadran fosforescent, dela mână.

Maşina ce ne urma, sosi.

— Toată lumea coboară! porunci inspectorul.

Umbre negre se apropiară; erau agenţii de poliţie, cu cari aveam să facem cea mai sguduitoare descindere, din câte am văzut.

In monom, pe marginea pădurii, ascunşi de pomi — ca pe vremea răsboiului, — înaintam, pitulându-ne.

— Dece atâtea precauţii? întrebai pe şoptite.

Judecătorul de instrucţie, un tânăr brun, cu mustaţa tunsă à la Charlot, dar cu figura împietrită de severitate, îmi răspunse:

— Au iscoade care pândesc şi-i vestesc de orice mişcare.

Am înaintat astfel, scoborînd o vale, până ce luna eşind din nori, galbenă ca un cap de cadavru, am zărit în fundul văii casele albe ale unui sătuc ascuns printre coclauri vinete.

— Acolo e cuibul gangsterilor...

— Ascultă dragă P., i-am spus judecătorului, pe care-l cunoşteam de mult, ţie nu ţi se pare cam ridiculă expediţia noastră?... Bine că n'aţi luat şi o mitralieră cu voi... Doar nu suntem în America, în ţara prohibiţiei, unde gangsterii fac contrabande de alcool şi dau lupte sângeroase cu poliţia... Suntem în Ardeal...

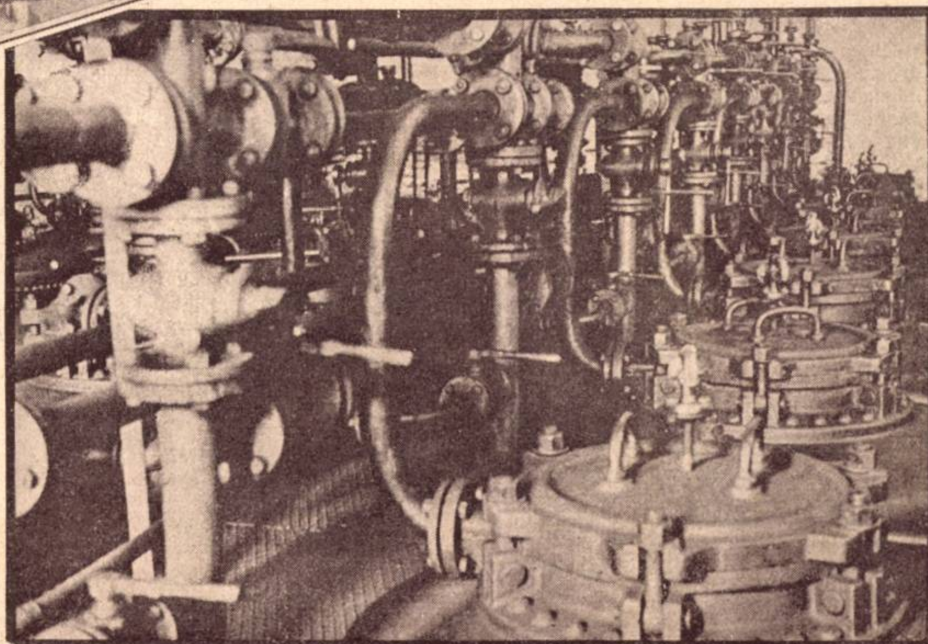
— Aşa cum în America e prohibit alcoolul potabil, — îmi răspunse judecătorul, — tot astfel la noi e prohibit alcoolul metilic şi spirtul aşa zis negru. Ei bine, ca şi în America, există în Ardeal „gangsteri", bandiţi cari fabrică în mod clandestin aceste varietăţi de alcool interzis, sau le aduc prin contrabandă din Ungaria şi Cehoslovacia. Avem informaţii că gangsterii Maramureşului au instalat fabrici clandestine în nişte pivniţe vechi din acest sat, şi că s'au retranşat în ele, înarmându-se...

— Cavalerii spirtului negru !...

UN INFORMATOR

La o mică depărtare de sat, ascunşi după ultimele boschete ale pădurii pe care o lăsasem în urmă, ne-am oprit.

Un şuerat slab se auzi dintr'o mică excavaţie a terenului.

Un aspect dintr'o fabrică de spirt

Inspectorul de poliţie ce se afla cu noi, răspunse cu un fluerat identic şi atunci un om se ivi din ascunzişul său, apropiindu-se:

— Să trăiţi, domnule inspector.

Era un agent, din cei trimişi în ajun să spioneze situaţia din cuibul gangsterilor.

El raportă că doui dintre agenţi au reuşit să culeagă preţioase informaţii din sat, şi se oferi să ne conducă spre pivniţele banditilor, adăogând că aceştia vor putea fi prinşi „ca în oală", deoarece nu bănuesc că se va face o descindere chiar în noaptea aceasta.

Am pornit din nou spre sat, târându-ne şi căutând să ne ascundem după cele mai mici cute ale terenului, exact cum face infanteria în luptă, atunci când atacă o poziţie duşmană bine apărată...

PRIMUL CONTACT CU GANGSTERII

In apropiere de sat, poteca trecea printre două dâmburi, ca printr'un mic defileu de lut.

Când inspectorul de poliţie, care mergea în capul monomului, — ajunse în dreptul acestei depresiuni, deodată focuri de armă porniră de pe dâmburi, cu pocnete seci, şi flăcări mici, roşii, se zăriră din ţeava puştilor, ca nişte licurici în noapte. Eram înconjuraţi şi de pe colinele din dreapta şi stânga noastră, ca şi din faţă, de pe potecă, agresorii necunoscuţi trăgeau salve de puşti: gangsterii urmăriau să întârzie descinderea ca să aibă vreme să evacueze maşinile din pivniţe.

Ne aşteptam atât de puţin la acest atac, încât agenţii dela spatele nostru o luară la fugă. M'am trezit alergând, împins din urmă de judecătorul de instrucţie. Trupa noastră de poliţişti, după ce incercase să tragă în beznă cu revolverele, se împrăştiase. La o mare distanţă în urmă, la liziera pădurii unde lăsasem automobilele ,făcurăm apelul. Doui agenţi erau lipsă, — prizonierii gangsterilor sau morţi?

Aşadar, banditii spirtului negru isbutiseră să afle că se va face în noaptea aceea o descindere în satul unde se ascundeau

— Cu siguranţă, zise procurorul că au oamenii lor în poliţie sau la alte autorităţi, căci altfel nu se explică, cum au prins de veste că vom face o descindere în noaptea asta...

— Ce îndrăsneală, să ne atace! se miră judecătorul de instrucţie.

La ordinul procurorului, şofeurul porni cu viteză spre primul post de jandarmi, care se afla la vre-o 2 km.

— Trebue să terminăm repede cu ei, zise procurorul. Chiar în noaptea asta, până n'au vreme să-şi demonteze instalaţiile de fabricat spirt.

El porunci să se telefoneze dela post, la oraş, unde se afla garnizoana unui regiment, să i se trimită întărituri, pentru a înconjura satul.

SATUL INCERCUIT

Peste o oră, înainta pe şosea în coloană de mar[ş] un detaşament de soldaţi, cu armele încărcate şi puşti mitraliere. Detaşamentul fu întărit cu patrule de jandarmi, sosite dela posturile vecine şi cu agenţi de poliţie.

Şi într'adevăr, autorităţile au procedat repede.

Apropiindu-se de sat, trupele s'au desfăşurat, şi, acoperite de întunericul nopţii, au înconjurat satul.

Probabil însă că gangsterii erau informaţi cu preciziune de toate măsurile noastre, deoarece au dat un atac în punctul cel mai slab al cercului nostru, încercând să facă o breşă, prin care să poată fugi toţi lucrătorii din fabricile clandestine.

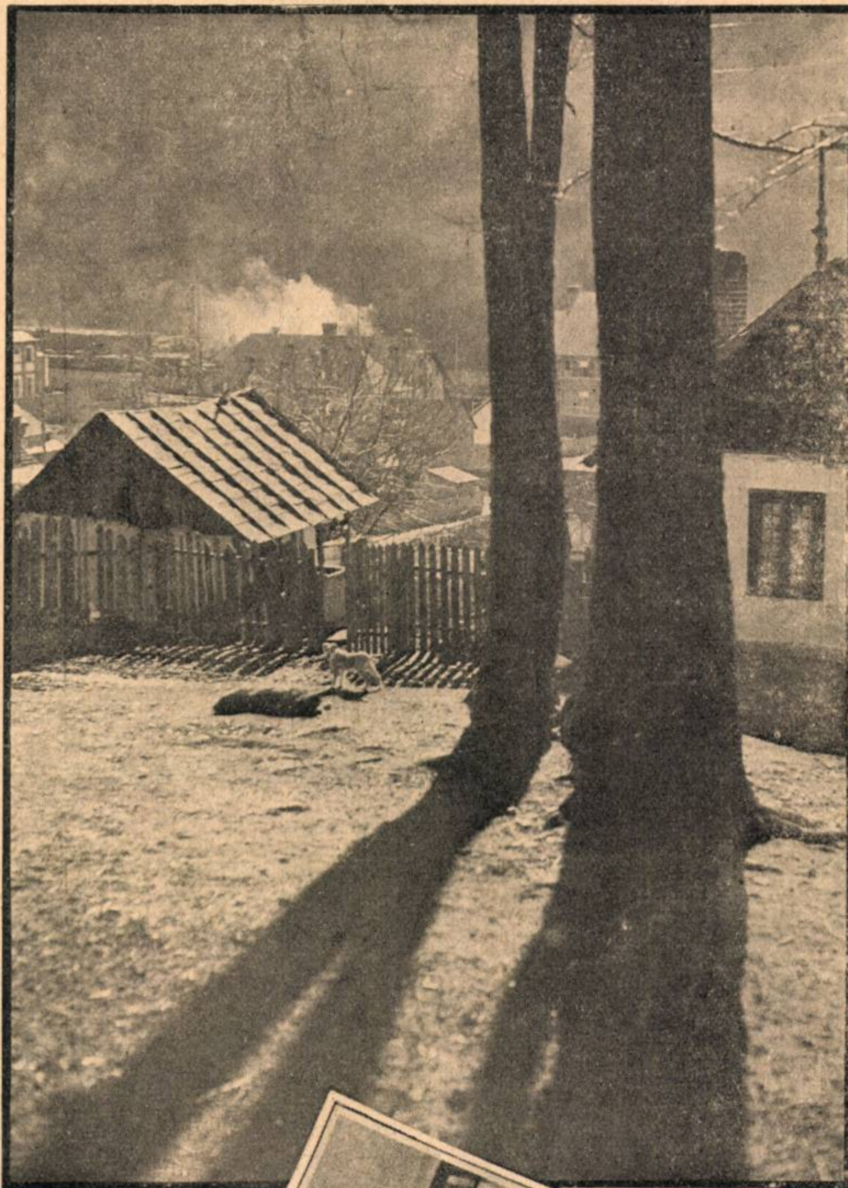
Focuri de armă se auziau deci dela marginea satului ceeace făcu pe procuror să ia o hotărîre precipitată:

— Vom lua cu asalt fabricile!

Informatorii noştri ne conduseră în sat. In fruntea micei trupe mergeau şefii autorităţilor şi ofiţerii de jandarmi. Inaintam cu precauţie. căci din când în când, dela ferestrele caselor, ni se trimiteau focuri de armă.

Infine, am ajuns la un fel de careu de case săseşti, din cele cu obloane verzi la ferestre şi porţi monumentale de stejar. Aspectul ermetic al acestor case, lăsa o impresie de mister. Ce se ascundea oare după porţile masive?

— Aci sunt, ne şopti unul din informatori.

Sus : *Satul, în zori, după atac ; dr.: o sistemă de transport a spirtului negru, în saci de cauciuc.*

IN FABRICA DE SPIRT NEGRU

Jandarmii înconjurară careul de case, în timp ce din poduri, gloanţele gangsterilor începură să-i secere. Ne adăpostirăm de ploaia de gloanţe, după copaci şi după colţurile caselor.

Poliţiştii încercară să forţeze porţile, pe rând. Unul din ei fu rănit.

In cele din urmă, jandarmii reuşiră să spargă una din porţi şi să reducă la tăcere, armele celor din podul casei

Toate aceste porţi dau într'o curte comună, vastă. Se suprimaseră ulucile dintre curţile întregului grup de case, şi se făcuse astfel o curte mare, în care se aflau două autocamioane, butoaie, cazane speciale de fiert alcoolul... Spaţiul acesta era înconjurat fie de case ,fie de ziduri înalte.

Înţeleserăm astfel, că aflând în ajun că se va face o descindere, gangsterii încercară să evacueze fabrica aceasta clandestină de utilajul ei, dar că nu avuseseră timpul să transporte toată cantitatea de alcool falşificat şi toate cazanele în care-l fabricau.

De asemeni, o parte din gangsteri, cari încercau să continue operaţia de evacuare, în clipa când noi am înconjurat fabrica, se retrăseseră în poduri, voind să ne opună rezistenţă.

Unii din ei căzură astfel în mâinile autorităţilor, alţii reuşiră să fugă.

SUBTERANELE

Cercetările la faţa locului continuară cu minuţiozitate.

Sub aceste case şi sub curte, în pământ, fuseseră adâncite şi lărgite pivniţele; erau vre-o zece încăperi subterane, în care am găsit un şir de cazane pântecoase, uriaşe, şi o parte din maşinăriile şi ţevăria necesare fabricării spirtului negru. Altă parte din utilaj fusese evacuată la vestea descinderii.

In timp ce percheziţia continua, o ştafetă dela marginea satului, veni să ne aducă veşti: un grup de gangsteri ce tocmai părăsiau satul, în automobile şi autocamioane încărcate cu butoae, cazane şi alambicuri, fusese oprit de jandarmi, şi gangsterii baricadându-se după maşini, încercaseră să reziste O luptă scurtă, dar foarte intensă, se dăduse, schimbându-se de o parte şi alta salve de puşti, foarte bine alimentate.

In cele din urmă, o parte din bandiţi fugiră; câţiva căzură în mâinile jandarmilor, cari înconjuraseră grupul de autocamioane.

Când se termină inventarierea gangsterilor şi materialului capturat, — în curtea uzinei clandestine, zorile cenuşii distilau o lumină murdară. In aer, cu toată răcoarea proaspătă a dimineţii ,plutia un miros pătrunzător de spirt, de fum şi de farmacie...

★

— Să vă povestesc mai întâi un mic fapt divers, începu inspectorul, de poliţie.

Şi-mi povesti :

La vecin, fusese angajată o servitoare nouă, proaspăt sosită „de dincolo", tânără, dar cu cearcăne vinete, săpate în figura de ceară galbenă, cu ochii stinşi aproape nevăzuţi în fundul orbitelor adânci.

Mersul ei ar fi fantomatic, dacă fiecare pas nu ar fi punctat sonor de troncănitul potcoavelor de fer dela cizmele cu carâmbii înalţi şi groşi; un mers nesigur, şovăitor, ca pe balustrada unui pod înalt...

Intr'o noapte, toată uliţa fu trezită de ţipete sfâşietoare. Vecinii, cu trench-coat-uri peste cămaşa de noapte, se strânseră în faţa casei de unde veniau strigătele. Era casa vecinului, cu servitoarea nouă.

Poarta era încuiată, iar în curtea mică, nu se afla nimeni. Pe feresrte,, vedeam alergând înăuntru umbre, cu sfeşnice în mână.

Se petrecea desigur acolo ceva înspăimântător....

Un gardist sosi şi sună la poartă.

Domnul care locuia acolo, veni să deschidă, cu un revolver într'o mână şi o lumânare aprinsă în alta, şi, în urma gardistului, am intrat în casa misterioasă.

Pe ultimele trepte ale scării, ce lega odaia servitorilor, — care se afla la etaj, — cu parterul, unde dormiau stăpânii, servitoarea, prăbu-

şită, părea moartă. Avea la frunte o rană care sângera abundent...

— Ce s'a întâmplat ?...

Dar nimeni nu ştia să spună ce se petrecuse.

— Cine a ţipat ?... Dece ?...

Numai servitoarea ştia, dar ea era în nesimţire. Stăpânii fuseseră treziţi din somn de acele ţipete sfâşietoare, dar nu văzuseră în toată casa altceva, decât pe Iuli, servitoarea, zăcând pe trepte, în sânge.

Iuli fu ridicată, întinsă pe o canapea, i se spălă rana, care era superficială şi probabil şi-o făcuse în cădere, şi i se dădu eter să respire. Deschise îndată ochii, liniile feţei i se destindeau, sorbi din nou, într'un suspin lung vaporii de eter, şi ne privi aiurită.

— Ce s'a întâmplat ?

Femeea păru că-şi aminteşte brusc o scenă înfiorătoare, căci se crispă, ca ameninţată de o ghiară nevăzută pentru noi.

Povesti cu groază cum în toiul nopţii auzise paşi în odae şi trezindu-se din somn, văzuse o umbră uriaşă, cu un cuţit enorm, aplecată deasupra patului ei. Femeea a ţipat şi s'a rostogolit jos din pat. S'a târît astfel spre uşă, iar umbra o urmăria... Ajungând în capul scării, servitoarea alunecase pe trepte, se prăbuşise pe scară, şi nu ştie ce s'a mai întâmplat.

Începură cercetări tot atât de minuţioase, ca şi comentariile printre vecini :

— Cine a fost omul de care s'a speriat servitoarea ?... Unde e ?... Pe unde a intrat în casă, când toate uşile au fost găsite încuiate... A fugit ?... Pe unde ?...

— Poate că e încă ascuns în casă.

Il căutarăm în toate ungherele, dar hoţul nu era nicăiri.

Intr'adevăr, era ciudat: pe unde a putut intra şi ieşi din casă ?...

CE S'A INTÂMPLAT

Peste vreo două seri, uliţa fu din nou alarmată: ţipete îngrozitoare. Servitoarea declară de astă dată, că auzind sgomot în curte, se sculase, şi, privind pe fereastră, a văzut un om negru, cu faţa hidoasă lipită de geam, fulgerându-o cu priviri diabolice...

Aceste alarme se repetară, şi obsedau acum întregul cartier. Cine avea oare interesul să sperie, aproape în fiecare noapte, pe nenorocita servitoare ? Cine se putea strecura în curte şi în casă, cu atâta uşurinţă, fără să lase urme, când toate uşile ,erau încuiate ?...

— Strigoiul !... şoptiră atunci vecinele... E un strigoiu...

Poliţia continuă cercetările zadarnic. Servitoarea Iuli, nu spunea mai mult, decât că o umbră neagră, un uriaş, uneori cu gura enormă ca un monstru, o urmăria, noaptea prin casă, sau alteori o speria, bătându-i în geam cu degete negre şi lungi, o teroriza fixându-o de pat, cu vârful cuţitului deasupra pieptului.

— Mai bine m'ar ucide; — am să-mi fac singură seama...

In aceiaş zi stăpâna sa o surprinse, turnându-şi în ceai, conţinutul unei sticluţe.

Crezând că vrea să se otrăvească, îi smulse sticluţa din mână. Un miros puternic de eter se răspândi în aer. Servitoarea era eteromană!..

Ea mărturisi că obicinuia să poarte la sine totdeauna o sticlă cu eter, din care mirosia şi gusta din când în când. Işi turna eter chiar în ceaiul de dimineaţă, în vin şi în oţetul salatelor !

Abuzul de eter îi dăduse desigur halucinaţiile îngrozitoare din ultimul timp : strigoiul, umbra care o persecuta, nu era decât o vedenie, o plăsmuire a minţii ei bolnave...

UN VÂNT DE NEBUNIE

Am reprodus mai sus, cuvânt cu cuvânt, cele ce-mi povestise inspectorul de poliţie D., care anchetase pe vremuri acest caz de falşă alarmă.

Ne aflam acum împreună, la o masă murdară, dintr'o cârciumă pierdută între două sate ardeleneşti, unde poposisem, în ancheta noastră asupra spirtului negru. Inspectorul D., fusese detaşat în Ardeal, pentru această afacere, şi ţinusem să-l însoţesc în cercetările sale.

La povestea sa, i-am replicat :

— Ştiu că eteromania este de obiceiu viciul curtezanelor de lux şi al psichopatelor rafinate; mi se pare curios cum o servitoare, o ţărancă vânjoasă deci, a putut prinde acest gust decadent.

— Dar tot satul ei, şi aproape tot Ardealul, e contaminat de eteromanie ! exclamă inspectorul...

— E cu putinţă ?...

— Eterul face pe aci ravagii mai mari, mai întinse, decât spirtul negru. Sate întregi din Ardeal şi Bucovina, sunt pustiite de acest stupefiant... Parcă bate un vânt de nebunie pe acolo...

Şi, ca să-mi dovedească realitatea afirmaţiilor sale, inspectorul de poliţie D. se duse la rafturile pe care cârciumarul ţinea sticlele cu rachiuri, luă una la întâmplare, o destupă, o mirosi, şi mi-o dădu s'o miros, era cert că în sticlă se afla rachiu de drojdie, amestecat cu eter...

— Ce e asta ? întrebai.

COCKTAILUL DIABOLIC

— E cel mai diabolic dintre cocktailuri! îmi răspunse inspectorul; e basamac amestecat cu eter. Această mixtură, dă o beţie instantanee şi foarte puternică...

Şi mi-a explicat cum, cei mai mulţi cârciumari din Ardeal, amestecă eter în rachiu; sătenilor le place această băutură, care-i îmbată repede şi violent. Cine s'a îmbătat odată cu cocktailul acesta diabolic, nu se mai poate stăpâni şi bea mereu. Organismul său se obicinueşte cu eterul, ca morfinomanul cu morfina. Şi când săteanul s'a dedat la această patimă, de care nu se mai poate desbăra, cârciumarul îi vinde eterul pe sume foarte mari, din ce în ce mai mari; organismul victimei nu se mai poate lipsi de această otrăvire, şi săteanul plăteşte otrava cu cât i se cere.

Am privit atunci în jurul meu. La mese se aflau un fel de umbre în sdrenţe, care nu mai aveau nimic din vigoarea şi mândria sătenului de peste munţi. Feţe de un galben verzui, priviri halucinate, — ce coşmar !...

Aerul îmbâcsit din cârciumă, mirosia a eter şi a fum de tutun.

Vaporii stupefiantului ne ametţiau. Fumul părea acru.

Deodată, una din victimele dela mese se ridică, urlând sfâşietor. Cu unghiile îşi jupuia pieptul gol, ochii i se umpluseră, părând că vor să iasă din orbite, la gură făcuse spume...

Cu mare greutate, cârciumarul şi un argat, scoaseră în brânci afară pe omul furios. Oribilă beţie !...

Când am plecat, nenorocitul acela zăcea în şanţ, în noroiul albăstriu...

— Din nefericire, îmi şopti inspectorul, nici basamacul, nici eterul, din mixtura diabolică, nu sunt pure: e spirt negru, metilic şi eter falşificat, de extracţie impură.

— Nu e eter farmaceutic ?...

— O, nu... Eterul din farmacie ar costa foarte scump. E un fel de eter de proastă calitate, foarte eftin, foarte otrăvitor... E un fel de eter... negru.

— Şi cine procură acestor cârciumari, eterul şi spirtul negru ?...

— Sunt oameni mârşavi, cari au fabrici clandestine de eter şi spirt negru, sau aduc aceste produse prin contrabandă, din Ungaria şi Cehoslovacia... Sunt gangsterii Ardealului....

SANDU VORNEA

RUDYARD MULTON

OMUL CU MASCA

O aventură a detectivului Gex Trevor

REZUMATUL CAPITOLELOR PRECEDENTE

Detectivul Gex Trevor, însoţit de autor, reuşesc să scape din mâinile bolcevicilor, şi fug prin regiunile polare din Siberia, spre Japonia.

In drum, sunt urmăriţi de cekişti, din mâinile cărora scapă cu mari sforţări.

Ţinta lor este să ajungă în Tibet, unde faimosul bandit Wampoo, ţine captivă pe Lydia Hilmar.

Gex Trevor, Ana Shetland şi autorul ajung la Peking, de unde pornesc, travestiţi în pelerini, spre Tibet.

* * *

După ce mâncarăm din pasărea vânată, a cărei carne avea un gust dulceag, ne culcarăm mai bine dispuşi.

A doua zi ne-am sculat foarte târziu, dar întremaţi şi veseli... şi mai ales cu o foame de lup.

Gex hotărî să petrecem încă o noapte aci, pentrucă piciorul meu să se desumfle complect. Dar nu puteam întârzia mai mult, căci zăpada tindea să acopere văile şi să ne întindă capcane primejdioase.

Zăpada cădea din abundenţă. Din când în când, trebuia să degajăm uşa, ca să nu fim înzăpeziţi de vii, în cabană.

In fine, după un alt marş destul de lung şi penibil prin zăpadă, hrănindu-ne iară câteva zile numai cu apă caldă, dădurăm de pelerini, cam în dreptul unde drumul nostru întâlnia drumul poştal spre Lhassa, lângă satul Ghiamda.

De aci avurăm hrană din belşug, căci văzându-ne în halul în care eram, zdrenţeroşi şi slăbiţi ca nişte fantome, pelerinii ne dădeau de pomană, de câte ori scoteau merindele ca să mănânce. Ne-am putut chiar odihni mai bine, în case sau cârciumi periferice, din satele pe lângă care treceam.

Drumul nostru, ce se apropia din ce în ce mai mult de Lhassa, era de acum presărat de cadavre de pelerini şi de răniţi lăsaţi în drum de tovarăşii lor. Alţii, bolnavi, în friguri, se târau penibil, spre oraşul sfânt, ca spre mântuire. Voiau să moară la Lhassa.

Valea se lărgea din ce în ce.

Drumul nostru mergea paralel cu fluviul Brahmaputra. Trecurăm pe lângă mânăstirile Galden şi Dechen, şi zărirăm, după mai mult de o sută de zile de mers, oraşul sfânt, Lhassa, cu palatul de pe acropola ei, numită Patala....

PARTEA VII

In cuibul banditului Wampor

CAP. XXXVII

Potala

Lhassa!..

Eram fericiţi că, după atâtea sforţări supraomeneşti, ajunsesem la oraşul sfânt... Şi totuşi, abia de acum începea marea primejdie pentru noi. Această metropolă a Budismului este riguros închisă străinilor, iar noi trebuia să ne oprim aci, ca să facem cercetări, să dibuim unde se află Wampoo şi unde a ascuns banditul pe Lydia.

Ceeace ne îngrijora mai mult, era tăcerea lui Wampoo. In tot timpul ascensiunei noastre pe Himalaia, banditul nu dăduse semn de viaţă. Ştia el oare că am pornit spre Lhassa? De ce nu ne-a atacat în munţi, unde ar fi fost atât de uşor? Ne pregătia oare o nouă cursă?...

Sărbătoarea Anului Nou având să cadă peste câteva zile, afluenţa de pelerini la Lhassa era foarte mare, ceeace era o şansă pentru noi, ca să trecem neobservaţi.

La marginea oraşului găsirăm toate hanurile şi grajdurile pline.

Oraşul se află pe dreapta râului Kyi. La orizont, se văd munţii.

E ciudat, dar prima impresie ce mi-a făcut acest oraş din inima Asiei, a fost să-l compar cu Atena. Poate fiindcă ambele aceste oraşe au câte o Acropolă, ce se vede din depărtare.

Acropola Lhassei se numeşte Potala şi pe ea se află un palat-templu.

Cu mare greutate am găsit o odaie de închiriat la marginea oraşului, într'un cartier infect.

Chiar în acea seară ne-am plimbat prin oraş, ca să ne putem orienta. In centru, am văzut străzi drepte şi destul de curate, dar mahalalele sunt de o murdărie specific orientală.

Locuiam într'un cartier foarte sărăcăcios, ale cărei case sunt construite din coarne de boi sau berbeci, cimentate între ele cu lut.

In oraş, populaţia e foarte veselă şi vioaie; toţi ţipă şi se agită. Mulţi negustori din ţinuturi depărtate, vin la Lhassa în acest timp al marilor pelerinaje, sporind vacarmul uliţelor. E un adevărat furnicar de costume şi dialecte, în care ne pierdem, fără ca nimeni să ne poată bănui că suntem europeni.

Incă din prima seară, Gex Trevor a început să se intereseze discret printre vecini, unde se află lama Nagpor, prietenul lui Wampoo.

După cum v'am arătat, Nagpor, cel care se opusese în conferinţa politistă dela Peking, să fim autorizaţi a pătrunde în Tibet, începuse în numele lui Wampoo tratativele cu Thaw, trimisul Incaşilor din Anzii Americei, pentru răscumpărarea Lydiei Hilmar. Pentru a prelungi aceste tratative, Thaw, în numele Fiului Vulturului, care era şeful indienilor Incas, făgăduise lui Nagpor un diamant uriaş, în schimbul prizonierei. Nagpor, cam în acelaş timp când noi am plecat din Peking spre Lhassa, a pornit cu Thaw în acest oraş sfânt, pentru a desăvârşi tratativele.

Ne dădusem întâlnire cu Thaw aci, la Lhassa, dar nu ştiam cum să-l anunţăm de sosirea noastră. De aceia, Gex se interesa unde se află Nagpor, ca prin acesta să dea de Thaw.

Thaw trimisese deasemeni, pe sub ascuns, spre Lhassa, vre-o 40 de indieni voinici.

— Sunt foarte curios, ne spunea Gex, să văd câţi vor fi ajuns, în acest oraş închis străinilor...

Aflarăm că Nagpor era unul din cei 16 mandarini, ce formau împreună cu miniştrii, curtea lui Dalai-Lama, şi că el se afla în unul din templele dela Potala.

In consecinţă, a doua zi de dimineaţă, vizitarăm Acropola tibetană, unde se află palatul lui Dalai-Lama, şi numeroase temple budiste, ce sunt mari edificii somptuoase.

Colina se află la un sfert de oră depărtare de oraş. E scundă şi are forma conică. Colina se numeşte Budha-La, adică muntele lui Budha. Palatul din vârful colinei are patru etaje şi în el locueşte divinitatea vie a budiştilor. E acoperit cu o cupolă din lame de aur şi înconjurat de un peristil cu coloanele aurite.

Din acest palat, Dalai-Lama priveşte miile de pelerini ce vin să se prosterneze la picioarele colinei. Solemnităţile religioase de Anul Nou începuseră, şi pelerinii mişunau.

In palatele înconjurătoare, trăesc tot felul de lama, care au misiunea de a forma curtea lui Dalai-Lama şi de a servi pe Budha Viu.

Am sosit dela Lhassa la Budha-La, pe două alei largi, mărginite cu pomi stufoşi şi pline de pelerini în sdrenţe şi de lama în vestminte superbe, colorate, călări pe cai cu magnifice valtrapuri negre.

Cu cât urcăm spre colină, cu atât liniştea e mai mare. Agitaţia oraşului a rămas în urmă...

La Potala, am văzut în treacăt picturi murale şi statui de zei fioroşi. Am reuşit chiar să pătrundem în palat, cu un grup de pelerini şi negustori, ca să-l vizităm.

Galerii întregi de idoli.

— Sunt zeii autohtoni, ne spuse Gex, părăsiţi aci, de când populaţia a trecut la budhism.

Am avut din nou ocazia să constat erudiţia lui Gex, în tot ce priveşte Tibetul. Ani întregi detectivul pregătise această expediţie în cele mai mici amănunte. El numia fiecare idol aproape pe nume, şi între alţii ne arătă pe Yidags, sau zeul înfometat, o statue uriaşe, cu gura însă cât o împunsătură de ac.

In acest palat nu găsirăm nici urmă de Thaw.

De pe colină, privirăm valea Lhassei, deşertul galben şi munţii acoperiţi de zăpadă. Departe, se zăreşte mânăstirea Sera, cu ziduri roşii şi acoperişuri de aur.

— Intr'o astfel de lamaserie, ne spuse Gex, se află închisă Lydia Hilmar.

— Sunt multe mânăstiri de acestea pe aci? întrebă Ana Sethland.

— Multe... Mânăstirile Depung, Sakya, Dzogcen... Iar mai departe, la câţiva kilometri, se află Kar-Gompa, unde e cuibul banditului Wampoo. Cum oare vom putea pătrunde acolo?

CAPITOLUL XXVIII

Kar-Gompa.

După amiază plecarăm în recunoaştere spre Kar-Gompa.

Mânăstirea în care se afla Wampoo, nu era departe de Lhassa, dar era zidită în stâncă, în locuri greu accesibile, din munţi.

Nu atât însă terenul sau paznicii mânăstirei, făceau pe Wampoo să se creadă în siguranţă aci, cât faptul că populaţia nu admitea ca vre-un intrus străin, afară de pelerini, să se strecoare până aci.

Ascunşi după nişte colţi de stâncă, privirăm turnurile şi poarta masivă, ce se deschidea par'că în zidul muntelui, ca acele porţi din basme, ce duc spre fundul pământului. Nici cu artileria grea nu s'ar putea pătrunde în această cetate!...

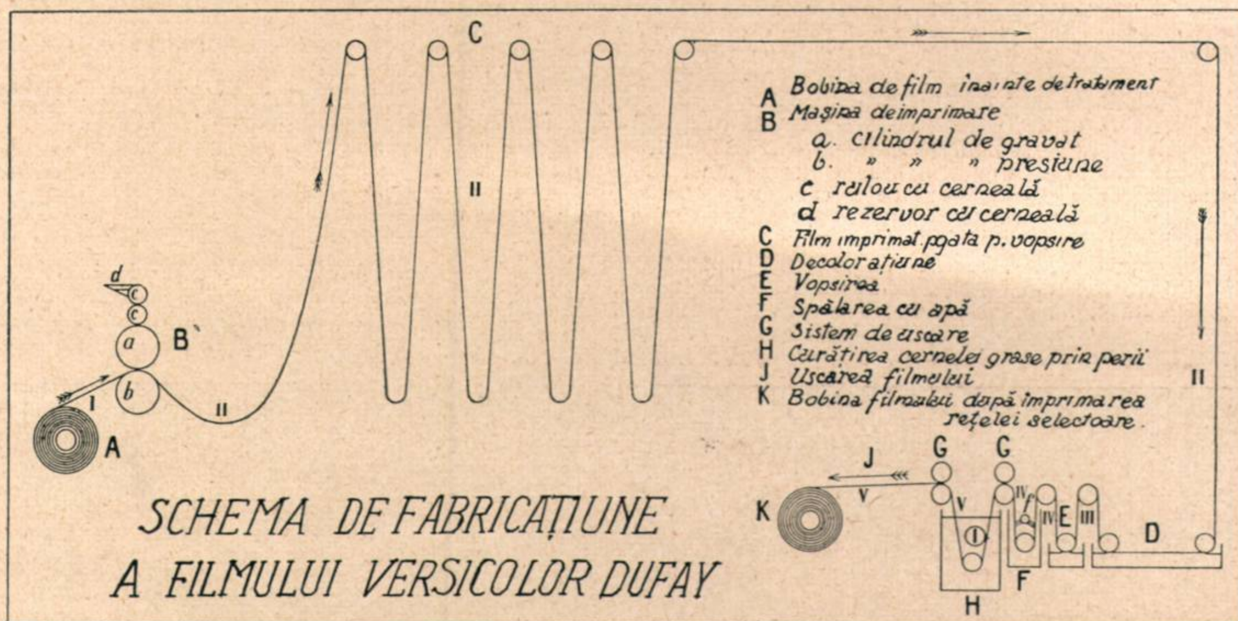
A doua zi, ne-am dus din nou la Potala. **(Va urma)**

Cinematografia în culori

CINEMATOGRAFUL a devenit astăzi hrana intelectuală a celor prinşi în angrenajul tumultuos al vieţii, distracţia lor aproape exclusivă, singurul isvor de redeşteptare a vieţii lor sufleteşti, cărţile cerând prea mult timp spre a fi citite. Prin procedeele moderne de colorare a filmului, iluzia este perfecţionată şi aspectul policrom al vieţii e redat fidel cu ajutorul umbrelor mobile ale proecţiei.

Mai mult de 25 ani filmul în culori a fost obiectul cercetărilor pasionate ale specialiştilor. Antreprenorii de spectacole, doritori de a atrage cât mai mult public prin reproduceri colorate, au încercat singuri la început o redare mai impresionantă proecţiunilor, în special acelea ale incendiilor. Astfel, ei au căutat să coloreze flăcările, imitând culoarea lor reală.

Incercarea a fost abandonată, deoarece micile greşeli comise în timpul lucrului, apăreau considerabil mărite pe ecran. Invenţia plăcilor autocrome preconizate de fraţii Lumière, permiţând fotografierea în culori, pe plăci de sticlă, devine punctul de plecare al investigaţiilor, căutându-se modalitatea aplicării lor în industria cinematografică. Cu o emulsie asemănătoare, în contact cu grăunţe de fecule colorate în cele trei tonuri fundamentale ale spectrului, violet, portocaliu şi verde, specialiştii credeau că vor putea soluţiona problema. Eroarea se dovedi fundamentală. Sensibilitatea peliculei astfel confecţionate, se dovedi insuficientă pentru fotografierea instantanee şi probele nu suportară mărirea necesară, pentru proecţia pe ecran. Efectul obţinut era departe de viziunea directă.

SCHEMA DE FABRICAŢIUNE A FILMULUI VERSICOLOR DUFAY

In 1868, Charles Crosse şi Ducos du Hauron, încercară pe baza principiului celor trei radiaţiuni fundamentale ale luminii: albastru, galben şi roşu, prin o suprapunere raţională, să reproducă întreaga gamă de culori, până la negru absolut. Ei au procedat luând fotografii cu trei obiective, fotografiind în acelaş timp, aceeaş scenă, de fiecare dată printr'un ecran de culoare complimentară uneia din cele trei culori enunţate.

Se obţineau astfel imaginile corespunzătoare culorii galbene cu un ecran violet clar, albastre cu un ecran portocaliu, roşii cu un ecran verde. Aceste imagini erau incolore, dar cele tei pozitive copiate supropunându-se, după negativele selecţionate se obţinea prin transparenţă obiectul cu tentele sale naturale.

PROCEDEUL GAUMONT

Pe baza acestui principiu, Gaumont a realizat aparate cinematografice de luat vederi care promiteau foarte mult, dând rezultate surprinzătoare. Vom expune sumar acest procedeu: cele trei obiective erau plasate unul lângă altul, înregistrând fiecare aceeaş vedere pe film. Imaginea descompusă din punctul de vedere al coloraţiei în trei imagini diferite, ocupa pe film amplasamentul a două imagini ordinare necolorate. Pozitivele angajate într'un aparat de proecţie cu trei obiective suprapuse, fiecare producând pe ecran tenta complimentară, reproduceau fidel culorile naturale. Cum obiectivele erau orientabile, cele trei fascicole de lumină se puteau suprapune destul de uşor, pentru a asigura o imagine perfectă.

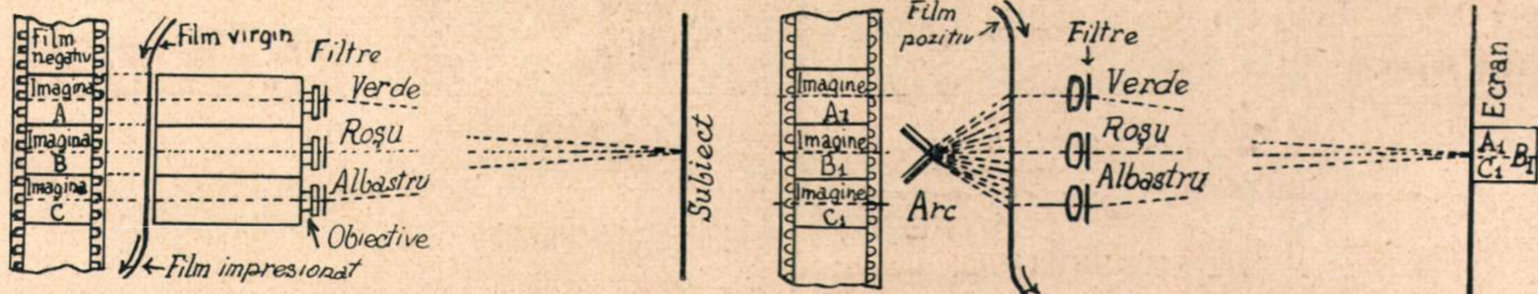
Industrializarea acestui procedeu nu s'a putut însă realiza, scenele necesitând un metraj de film întreit, ridicând enorm costul. La acest inconvenient se adăuga suprapunerea pe ecran, o operaţie destul de delicată, cerând multă atenţie şi precizie. Procedeul a fost deci abandonat, introducându-se în urmă aşa numitul procedeu „versicolor" exploatat astăzi unanim de industria cinematografică americană.

FILMUL VERSICOLOR

Louise Dufay căruia i se datoreşte placa diopticromică, pentru fotografierea în culori ,industrializată încă din 1907, a pus la punct un procedeu cu totul diferit, rezolvând definitiv problema cinematografiei în culori, precum şi a fotografiei colorate, cu toate aplicaţiile ei.

Sistemul Dufay suprimă ecranele colorate, atât la înregistrarea filmului cât şi la proecţia lui. El realiză reţeaua de selecţionare a culorilor prin ajutorul elementelor microscopice omogene, perfect transparente, dispuse în formă geometrică regulată, condiţiune indispensabilă pentru a realiza rapiditatea necesară în modelarea imaginilor fotografice. După 20 ani de cercetări laborioase, creă reţeaua selectoare însăş pe banda simplă şi uşoară a celuloidului. Filmul versicolor astfel conceput, a putut fi utilizat în orice aparat de luat vederi cinematografice, developat şi fixat în condiţiunile obicinuite, reprodus în còpii nenumărate, ca oricare film negru, putând deasemenea să fie proectat fără nici o dificultate, de orice aparat de proecţie cinematografică.

Sistemul cromatic imaginat de inventator permite realizarea a trei combinaţiuni de reţele, dând maximul de luminositate: 1) roşu violaceu, portocaliu, verde, albastru. 2) Violet, albastru verzui, portocaliu, verde gălbui. 3) Roşu portocaliu, verde, violet, galben portocaliu. Cu una sau alta din aceste combinaţiuni, imaginea se prezenta în tente uşoare, topite într'o gradaţie perfectă, asemenea culorilor naturale. Elementele selectoare insolubile în apă, odată incorporate în celuloid, au, o formă geometrică regulată, patrată sau dreptunghiulară.

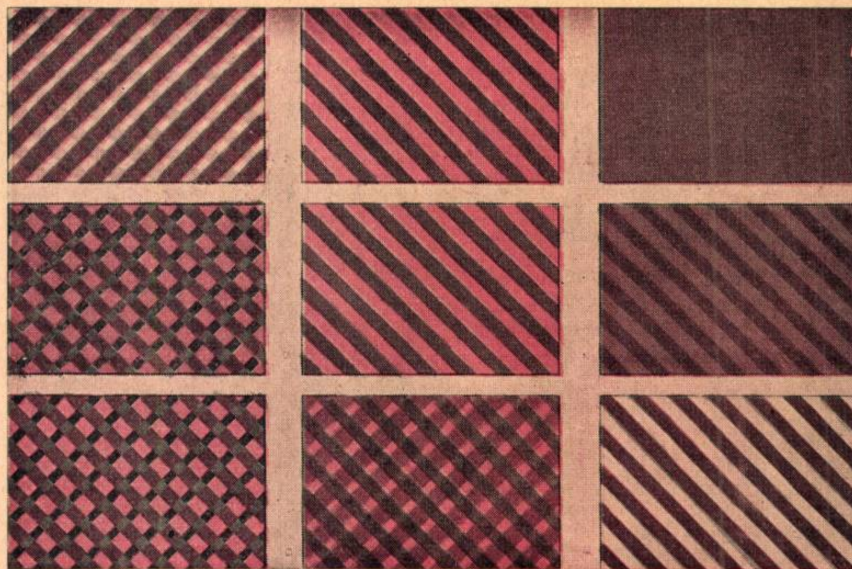

PRINCIPIUL CINEMATOGRAFULUI IN CULORI AL FRAŢILOR GAUMONT

la stânga, schema de principiu de luat vederi. La dreapta, proecţiunea unui film în culori

Pentru fotografia ordinară, filmul comportă 320 diviziuni colorate pe milimetru pătrat, iar pentru cinematograf, nouă sute sau chiar mai mult. Această cifră deşi pare formidabilă, este totuş uzitată în gravurile normale ,realizându-se asfel nouă sute de mici elemente colorate pe un milimetru pătrat. In aceste condiţiuni, cu maximum de luminozitate, selecţiunea se operează în cea mai mare siguranţă, coloraţia fiind riguros egală pe toată suprafaţa punctului selector. Pentru a satisface legile opticei şi în acelaş timp pentru a realiza un procedeu industrial, elementele colorate sunt încorporate chiar în massa celuloidului, pentru a feri de refracţie sau de o deviare razele de lumină. Redăm în aceste pagini fazele succesive ale coloraţiei filmului, după sistemul versicolor, pentru a iniţia pe cititorii noştri complet în acest procedeu atât de ingenios. Banda de celuloid este trecută printr'o maşină cilindrică şi vopsită întâi uniform în verde trecând mai departe prin alte două cilindre, dintre cari unul este gravat cu linii în relief extrem de fine, se obţine o haşură cu linii paralele, cu ajutorul unei cerneli grase. Condus apoi mecanic pe un sul uscător, banda de celuloid este angajată într'o a doua maşină şi supusă unui agent chimic, care decolorează liniile neprotejate de cerneala grasă. Jumătate din film a devenit astfel incolor. In această stare e pus în contact cu o bae colorată portocalie, care vopseşte liniile rămase albe, apoi spălată, curăţită mecanic prin perii de cerneală grasă, e rebobinată şi uscată. Banda poartă acum două coloraţii pure. Primul ciclu al fabricaţiei este terminat. Operaţiunile se succed prin acelaş procedeu, obţinându-se prin colorări şi spălări succesive, toate tentele, până la coloraţia definitivă, reprezentată în clişeul din dreapat. Schemele pe care le publicăm, vor permite cititorilor noştri să urmăresacă uşor fabricaţia automată a bandei colorate. Filmul astfel tratat, nu este de lărgimea filmelor obicinuite, ci mult mai larg, decupându-se în urmă în bande de lăţime ordinară, aşa cum sunt întrebuinţate în cinematografie. După această preparaţie premergătoare, se aplică stratul sensibil, asemenea oricărei pelicule cinematografice. Procedeul versicolor constitue riguros soluţia comercială cerută de intreprinderile cinematografice întrucât nu se întâmpină nici o dificultate la developarea negativului, care se tratează identic ca orice alt film şi nici la reproducerea pozitivului.

Vom expune acum, după ce cunoaştem preparaţia filmului, principiul ştiinţific ingenios pe care se bazează această industrie minunată a filmului colorat. Să presupunem că o rază colorată atinge un pătrăţel roşu, aflat pe pelicula sensibilă (vezi clişeul). Pătrăţelul roşu jucând rolul de filtru, va absorbi numai culoarea roşie, respingând celelalte culori. Stratul sensibil al filmului impresionându-se, va da la developarea lui un patrat negru. La copierea filmului pozitiv, culoarea neagră a negativului nelăsând să treacă nici o rază în faţa pătratului roşu, corespunzător copiei pozitive, stratul sensibil al peliculei, va rămâne transparent. Proectându-se apoi filmul, lumina va fi filtrată astfel numai prin culoarea roşie, restul stratului fiind complet transparent. Se va obţinea deci pe ecran o rază roşie. In acelaş mod sunt filtrate toate celelalte raze de lumină colorată.

Procedeul de colorare numit „versicolor".

Procedeul versicolor ,ingenios şi simplu, este singurul care ne-a dat posibilitate să admirăm tentele de o variaţie infinită a filmelor colorate, fără a prejudicia claritatea detaliilor, idealizând chiar bogata paletă a culorilor naturii.

O scenă impresionantă din cel mai bun film în culori, lucrat până acum, „Regele Vagabonzilor" cu Dennis King şi Jeanette Macdonald.

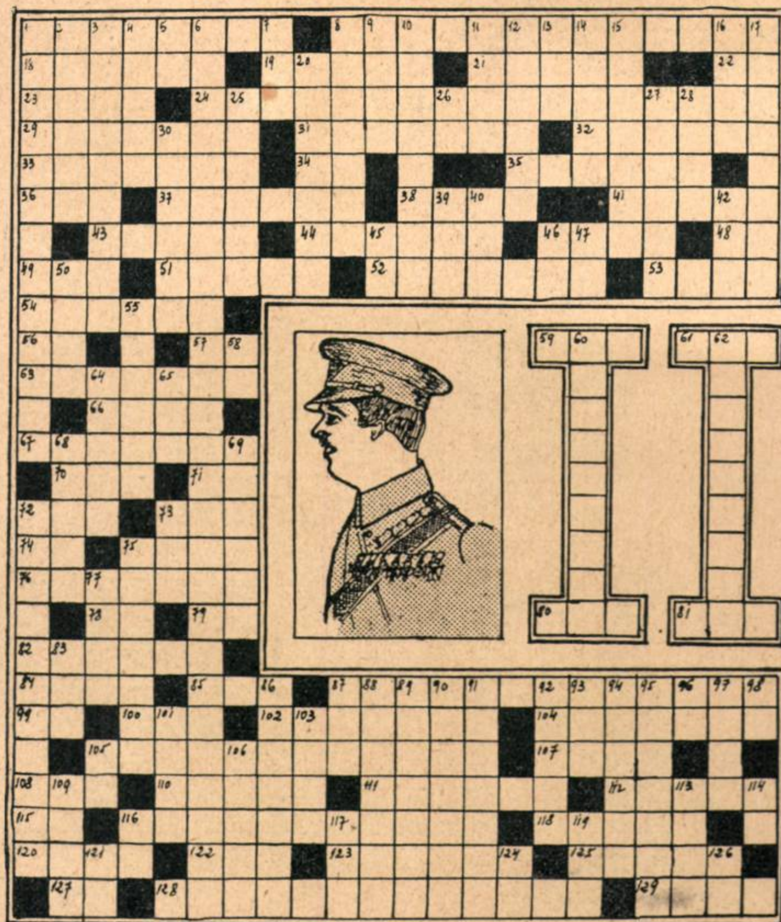

JOCURILE REALITĂȚII

Jocuri de cuvinte încrucişate

(10 puncte) de N. Orghidan-Loco

M.S. REGELE CAROL al II-lea.

N. Orghidan-Loco.

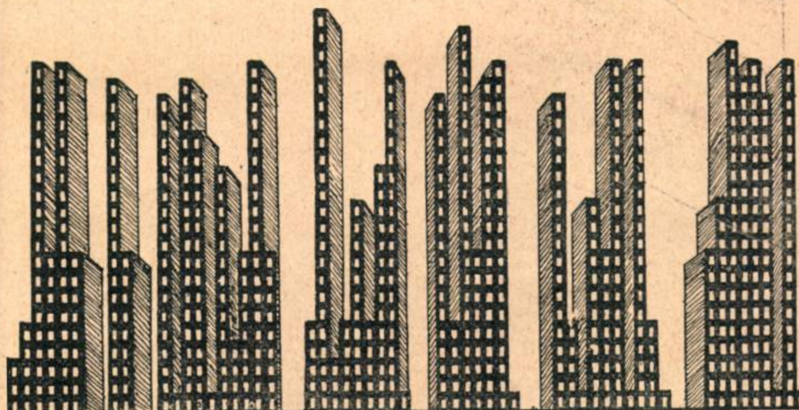
ORIZONTAL. — 1. Nume purtat de Regele Carol, înainte de a reveni în țară; 8. Reședință a Regelui Carol; 18. Interjecție; 19. Oraș în Italia; 21. Curăța; 22. Pronume; 23. Ceartă (Mold.); 24. Rege al Angliei (1154—1189); 29. Aviator care a adus pe Regele Carol; 31. Privitor la aviație; 32. Inșiri numere; 33. Veche provincie a Franței; 34. Salutare; 35. Plantă purgativă; 36 Fibră; 37. Grad în marină; 38. Care conține apă; 41. Pantaloni; 43. Mișcau cu anevoie; 44. Undulat; 46. Fiecare (pl.); 48. Bold; 49. Numeral; 51. Anagramă din „SALAR"; 52. Brotac; 53. Râu în Franța; 54. Sentiment particular despre lucruri; 56. Cămăși; 57. Pronume; 59. Adverb; 61. Regina Angliei (1665—1714); 63. Plin de lumină; 66. Animal domestic; 67. Ruine în fața Slatinei; 70. Atât; 71. Ființă; 72. Pronume; 73. Poeme mici; 74. Măsură; 75. Mobilă de lemn; 76. Fac mențiune despre; 78. Conjuncție; 79. Fluviu în Europa; 80. Fiu (pop.); 81. Vechiu titlu al marilor Boieri; 82. Ofițer român; 84. Roata zimțată a fusului joagărului (Tr.); 85. Plantă alimentară; 87. Unde a aterizat Regele Carol prima oară la înapoierea în țară; 99. Notă muzicală; 100 Interjecție; 102. Sărbătoare populară (o—u.); 104. Persoană cu maniere alese; 105. Deviza regilor noștri; 107 Minute (Mold.); 108. Interjecție ce se aude la apariția Regelui Carol; 110. Lună; 111. Scenă; 112. Doctrine false; 115. Literă grecească; 116. Ții locul; 118. Jumări (Mold.); 120. Pronume (pop.); 122. Strigătul măgarului (i—y) 123. Cioaca dogarului (fem.); 125. Plantă; 127. Pronume; 128. Actualul nume al locului dela 87 oriz.; 129. Venit domnesc (od.).

VERTICAL. — 1. Nume foarte scump; 2. Alăturat; 3. Odihne; 4. Paradă; 5. Cămașe; 6. Nume scump, nădejdea generației viitoare; 7. Tipul popular al nerodului; 8. Clește de lemn al dulgherului; 9. Adverb; 10. Bravură; 11. Te aflai; 12. Slăbit de suferință; 13. Grăsime; 14. Plantă cățărătore; 15. Dat de pagubă; 16. Cer (poetic); 17. Pornite la batjocură; 20. Acoperiră (fig.) 25. Poet latin; 26. Grad în armată (abr.); 27. Mișcare sufletească; 28. Pârâu al Oltețului; 30. Dai din picioare (vorbind de cai), 39. Puțin important (fig.); 40. Literă grecească; 42. De mare merit (fig.); 45. Oraș în Chaldeea; 46. Pronume; 47. Dată; 50 Stupefiant; 55. Nimfă de apă; 58. Pronume; 60. Locuință a Regelui; 62. Legendarul descălecător al Munteniei; 64. Scriitor popular (1815-1869); 65. Nume de femeie; 68. Părere de rău; 69. Mijlocul zilei; 72. Româncă care a dat de băut regelui Carol, când a aterizat la No. 87 oriz.; 73. Scos ouă; 75. Strigați (vorbind de câini); 77. Turnat; 83. Parte a tubului digestiv; 86. Se umflau; 87. Băutură; 88. Se pierdeau cu firea; 89. Stradă din Bucureștı; 90. Privitor la uree; 91. Privitor la o ceată numeroasă; 92. Fratele lui Romulus; 93. Râu în Asia; 94. Răpesti (figurat); 95. Cu uger mare (pl.); 96. Notă muzicală; 97. Pronume; 98. Interjecție (inv.); 101. Ligă formată în Franța în 1658; 103. Loc (fr.); 105. Interjecție; 160. Nume de proprietar la Londra; 109. Vorbă; 113. Sfoară trecută prin ochiul năvodului; 114. Noroiu; 116. Interjecție; 117. Anagramă din „Bil"; 119. Animal domestic; 121. Pronume; 124. Măsură; 126. Zeitate agipteană.

N. B. — Pentru 29-87-128 orizontal și 72 vertical; a se vedea Realitatea Ilustrată No. 184, din 7 Aug. 1930.

Sgârie nori

(10 puncte) de *Gh. Ciumedean*

Orientându-vă după numărul geamurilor din fiecare coloană, veți afla o obligație pentru toți intelectualii.

Poşta jocurilor

N. I. Rădulescu-Buzău. — Pare să fie interesant. Va trebui să schimbăm însă desenul, într'o oarecare măsură și cred că se va publica.

V. Matișef-Cahul. — Minunat!

Coco-Caracal. — Ca să aveți șanse de publicare, trebuiau următoarele: două scheme, una pentru propunere, și alta cu deslegarea. Afară de asta, mai trebuiau foarte îngrijit executate, apoi lucrate în genul lansat de noi sau în cel mai rău caz, ceva original!

Or, dvs. n'ați satisfăcut în întregime nici una din aceste condițiuni.

Ilie T. Lupița-Caracal. — Este imposibil să publicăm cuponul în alte condițiuni, spre a nu provoca nici o știrbire a revistei.

In schimb, vom scuti de acest lucru pe abonați. Ei vor putea să ne înainteze banda de abonament în locul cuponului.

Cornel Coposu. — Se va continua și în numărul viitor (conc. filatelic).

Incepător-Sulina. — Este nevoie de o nouă schiță, pe o hârtie de aritmetică. 2) Toate odată.

Un amic al revistei. — Cred că l'ați și aflat până acuma.

Sonia Camerman-Loco. — Mă simt obligat să lupt chiar cu imposibilul, adică să 'ncerc diminuarea furiei dvs. torențiale! Ce sunt eu de vină?.. Poate că o ușoară indispoziție din parte-mi, plus... desenul (!) dvs... insuficient (!) justifică pe deplin părerea mea defavorabilă, din acele momente. Se prea poate să am și eu partea mea de vină, dar și d-ta!...

Oțoiu Ioan-Blaj. — Nu mai este nevoie, fiind prea târziu! Poșta Realității contează pentru — aproximativ — două săptămâni. Nu se poate, deci, face uz de ea, atunci când este vorba de lămuriri asupra jocurilor publicate. Pentru colaborări și alte chestiuni, da!

B. Sternberg-Cernăuți. — Cred că ați cetit răspunsul de mai sus...

Iosif Șit-Hotin. — Așteptam chiar cu nerăbdare un asemenea joc original!

Moise Goldstein-Constanța.—Când am aruncat ochii peste careul dvs., pe care se întrevedea talentul unui bun începător, am dat cu ochii peste cuvântul „schimonositură"..., probă că imediat am scris pe el adresa Marelui Koș...

Petru Dioghenidi. — E prea târziu.

Miti Stăncescu-Ploești. — Frumușel! Pentru ce executați desene așa de minuscule? Dealtfel, păreți că aveți multă îndemânare.

Moanya. — 1) Albumul „Rebus" se găsește la chioșcurile și librăriile principale din țară. In cazul că este epuizat, se mai poate obține dela Administrația ziarului **„Dimineata"**, contra lei 60. 2) Noi primim colaborarea oricărui cetitor. 3) Toate odată, după cum este specificat în revistă. 4) Da.

I. Leib. și S. Hern.-Iași. — Incrucișarea este interesantă, însă figura nu este bine aleasă. Ergo:...?!

Petru C. Popovici-Dorohoiu. — Este bun, chiar foarte bun, însă pentru viitorul Paști...!

Ioana P. Ionescu-Constanța — S'au reținut.

Eugen Chirovici. — Minunate! Unul din ele, **„Diligența‘** se va publica în marea revistă bilunară de jocuri, „REBUS", în numărul cu data de 15 Mai cor.

(Va urma)
REBUS

Nouile noastre premii

Deslegările problemelor din numerele 223, 224, 225, 226 se primesc până la 10 Iunie 1931.

Fiecare problemă acordă un număr oarecare de puncte după care se va face împărțirea pe categorii și distribuirea premiilor în modul următor:

Categoria I-a: 2000 lei în numerar;
Categoria II-a: Un aparat fotografic;
Categoria III-a: Trei aparate de radio cu galenă;
Categoria IV-a: 7 volume din operele literare renumite. Premiile se vor distribui la 20 Iunie când se vor acorda și distincțiuni colaboratorilor merituoşi.

N.B. Fiecare categorie are șanse egale în categoriile inferioare.

„REALITATEA ILUSTRATĂ". — *Director* Nic. Constantin.
Redacția și Administrația: str. Const. Mille 7—9—11.
Prețul abonamentelor: *Un an lei 400; 6 luni lei 200; 3 luni lei 100. Pentru străinătate lei 500 anual.*

REALITATEA ilustrată

REVERIE.— (D-ra Ghica, una din cele mai reprezentative frumuseți ale Capitalei)

Atelierele „Adevĕrul" S. A.

ANUL V. — Nr. 225 Cu un supliment gratuit: „REPORTAJ" 21 MAI 1931

REALITATEA ilustrată

Regele Carol II și **Principele Nicolae**, în drum spre locul defilării, în ziua de 10 Mai.

Foto I. Berman-„Realitatea"

PREȚUL 10 LEI

SURPRIZĂ

M Ă GĂSIAM într'un express, înapoindu-mă spre Capitală, dintr'o călătorie în provincie.

Eram singur în compartiment. Către ora mesei m'am îndreptat spre vagonul-restaurant. Toate mesele erau ocupate. La o singură masă ocupată de o tânără domnişoară, era un loc liber. Nu-mi rămânea nimic de făcut, decât să cer permisiunea duduiei, să ocup locul. Eram înfuriat că nu puteam fi singur la o masă. Privirea mea întâlni pe aceea a domnişoarei. Era într'adevăr drăguţă, aşa cum stătea ea acolo, cu obrajii rumeni şi cu ochi mari, albaştri, speriaţi. Veni chelnerul cu supa.

— „Mulţumesc", spuse modest fata. Aş dori numai cafea şi unt cu pâine.

— „Aici se serveşte acum numai dejunul", răspunse chelnerul înţepat.

— „Atunci dă-mi şi mie te rog din acestea, dar numai câte puţin din fiecare" se rugă ea timidă.

Aha! provincială naivă! Eu o priviam zâmbind, în timp ce-mi sorbiam supa. Cum nu eram prea atent, mi-am vărsat o lingură de supă pe haină. Duduia începu să chihotească. Lucrul acesta nu-mi prea plăcea. Trăsăturile feţei mele deveniră iarăş severe, şi am încercat să şterg cu şervetul pata de pe haină.

Am comandat un ţap cu bere. Duduia comandă şi ea unul. In timp ce eu am băut jumătate din bere, domnişoara atinse numai cu buzele marginea paharului. Deodată apucă însă paharul meu şi-mi bău toată berea. Confuzia era posibilă, deoarece masa era mică, şi paharele stăteau foarte aproape unul de altul. Domnişoara observă eroarea şi speriată, împinse paharul ei spre mine. Eram complet desarmat. Câtă naivitate înduioşătoare.

Binevoitor, am comandat un alt ţap cu bere; în fond însă nu-i iertam că trebuia să plătesc un pahar în plus.

Chelnerul aduse peştele. Mi-am luat o porţie destul de mare, însă mai mică decât a domnişoarei. Nu mă puteam abţine să nu o privesc. Avea o poftă de mâncare fabuloasă. Mâinile ei erau cam roşii şi degetele puţin umflate. Poate că era fiica unui popă de ţară, şi obişnuită să ajute în menaj, — educaţie sănătoasă.

Era modest îmbrăcată şi în culori puţin cam ţipătoare. In definitiv, putea fi fata unui ţăran chiabur.

Chelnerul aduse friptura.

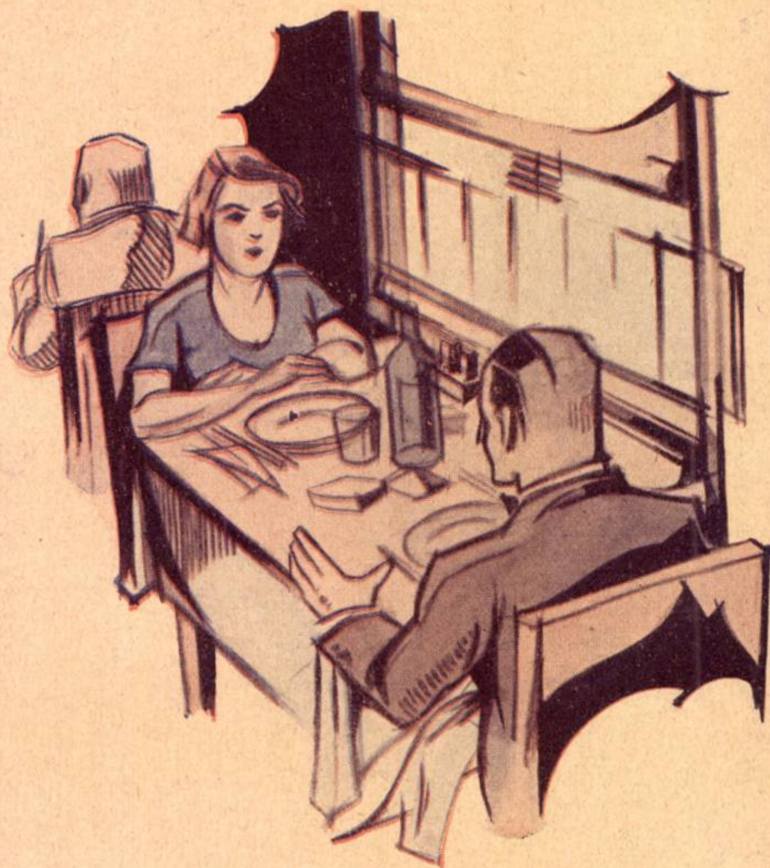
— „Mulţumesc" spuse duduia. „Acum n'aş mai vrea. E desigur şi aşa destul de scump".

— „La ţară! Acolo nu-i nimic de văzut."

— „Dar uitaţi-vă la aceste privelişti. Sunt minunate!"

— „Uf! Privelişti!" râse tânăra. „Dar nu se vede nimic. Totu-i ascuns sub zăpadă."

Ce naivitate încântătoare! Chelnerul îmi dădu socoteala. Consumaţia doamnei îmi fusese socotită

...şi era destul de drăguţă, ca tovarăşe de drum...

— „Nu vă jenaţi domnişoară, serviţi-vă!" am intervenit eu. Oricum, tot atât costă."

Ea se supuse imediat şi-şi luă o porţie, care ne puse şi pe mine şi pe chelnerul arţăgos în uimire. Avea o poftă de mâncare fantastică, de invidiat!

Dar ea mânca aproape numai cu cuţitul. Furculiţa o întrebuinţa numai ca să se ajute puţin. Mânuia cuţitul cu o virtuozitate desăvârşită. Mi-era frică să nu-şi taie capetele buzelor.

Dar ea nu se tăie. Era cu siguranţă fata unui ţăran mai puţin înstărit.

Totuşi ghiaţa se topise între noi.

— „Trebue să coste grozav de mult!" spuse ea.

— „Oh ! Chestia nu-i tocmai atât de grozavă!"

— „Şi dumneata călătoreşti tot spre Capitală. Ai vizitat adeseori Capitala?"

— „Nu prea. Dar mă bucur grozav că am să pot merge la cinematograf, replică ea, şi ochii ei albaştri se rostogoliau de bucurie în orbite.

Ce minunată copilă a naturii!

— „La ţară e totuş mai bine" am spus eu.

tot mie. Am ezitat un moment. Apoi totuşi am plătit.

— „Vai dar a fost foarte drăguţ din partea dumitale", spuse domnişoara, intimidată de gestul meu. „Dar te rog să... Atunci trebuie să vă mulţumesc..."

Era cu siguranţă fata unui mitocan.

Imi întinse mâna ei roşie. Ochii şi gura ei râseră atât de dulce, că îmi trecu supărarea. Nu-mi rămânea decât să fluer... a pagubă. Imediat însă m'am scărpinat la nas, cu mâna dreaptă, — cea cu inelul de cununie, — ca avertisment.

M'am retras apoi în compartimentul meu şi am fumat câteva ţigări, una după alta.

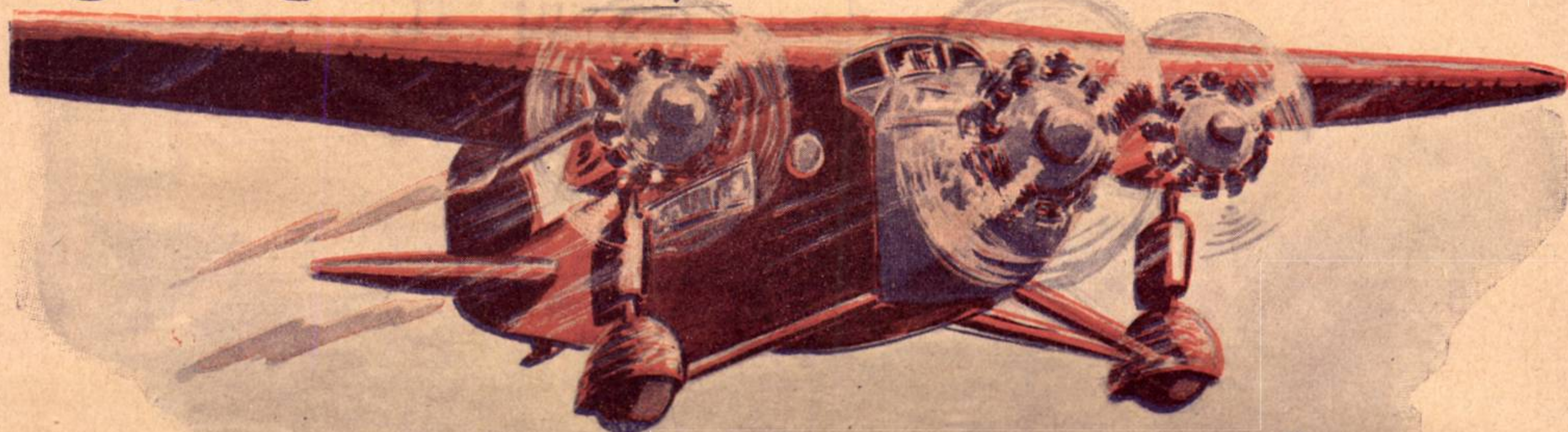
Soţia mea mă aştepta la gară. Seara ne-am dus la Operă şi apoi la un restaurant. A doua zi, noua noastră servitoare mă deşteptă din somn, aducându-mi hainele pe care le periase.

Eram amândoi uimiţi: eu că era „ea" şi ea că eram „el".

Am crezut de datoria mea să-i istorisesc totul nevestei mele. Nu verbal, ci în scris...

Din suedeză de LOTHARIK

BUCUREŞTI—NEW YORK

Comisarul Popovici din Siguranţa Generală a Statului, a intrat în posesiunea unui carnet de memorii extrem de interesante, ale unui gazetar, care s'a sinucis, prăbuşindu-se cu avionul, dela 8000 m. înălţime, memorii din care ne pune la dispoziţie următorul capitol:

Bucureşti, 1 Iunie 1935

Nu mai am pace! Nevastă-mea ţine cu orice preţ să mă distragă dela lucru, să mă scoată din laboratorul unde caut să perfecţionez telegazetăria. E insuportabil!!

A găsit anume o colecţie veche a „Realităţii Ilustrate", din anul 1931, în care colegul meu, L. Florin, anticipa avionul pentru stratosferă şi ocolul pământului în 5 minute.

E adevărat că nu s'a ajuns încă la el, dar după performanţele avioanelor „Solid" din uzinele noastre dela Tg.-Mureş, — care au făcut ocolul pământului în 5 zile, cu escale, — „Stratoplanul" nu e departe de realizare.

Când ridici ochii din volumele groase, de pe schiţe sau de pe formulele matematice, în care eşti cufundat, rămâi uimit de cele ce se petrec în jurul tău. Intr'adevăr, munca de laborator îţi absoarbe tot timpul, în afară de cele două mese şi de patru ore de somn în 24. Şi deaceea cred că n'ar fi tocmai rău să întrerup lucrările pentru câtăva vreme.

Nevastă-mea ţine morţiş să-şi vadă verişoara, care s'a mutat de patru luni la New-York. E drept că de-atunci ne-au vizitat ei de două ori şi în consecinţă, trebue neapărat să le întoarcem vizita.

— „Şi plecăm cihar mâine dimineaţă. La 6.45 are loc startul lui „REMUS 846". La 8 şi jumătate seara, vom fi acolo."

— Perfect! Dă ordin să facă geamantanele. Dar îţi atrag atenţiunea, că peste patru zile trebue să fim înapoi. Am o conferinţă cu cancelarul...

2 Iunie 1935

Helicopterul nostru, — cu care am plecat de pe terasa casei noastre, — ne-a debarcat la patruzeci de metri de „REMUS 846". Bagajele sunt încărcate automat, iar după viza biletelor de călătorie ne îmbarcăm pe bordul uriaşului avion.

Slava Domnului, paşapoartele au fost desfiinţate de mult. Altfel trebuia să pierdem două săptămâni pentru scoaterea lor.

Sosesc ultimii pasageri: patru ingineri cari vor debarca la Azore, pentru a găsi urmele Atlantidei, continentul scufundat.

La 6.45 fix, avionul se pune în mişcare. Doamne, ce viteză!! La 7 fără cinci, în timp ce trecem graniţa, ni se serveşte ceaiul, în restaurant.

Comandantul bastimentului aerian, ne urează „bun venit", arătând

In sbor de-asupra Oceanului, compătimiam pe nenorociţii cari mai cutreeră mările, la bordul vapoarelor, coji enorme de nucă.

St.: *...la Arad, un agent nota numărul unui avion, care încerca să placardeze o reclamă aeriană.*

că face cursa dela Bucureşti, în loc dela Constanţa, din pricina măririi traficului Capitalei. La Arad ne arată o scenă interesantă: un poliţist instalat într'un balon ,notează numărul unui avion, care a încercat să facă reclamă aeriană unor noui ciorapi de oţel filat, care imită perfect mătasea, la culoare, supleţe şi mulaj.

După dejun vizităm avionul. Săli spaţioase pentru restaurant, fumat, muzică, cinematograf, salon pentru doamne, săli de gimnastică, un mic basin pentru înnot ,terase vaste, cabine spaţioase, cu săli de bae.

Comanda are rezervat etajul superior şi este în permanentă legătură radiotelefonică cu toate observatoarele meteorologice, care îi semnalează direcţia vânturilor şi a furtunilor.

Budapesta, Viena. Aci avionul primeşte o rachetă poştală şi lan-

sează un sac cu scrisori, prevăzut cu o paraşută.

Sborul nostru continuă. Intre München şi Paris am asistat la o vânătoare originală, în treacăt, desigur. O tânără domnişoară, care plecase într'o călătorie de agrement, cu avioneta, era urmărită de vre-o douăzeci de tineri, pe diverse tipuri de mono şi biplane. Cele mai variate semnale, ochiade, viragii sentimentale, rămâneau fără răspuns.

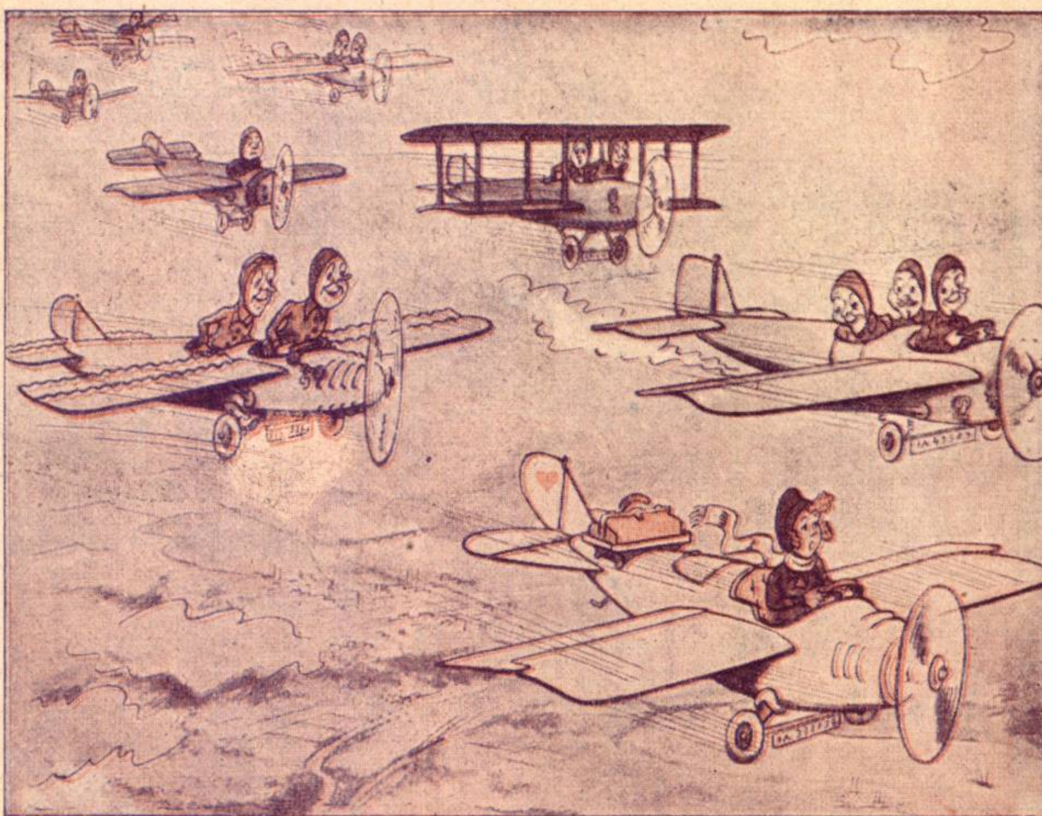
Aveam impresia că aerul s'a transformat într'o Calea Victoriei a noastră. Ce s'a mai întâmplat, n'aş putea preciza. Dar sunt aproape sigur, că fără companion n'a ajuns la destinaţie.

Paris!! Oprire de 15 minute, în care timp luăm din nou contact cu solul. „Le Bourget" a luat din 1931, — când l-am văzut ultima dată, — proporţii uriaşe. Aci este nodul principal al tuturor liniilor aeriene. Apoi am pornit din nou.

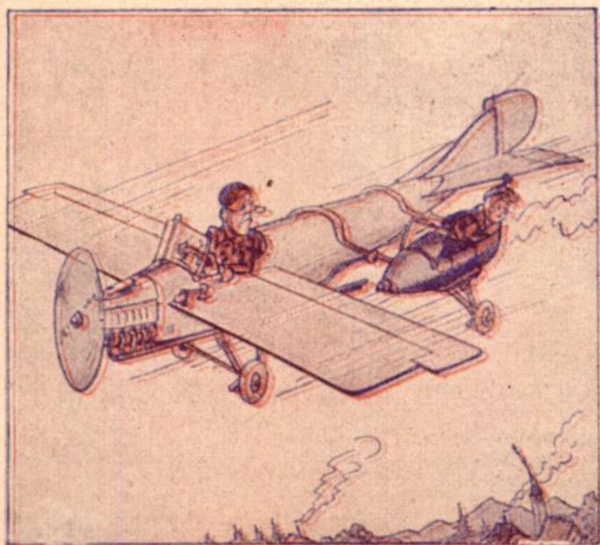
Pe deasupra Pirineilor am fost atacaţi de un stol uriaş de vulturi. E curios cum aceste păsări s'au sindicalizat, pornind o acţiune internaţională, pentru îngrădirea stăpânirii aerului de către oameni şi maşinile lor. Cu ei s'a produs o adevărat revoluţie, fiind scoşi din toate drepturile lor de „regi ai aerului"...

Dar atacul lor rămâne fără efect. Din contra, razele diabolice fac ravagii în rândurile lor. Unul după altul, vulturii se prăbuşesc la pământ, perforaţi de teribilele raze.

O americană lansează o săgeată dintr'un pistol special. Oţelul se înfige în gâtul unei pasări, care se prăbuşeşte. Firul subţire de metal care se desfăşoară dintr'un bobin, urmăreşte câtva timp căderea, apoi ridică în mod automat pasărea. Atelierul de mode dela bord, garniseşte pălărioara doamnei, cu pene smulse din corpul cald al vulturului. Ce trofeu!!!

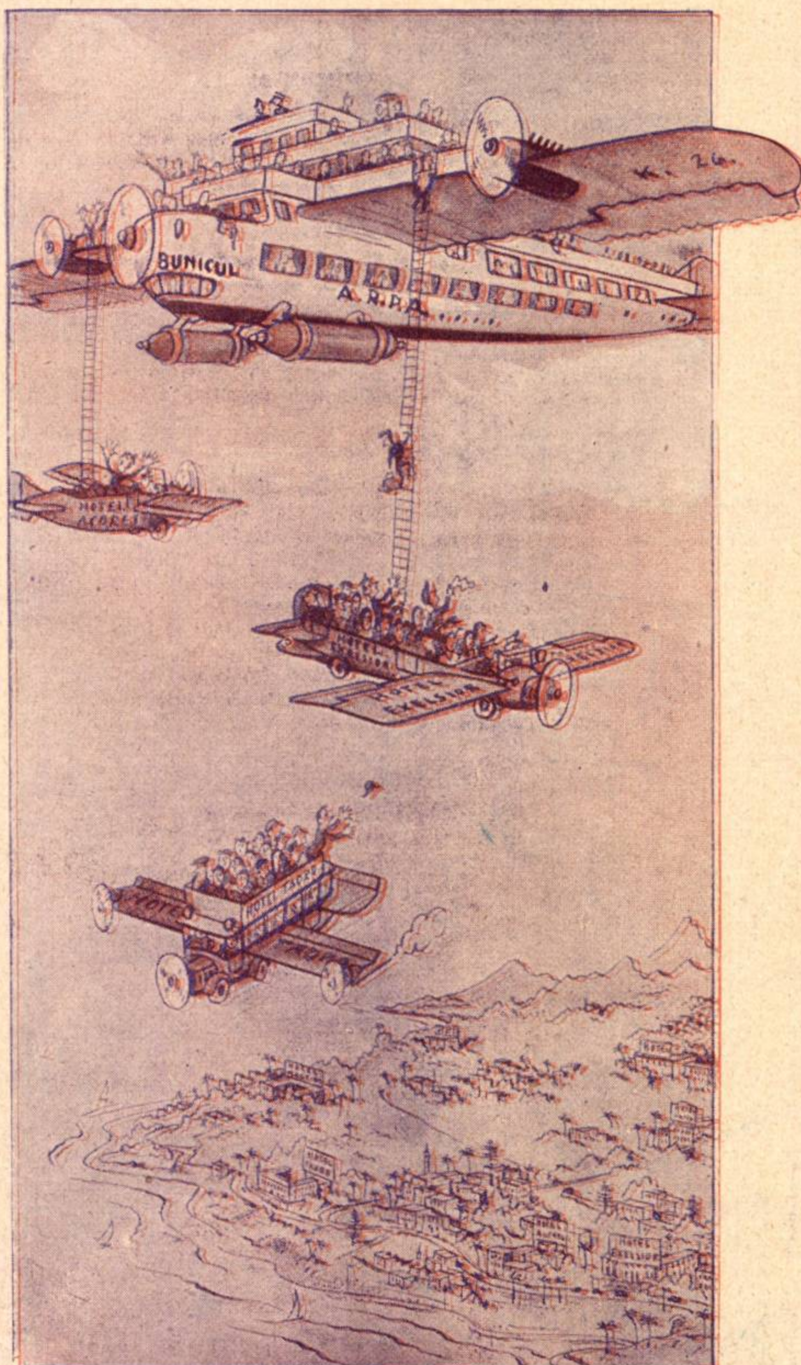

Intre München şi Paris, am asistat în treacăt la o vânătoare originală. O dudue care plecase în călătorie de agrement, era urmărită de vre-o 20 de avionete de diverse tipuri, din care tinerii îi făceau cele mai variate semnale.

St.: ...trecu pe lângă noi o avionetă cu atache. Pilotul strigă însoţitoarei sale:
— „Dragă, nu te pleca prea tare, că ne răsturnăm!"

Dr.: Azorele nu sunt un punct atât de important în traficul aerian, astfel că schimbul de pasageri se face în plin sbor, din şi în aviocare.

Intre Madrid şi Azore luăm masa. Un menu delicios, stropit cu vin de Himalaia, în sunetele unei orchestre din Hawai, transmisă prin radio.

Azorele sunt însă un punct prea puţin important în traseul aerian şi de-aceea avionul nu aterizează ci coboară şi îmbarcă pasagerii în şi din aviocarele diverselor hoteluri. Aci „am făcut cruce" cu „BUNICUL" 26, un alt avion al „ARPA", care se înapoia din America. Imbarcarea şi debarcarea se făceau în acelaş mod, în plin sbor. Apoi am pornit peste Ocean.

Sburam într'un decor complet albăstrui. Cerul avea culoarea Oceanului şi viceversa. Şi cum lipsa de contraste provoacă plictiseala, am intrat în salonul de fumat, unde am găsit câteva mese de bridge. Cel puţin aci există contrastul între roşul cupelor şi caro-urilor şi negrul picilor şi treflelor. Un scandal: un domn a fost prins trişând. Drept pedeapsă, comandantul îl debarcă la Canare, cu un „avion de salvare".

Din când în când privim pe geam. Pe luciul Oceanului trec lente, ca pedepse ale trecutului, vapoare mari, uriaşe, care din fericire, nu mai transportă decât mărfuri şi marinari. In curând vor dispărea poate cu totul, căci nimeni nu mai circulă azi cu vaporul. Adică, poate într'un singur punct al Europei: între Brăila şi Galaţi, în România...

La orele cinci sala restaurantului se transformă într'un dancing, cu muzică mecanică. După un timp se recepţionează Bucureştii, cari transmite jazzul dela „Superb Palace" din Băile Herculane. Perechile lunecă uşor pe parchetul luciu al sălii.

La şapte seara luăm din nou masa. De astă dată menu-ul se compune numai din peşte, peşte şi iar peşte: icre, fillet-uri, peşte rasol, peşte prăjit şi un desert de peşte cu miere.

Urmează apoi o oră de siestă pe una din terasele superioare, iar peste o oră ajungem la New-York.

Fără nici o formalitate debarcăm şi un aviocar ne conduce la Pennsylvania-Hotel. Unde eşti tu, New-York de odinioară? Metropola a decăzut. Centrul de gravitaţie al Americii este acum la Chicago, stăpânit încă de Capone şi de acoliţii lui. In locul fierberii de odinioară, o linişte aproape provincială...

6 Iunie 1935

Pornim înapoi. Sunt tare obosit, iar stomacul meu nu mai poate suporta bucătăria americană!!! Ce n'aş da pe o porţie de sărmăluţe cu mămăliguţă, sau pe un borş de miel, ori pe o ciulama de pui...

Şi de dorul lor, mă culc...

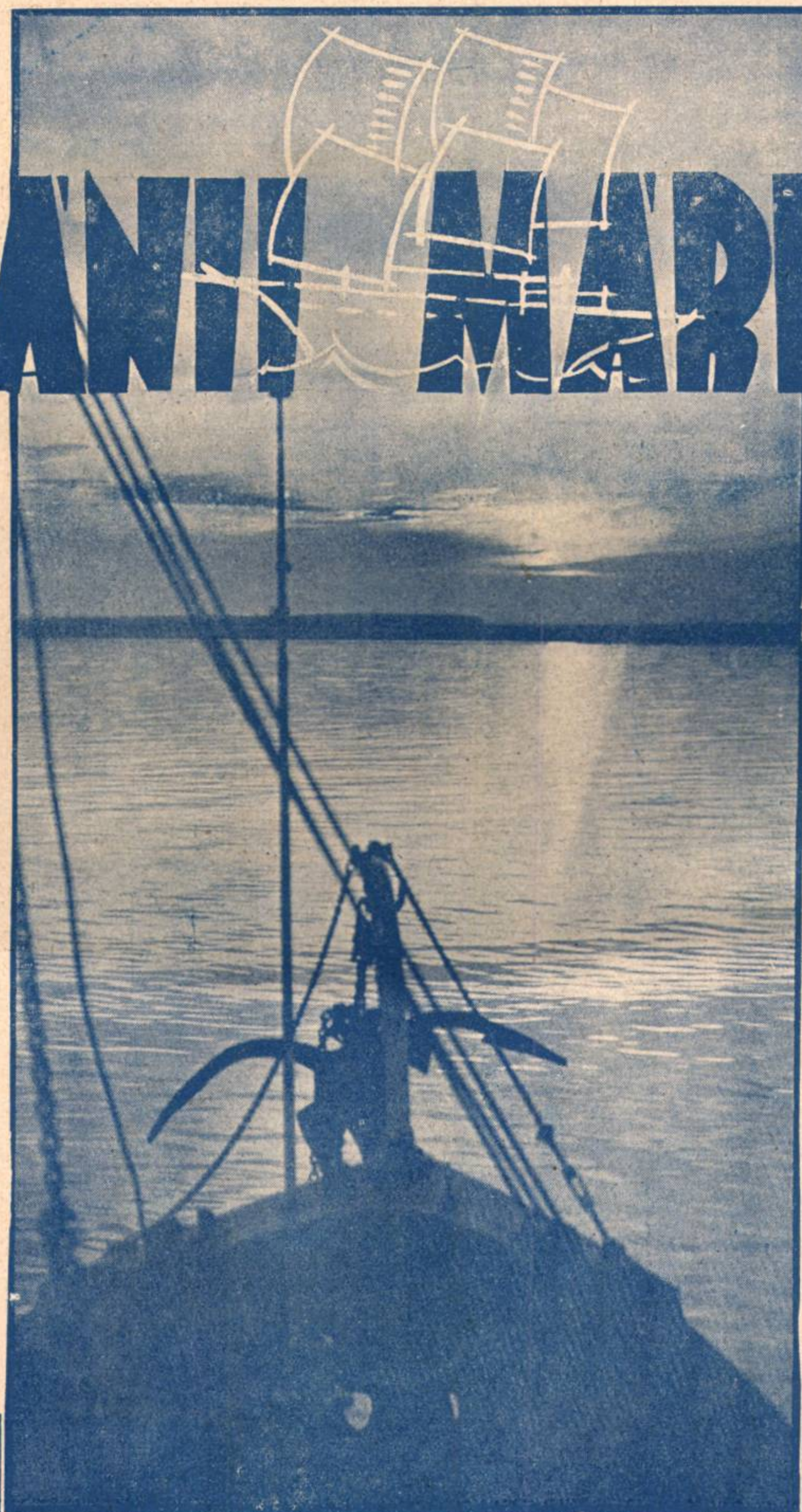
Bucureşti... Am ajuns...

p. conf. NORIM

Comandor Ionescu-Johnson
Directorul g-ral al S. M. R.

STĂPÂNII MĂRILOR

Amintiri din tinereţe

Să vă spun ceva de mare, de acea mare, cu toate bunurile şi relele ei, de care geografii, poeţii, exploratorii, naturaliştii, chimiştii, fizicianii, metalurgiştii, călătorii, pescarii şi marinarii, au vorbit, şi au scris cât au putut fiecare, pentru a-i desvălui tainele, calităţile, comorile, viclenia, atracţiile, cruzimea.

Marea — aşa cum este, aparţine — dintre toţi câţi au admirat-o — *marinarilor* — dovadă că iubirea ei pentru marinari este atât de mare, că-i ademeneşte din cea mai fragedă tinereţe — îi îmbată cu frumuseţile ei, le răpeşte toată viaţa, şi pentru cea mai mare parte, iubirea merge până acolo că-i înghite şi-i reţine pe vecie.

Marea noastră a marinarilor, place tuturor şi lucru curios, ea place şi când este cuminte — când zarea se pierde în nemărginire — şi place şi când sub briza gingaşe a serii, pândită de luna galeşă se încreţeşte de valuri albe ca lâna.

Ea place de-asemeni şi când, sub năprasnica furtună, se frământă în lupte uriaşe cu ea însăş, în goană nebună val după val, ca să se arunce asupra tuturor care-i stau în cale, a tot ce-i turbură mersul — în svârcolirea grozavă şi nemiloasă — spre ţărmuri — spre repaus — Aşa-i marea — marea de care marinarii îşi leagă viaţa lor.

Marea noastră, a marinarilor români, e neagră şi e neagră numai când este albă, când biciuită de crivăţul iabraş şi tăios spumează de mânie, că-i turbură liniştea şi calmul ei, în care se oglindeşte cerul.

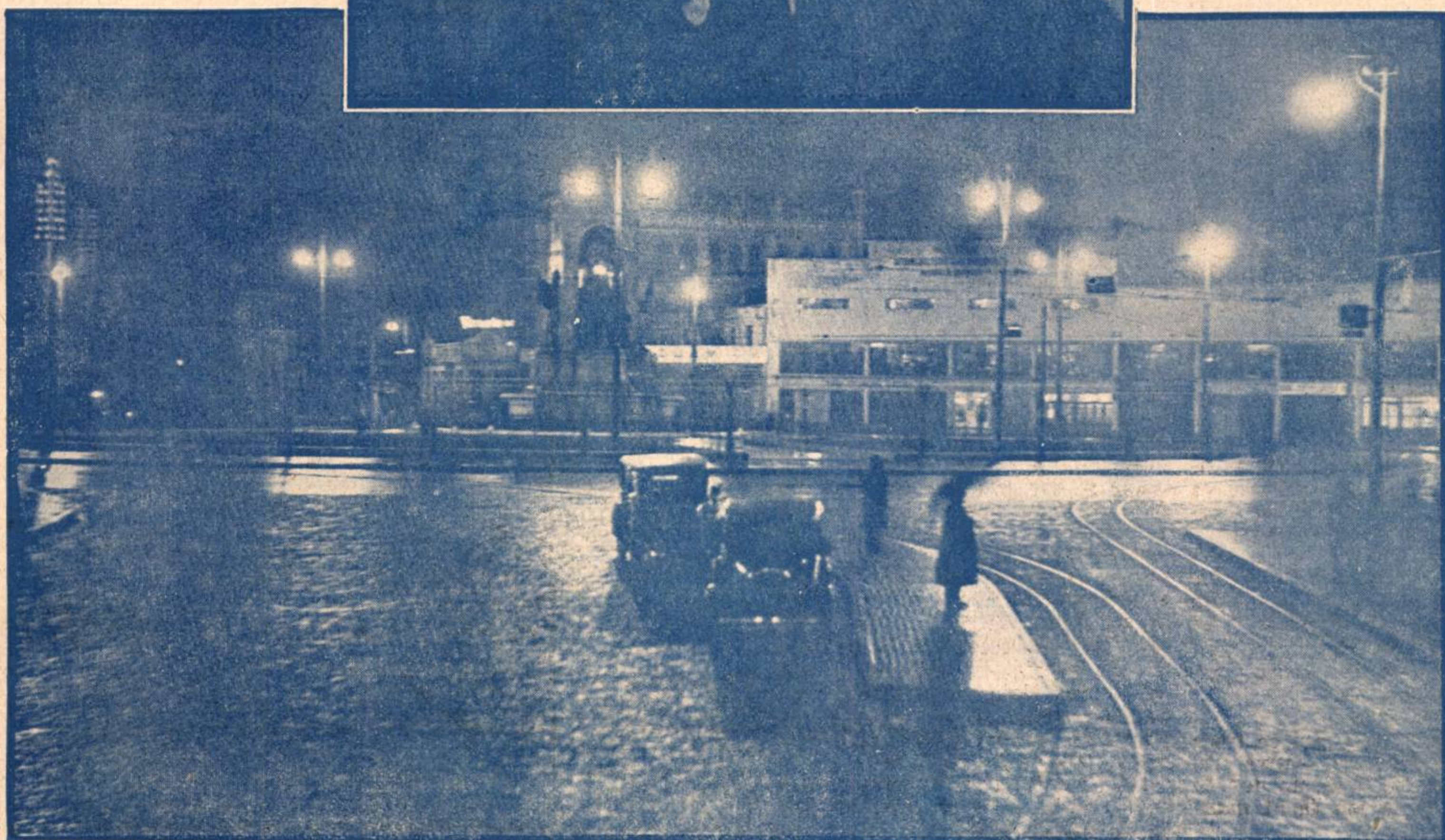
Pe această mare—noi marinarii români — de pe vremuri vechi, am umblat când cu flotele lui Ştefan cel Mare, când cu corăbiile lui Petre Schiopul, care mergeau până în ţara englezească de sub cârmuirea Reginei Elisabeta, cu care Petre Schiopul făcuse învoială de comerţ pe apă ca să-i trimeată din prisosul holdelor noastre.

Iar mai încoace sub înţeleptul şi înaltul sprijin al regelui Carol I, cu vapoare mândre, iuţi ca vântul şi albe ca zăpada, ne-am avântat pe cuprinsul ei, cu mosafiri veniţi din lumea toată; am legat mare cu mare şi ţară cu ţară şi timp de 35 de ani am ţinut recordul în mările din Orient, ca pioni ai civilizaţiei, după cum ne spune un bătrân amiral al nostru,.

Azi pe mări ne cunoaşte lumea întreagă — ne respectă şi ne admiră, căci dela coarnele plugului românii au ajuns la roata cârmei.

Şi — când o lume care ştie să te preţuiască te preţueşte — atunci ai drept la viaţă — şi de a-

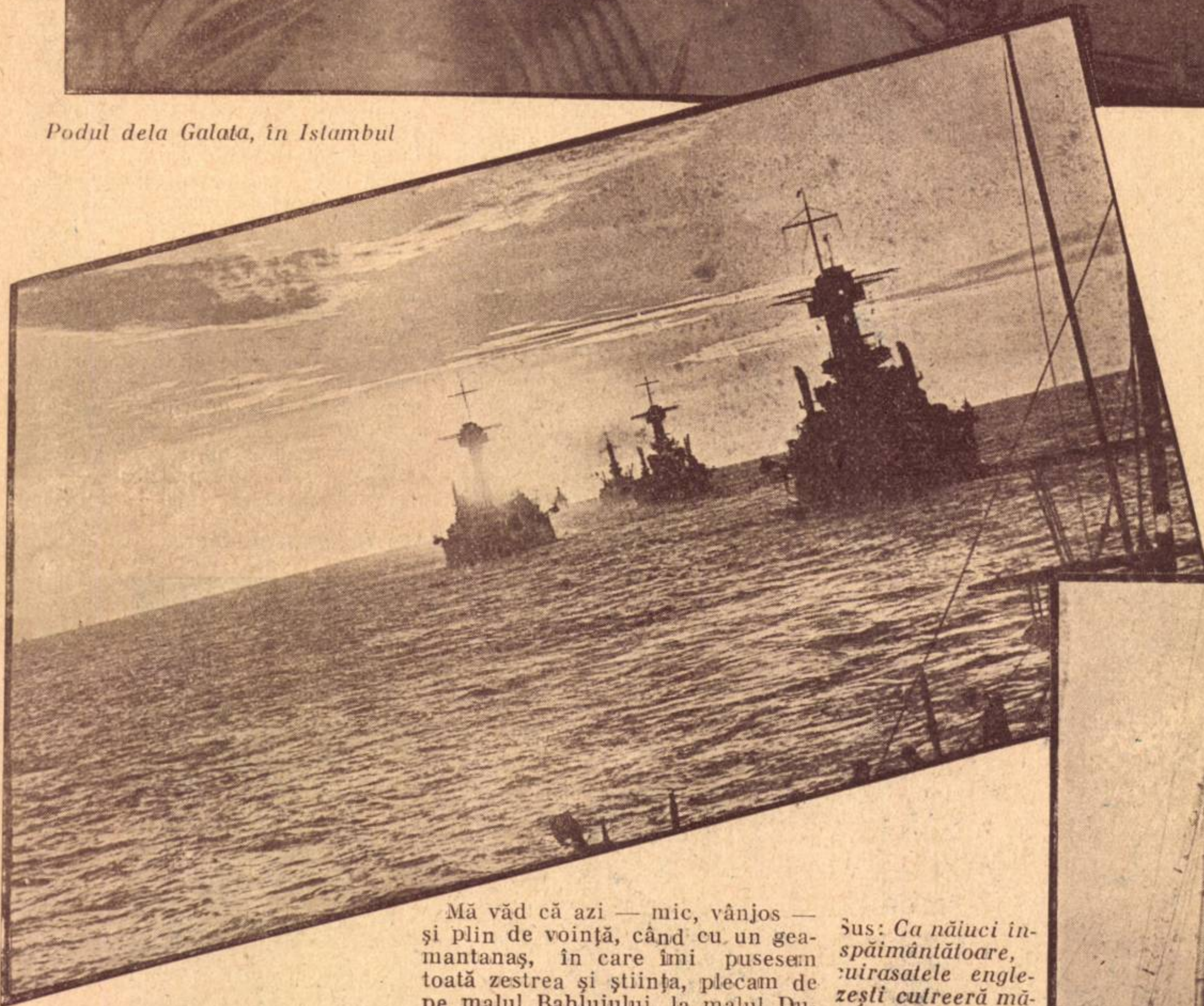
St.: *In apus, pe mare.*

Jos.: *Noaptea la „Taxim" în Istambul*

Podul dela Galata, în Istambul

ceea azi, M. S. Regele Carol al II-lea, a cărui drăgălaşe copilărie s'a legănat pe lebedele albe ale Bosforului, vrea să înzestreze Serviciul Maritim Român, cu vapoare mai iuţi ca gândul şi mai mândre ca închipuirea, ca să ne poată din nou admira lumea întreagă şi să ne preţuiască, aşa cum se cuvine.

Iar Marea — Marea — ne chiamă la ea, la realitate.

* * *

De la Bahlui (un pârâu ce trece prin oraşul Iaşi) noi câţiva am fost prinşi de un gând, un dor de neţărmurire şi ne-am făcut *marinari.*

Mă văd că azi — mic, vânjos — şi plin de voinţă, când cu un geamantanaş, în care îmi pusesem toată zestrea şi ştiinţa, plecam de pe malul Bahluiului, la malul Dunărei — unde auzisem din spuse — că se află o şcoală, unde se învaţă să te faci marinar! Indrăzneţ şi înarmat cu voinţa fermă a omului care ştie ce vrea, m'am prezentat la Galaţi, omului care trebuia să mă pecetluiască *marinar.* Acesta era colonelul de marină, neuitatul savant, colonelul Drăghicescu. El înscria, în calitatea lui de şef de Stat Major al marinei — pe cei cari voiau să se înscrie la concursul pentru *şcoala de marină* — fabrica de marinari.

De la înălţimea înţeleptuciunei sale — m'a privit şi măsurat blajin şi pătrunzător :

— De unde eşti ?

— Dela „Ieşi".

— Ce apă aveţi pe-acolo ?

— Ce nu ştiţi ?... Bahluiul ! unde se scaldă toţi băeţii.

— Ştii să înoţi ?

— O ho !

— Ştii carte multă ?

— Da, ştiu multă — şi mi-am adus şi geamantanul cu cărţi !

— Bravo! Eşti înscris la concurs, pentru şcoala de marină.

Şi aşa m'am trezit marinar.

Când eşind am făcut un salut plin de respect şi mândrie, mi se părea că uşa nu-mi ajunge, şi a trebuit să mă plec.

Mândru şi nespus de mulţumit,

Sus: *Ca năluci înspăimântătoare, cuirasatele englezeşti cutreeră mările. La adăpostul lor, coasta poate prospera în linişte.*

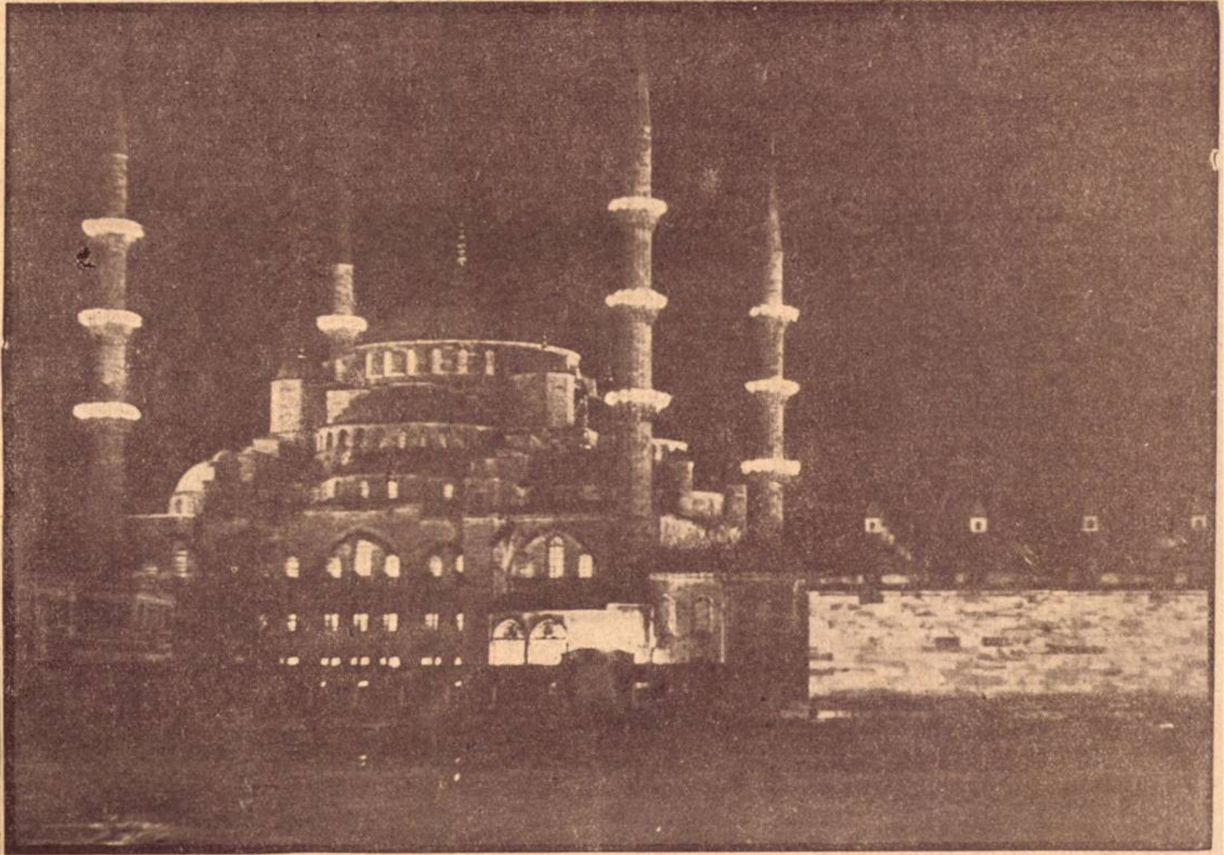

Dr.: *Pe cheiul Dunării, la Sulina, o corabie cu pânze, pare un vestigiu uitat, din vremi de mult apuse.*

am luat-o la vale, pe strada Belvedere, spre Dunăre.

Auzisem eu vorbindu-se de Dunăre, o urmărisem cu degetul pe hartă, în nenumărate rânduri şi ştiam să-i schiţez toate coturile — dar nu o văzusem niciodată, şi nici vapor altul decât corabia lui Noe, de pe tablourile din clasă sau corăbioarele dela alviţar — nu văzusem.

Transportat şi zăpăcit de câte văzusem şi prin câte emoţii trecusem, înaintam par'că sburând spre Dunăre, fără să mai ţin seama de gropile enorme, ale frumoasei străzi Belvedere descrise mai târziu atât de poetic de Carol Scrob.

In Ramazan, la Cospoli

Cu plasa...

Printr'un pas greşit am căzut în o groapă — şi tot în acel moment ceva îngrozitor, un urlet de balaur, ceva care nu se poate spune, a pătruns la urechile mele. Eşind zăpăcit din groapa în care căzusem — înaintea ochilor mei se desvălui pentru prima oară, cel mai frumos şi mai dorit spectacol: *Dunărea*, mare, turbure şi repede. In mijlocul ei fugia ca un paraleu — o enormă dihanie — pe care ochii mei o vedeau pentru prima dată, un vapor! Un vapor adevărat, mare cât mitropolia dela Ieşi, şi pe el scris cu litere albe: „Sirena".

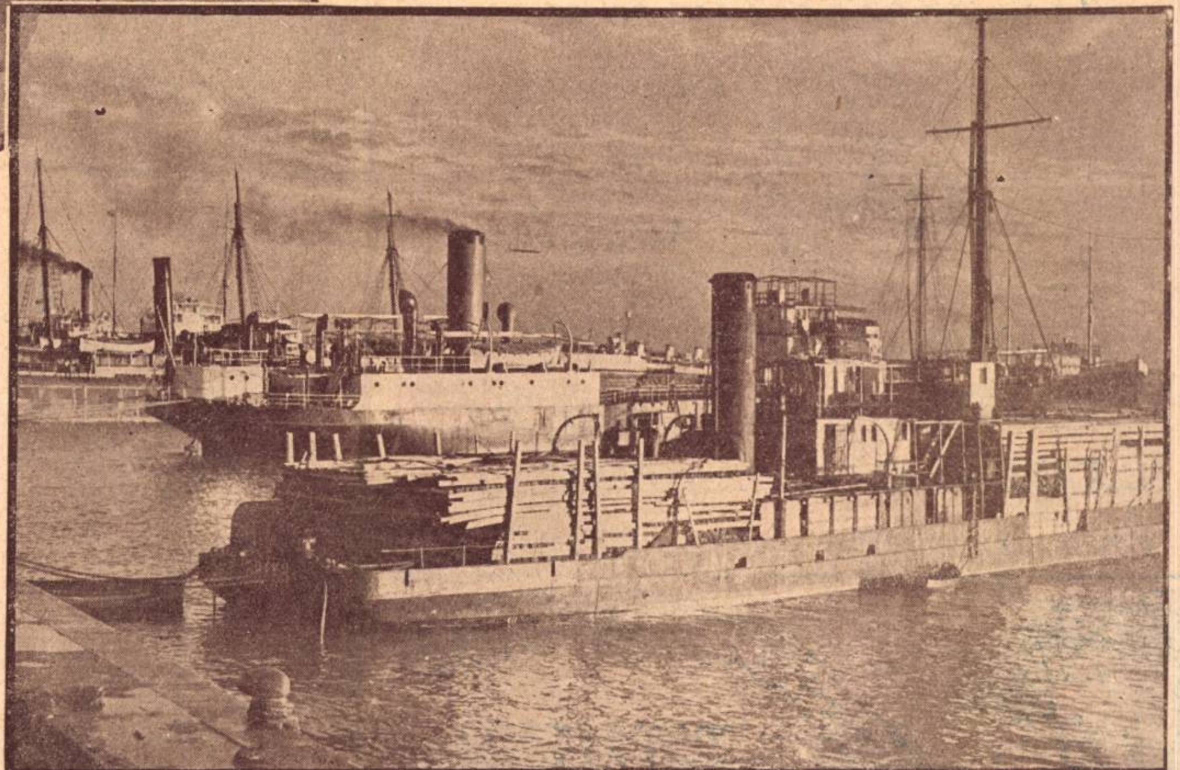
Acesta era primul vapor, adevărat vapor ce vedeam. Singur numele de „Sirena" mă încurca, nu ştiam pasă-mi-te că fiecare vapor are un nume. In mintea-mi aprinsă de copil, — ideia de vapor începuse să se confunde cu acea de sirenă. Dar oricum era, acum eram marinar consfinţit, şi-mi luai drumul spre Dunăre.

Plimbându-mă încet pe chei, gândurile au început să fugă înaintea mea, dela Dunăre trecând la mare. Cum o fi marea? Dacă Dunărea este aşa de mare, cum o fi marea şi cât de mare o fi? Grijă nouă, grijă chinuitoare.

Au început să-mi treacă prin minte toate călătoriile celebre pe mări îndepărtate, despre care am auzit şi am citit. Ii vedeam pe toţi; pe căpitanul Coch, pe căpitanul Brook, Suffren Prynt, Vasco di Gama, Magellan, Cristofor Columb cari pe fel de fel de „sirene", au străbătut mările, au descoperit pământuri noui, oameni noui şi vechi; s'au luptat cu fiarele şi fel de fel de lighioane de mare: foci, lei şi elefanţi de mare, morse şi şerpi de mare, a căror lungime se zicea că întrece pe aceia a corăbiilor şi că se suiau şi furau marinarii de pe covertă. Apoi sirenele ispititoare, care se zice că atrăgeau pe marinari în locurile primejdioase, cu stânci şi mii de pericole, ca să nu mai poată ieşi dintre ele şi ca să răpească pe aceşti marinari îndrăzneţi atraşi de fermecătoarele lor cântece, adormiau legănaţi la sânul mării ca să nu se mai trezească nici odată.

Plin de mândrie şi de imaginaţie, păşiam îndesat pe cheiul Dunării, întovărăşit în mintea mea de toţi monştrii şi toate dihăniile citite şi văzute prin cărţi; mi se părea că acum când sunt marinar, toţi îmi sunt prieteni şi deci nu mai am de ce mă teme.

A trecut primul an de şcoală marină ca un vis urât, plin de mâhnire, desgust şi oboseală. A venit plecarea cu vaporul; o bucurie. Plecarea pentru practică la mare, la acea mare pe care încă nu o văzusem decât pe hărţile de pe pereţi şi pe cele ce le desemnam la şcoală, pe care nu erau de cât numere, unul lângă altul, cu rotogoale la fiecare vârf şi cap,. Erau adâncimile şi bătaia farurilor ce luminau calea marinarilor şi le arătau primejdia coastelor. Cât de multe învăţasem într'un an! Şi totuş mi se părea că ştiu mai puţin decât ştiusem.

Plecăm legănaţi, ca în leagănul copilăriei, plecăm spre mare.

O zi lungă, chinuitor de lungă, de drum pe Dunăre, ca să ajungem la Sulina, la mare. Am sosit seara. Unde-i marea? Cum o fi? Auzisem că unora le face rău. Atât de multe mistere. Atât de a-

proape de mare și nu o puteam încă vedea. Era noaptea. M'am suit totuș în vârful catargului și cu ochii ageri și pătrunzători de copil am căutat s'o văd prin noaptea neagră și umedă. Dar în zadar. Doar din când în când se auzia sirena. Asta era altfel de „sirenă", un fel de buhai ce uruia mereu, când mai tare când mai slab. O fi marea care geme ?

Și așa plin de dorul mării, încărcat de bogata imaginație de copil și marinar, am adormit pe vârful catargului, în crucetă — cum îi zicem noi marinarii — până la primele raze de lumină, care străbătând pe sub pleoapele obosite și închise, îmi împroșcară lumina roșiatică și caldă a soarelui, ce tocmai eșia din mare, ca un felinar japonez. L-am primit cu brațele întinse, cu gura căscată și cu ochii întredeschiși, întinzându-mi capul înțepenit de o noapte de veghe, într'un vârf de catarg. Era primul salut ce-l făceam mării, mării pe care în sfârșit o vedeam pentru prima dată. Mare, mare și lată până în soare, care par'că eșia din „Mare". Un țârâit. Erau sifleele, fluerele șefilor mei cari dedeau semnalul deșteptării. Incet și cu multă precauțiune coborîi din catarg. Când aproape să sar pe punte, o voce crudă și repezită mă întrebă :

— Ce cauți în catarg ?

— „Nimic, am vrut să văd marea!"

Și într'adevăr a văzusem și acum eram pe deplin convins, că sunt cu adevărat marinar.

A doua zi am luat drumul spre largul mării, pe imensul câmp albastru, fără sfârșit în neant. Cerul, apa și noi în mijloc, atât era lumea noastră. Și zile după zile, nopți după nopți, cu stele de aur și de diamant se strecurară și frumusețe după frumusețe și mii de feluri de frumuseți de valuri, și valuri albe și verzui și albastre și verzi și mici și mari, de nu sta bereta pe cap, nici prinsă pe sub bărbie, căci nu știai unde e susul și unde e josul, deasupra capului vedeai valurile ce împroșcau spume furioase, iar cerul îl vedeai răsturnat în mare. Și vaporul nu mai era decât o coajă de nucă, uitată și aruncată din val în val. Și multe zile n'am văzut de cât cercul ce lega cerul cu marea, iar în această sublimă arenă mișcătoare, vie, plină de frumuseți și de minuni, eram noi stăpânii mării, care ne căutăm destinul. Câte feluri de dihănii ne tăiau calea și ne treziau fantezia. Broaște mari cât o covată, călăreții mării — delfinii — se uitau cu ochii lor vicleni și rugători la noi și în goana lor nebună, se învârtiau în joc sglobiu pe sub vapor, în bande mari de vagabonzi ai mării.

La orizont, acolo unde soarele se scaldă în mare pe înserat, văzurăm toți un stol de păsări ce cuprinse par'că de nebunie, făceau sboruri furioase din înălțimile cerești în mare. Din mare săriau în sus delfinii.

Era primul războiu naval ce vedeam. Mii de pescăruși se răsboiau cu peștii mării. Marea era plină de sardele ori de scrumbii, peștișori cari nemai având loc în marea largă, se înghesuiau unii pe alții, ca roiuri de albine. Și vagabonzii mării, delfinii, le dedeau goană precum și pălămida cea săltăreață, iar pescărușii din înălțimea cerului, strângând aripile pe lângă trup, se repeziau ca săgețile, cu pliscul lor tare, în delfinii și marsuinii nesățioși și mare era lupta lor. Marea se roșia toată de sângele delfinesc și păsăresc. Rămâneau sărmanii pescăruși cu câte un picioruș și cu câte o aripă, dar și mulți delfini plutiau cu burta'n sus. Am tot privit lupta până s'a înoptat târziu.

Dimineața, odată cu aurora, îmi apărură falnice farurile luminoase — albi străjeri ce stau de veghe la intrarea în Bosfor. Fiind prea devreme, strâmtoarea era închisă.

„Capali" cum spune turcul dela poarta de intrare.

Și în splendoarea dimineții, când galantom, frumosul soare împărția raze calde și aurite de lumină peste codri, peste văi și peste dealuri, peste tot Bosforul mândru, noi ne croiam drum pe apă, printre sutele de bărci.

Bosforul ! Văd Bosforul, măreț, mândru, misterios. Plin de taine, plin de groază, cu mulțimea lui de tunuri mari, cu guriie căscate și'ndreptate către noi, parcă voiau cu foc să verse sau să ne îngnită. Câte frumuseți ! Ochi n'aveam destui deodată să putem cuprinde totul. Incet-încet, prin fața noastră apar cele două maluri, de o potrivă de frumoase și potrivnice între ele.

Coiea, un sat uitat de lume; dincolo palat din basme, ascunzând cu îndârjire iscoditoarelor priviri, lucruri, taine minunate, basme dulci adormitoare cu cadâne și viziri. Dincoace o geamie mândră, cu minaretele subțiri ca și degetele fine ale Sultanei care aci a zidit-o, să rămână semn în calea vieții ei. Pe un colnic mai departe, un șir întreg de sicomori, liniștiți și plângători umbresc un cimitir, unde rudele cernite stau la sfat cu morții lor. Colo un turn măreț și mare, legat strâns de alte turnuri și donjoane seculare, iar peste Bosfor, dincolo de apa albastră ce-i desparte ca un brâu, alte turnuri vechi pe care se spune că-și făcuse pod Darie și alți sultani și împărați, ispitiți de frumusețea neîntrecută din Bizanț și din Stambul, și-au făcut cu oaste drum, ca să ia în stăpânire toate acele frumuseți de ținuturi, minunate fără seamăn, cu castele și palate încărcate cu păcate.

Măreții cum nu's cuvinte să le tălmăcești destul, adunate și ascunse la Stambul și palate fel de fel; și minuni de minarete, geamii falnice și drepte de te miri cum de mai stau mândre, înalte și cochete. Lumânările credinței, pocăirei și smereniei când pătrunde omu'n ele. Colo turnul lui Leandru cu durere în amintiri. Ici Dolma-Bagce, iar mai colo Berlerbei și Terapia, minunate de-ți iau ochii. Colo Ceragan și multe câte nu le mai pot spune. Și mișcare și vapoare și corăbii leneșe și bărci mândre și ascuțite cu cadâne frumuseți. Iar Stambulul cel plăcut care-ascunde ce-i pe lume mai de preț și de demult, bogății ce par turnate din comorile cerești și-adunate din tot locul de sultani, pietre scumpe și divane, numai aur și odoare, tronuri nestemate ; și odăjdii, iatagane, buzdugane cu smaralde care-ai zice că-s pietroaie, nu odoare.

Dar încet se domolește forfoteala zilei grele. Soarele agale cade după munții cei bătrâni din Ildiz și cei din Pera, lăsând mantia cea neagră pestea-ceste frumuseți, iar în locu-i luna blândă, cu potopul ei de stele, pune'ntreagă stăpânire peste cer și peste ape, peste'ntreg Bosforul strâmt.

Iar din vârf de minarete, ca un murmur dus de vânt, — la căderea'nceată-a nopții, muezinii prin cuvinte, strigă'n noapte de'ntuneric și'n credința lui Alah, ca s'audă credincioșii și să vie la'nchinat.

— „Lumea-i rea", le spun dânșii către cele patru vânturi.

„Ilalim fena" !... Și încet se perde vocea care'n suflet te pătrunde, Noaptea cade și misterul taina lumei o ascunde...

Lună, tu stăpâna mării,
pe a lumei boltă luneci
Și gândirilor dând viață,
suferințele le'n!uneci...

Vaporul criminalilor „Euryalus"

DE CURAND s'a propus în fața parlamentului englez un nou proect de lege, din care un punct principal este acel care prevede că tinerii făcători de rele să nu cunoască grozăviile închisorii. Proectul crede că e necesar ca tribunalele să nu aplice imediat o sancțiune egală cu recluziunea, ci să se mulțumească cu o admonestare.

E cu atât mai simpatic, că acest proect de lege a emis în Anglia, deoarece în această țară tinerii criminali erau altă dată tratați în mod cu adevărat barbar.

In anul 1824 exista un vapor special pentru tinerii rătăciți, anume *„Euryalus"*, unde deținuții erau schingiuiți în mod oribil. Printre acești criminali se aflau adesea copii de 9 ani, ba chiar și unii mai mici, care nici nu erau în stare să se îmbrace singuri. Bieții copii erau înghesuiți clae peste grămadă, într'o încăpere murdară, plină de ploșnițe și păduchi.

Motivele pentru care înaltul tribunal din Londra condamna la o asemenea pedeapsă copilașii, erau de natură aproape inofensivă. Așa de pildă un băiat de 14 ani, anume Andrew Braning furase dintr'o casă vecină o linguriță de argint, iar pentru această cumplită crimă a trebuit să stea un an întreg pe vapor. Fetițe și băieți care fugiau de acasă, neavând habar că săvârșesc prin aceasta un delict atât de grav erau prinși și transportați pe vapor, cu tot protestul părinților. Işi ispășiau acolo pedeapsa, iar rezultatul era că erau sufletește și fizicește distruși.

Ucenicii de brutari cari nu se prea grăbiau să aducă pâinea clienților acasă, erau legați la stâlpul infamiei, cu un covrig mare de aluat necopt în jurul gâtului, supuși insultelor și brutalizărilor poporului ceasuri, ba chiar zile întregi.

Micii negustori ambulanți de pește erau pedepsiți în modul următor când aveau vre'un pește stricat în coș: Li se atârna de umeri vre-o duzină de pești putreziți și astfel erau purtați pe străzile Londrei. Mulțimea îi lovia cu gunoaie și în înjura. Alte pedepse la care erau supuși adolescenții, constau în opărirea mâinilor cu apă clocotită, în învelirea picioarelor cu o tablă înroșită în foc și împiedicarea artificială a somnului. Această din urmă pedeapsă nu mai era în uz în secolul al XIX-lea, dar se practica sub diferiți regi englezi în evul mediu.

O crimă misterioasă la Paris

AUTORITAȚILE *din Paris se ocupă cu o afacere pe cât de interesantă, pe atât de ciudată. Un asasinat în care nu există nici victimă nici asasin. Străduințele îndelungate ale detectivilor au fost încununate în parte de succes, dar din deslegarea misterului s'au văzut în fața unei alte enigme.*

Afacerea a început astfel : In Sena s'a pescuit cadavrul unei femei cam de vreo 50 de ani, cu urme de strangulare la gât și cu craniul fracturat. S'a pus ipoteza că nenorocita a fost poate lovită de un vapor sau de o barcă cu motor. Rămâneau însă urmele de strangulare la gât, care nu aveau altă explicație, decât crima. Identitatea victimei trebuia stabilită și în cele din urmă, datorită unui semn pe pulpă, a fost recunoscută drept o doamnă Massart. *Fiica vitregă a acesteia, d-ra Louise Langlois a fost citată la poliție, confirmând și ea identitatea mamei sale vitrege. In acelaş sens au depus și alți martori. Identitatea necunoscutei a fost astfel stabilită.*

Cercetările au dovedit însă că în ultimul timp existau diferende mari între d-na Massart și fiica ei vitregă, deoarece d-na Massart refuzase consimțământul ei la căsătoria fiicei sale vitrege, cu un tânăr negustor, anume Potin. Martorii confirmau că între d-na Massart și d-na Langlois au avut loc adesea scene violente.

Bănuelile împotriva Luisei Langlois sporiau și în cele din urmă, ea mărturisi că asasinase pe mama ei virtegă, cu ajutorul logodnicului său Potin, care a fost și el arestat. Nici nu încercă să tăgăduiască și făcu deadreptul mărturisiri complete. Cu această anchetă era terminată și afacerea dată uitării, ca atâtea alte cazuri.

Se ivi însă un incident neprevăzut : D-na Massart, femeia ucisă, apăru în carne și oase la poliție. Era perfect sănătoasă și aflase, spre spaima ei, că lumea o credea moartă și îngropată, și că „ucigașii" ei fuseseră arestați. D-na Massart plecase în vilegiatură la o familie de prieteni în Gasconia, unde nu citia ziare și nu știa nimic despre această afacere. „Victima" a fost confruntată cu d-ra Langlois și cu logodnicul acesteia. Tinerii rămâneau la depoziția lor, susținând că au ucis pe d-na Massart și că d-na din fața lor era un alter ego al victimei. Ceilalți martori afirmă însă că d-na care se dă drept d-na Massart, este cu adevărat această femeie; până și semnul de pe pulpă e acelaș. Autoritățile sunt extrem de încurcate. Ori tinerii n'au comis fapta și se acuză din spirit bolnăvicios, sau e vorba într'adevăr de o persoană care seamănă grozav de mult cu d-na Massart. Se pune însă întrebarea dacă d-ra Langlois și d. Potin au ucis o necunoscută, sau într'adevăr pe mama lor vitregă ?

DE VORBA CU CITITORII

Ion Brădeanu. — **Ați câștigat 500 lei. Trimeteți adresa exactă.**

Doamna Dr. Cléo. — N'am primit nimic, scumpă doamnă, mai înaintea acestei scrisori, așa că nu sunt câtuș de puțin vinovat de... întârzierea răspunsului. 1. Greta Garbo a debutat în filmul „Gösta Berling". 2. Apariția Marlenei Dietrich nu poate periclita situația Gretei, prin faptul că ecranul are nevoe de mai multe actrițe de acest gen. Eu, unul, cred c'a fost o greșeală comparația Marlenei cu Greta. Se putea ea lansa și printr'o altă publicitate, căci lipsită de calități nu e.

Nenorocită. — Toate acestea din cauza ușurinței cu care judecați propunerile bărbaților. Voi, femeile, care vă lăsați prinse în trucuri atât de ieftine, vă meritați soarta. Și dacă bărbații au ajuns atât de puțin cavaleri, vina e numai a voastră; ați creat precedente... Acum în orice caz e prea târziu pentru orice tentativă. Dece n'ai evitat la vreme? La vârsta de 28 de ani, cred c'ai fi putut să știi cum se evită asemenea consecințe. Sfatul meu ar fi să te resemnezi, fără nici o idee de răzbunare sângeroasă, care n'ar face decât să te compromită iremediabil.

Ingeraș cu ochi albaștri. — La urma urmei ce te interesează peripețiile „casnice" ale Gretei Garbo?... Să presupunem că n'a fost niciodată... căsătorită; te mai interesează? 2. Pentru Maurice Chevalier adresează corespondenta la Paramount studio, Hollywood, Cal. U. S. A. 3. Cu întrebarea a treia revino peste trei ani, când am să-ți dau un răspuns prompt și... satisfăcător.

Roxandra-Polixenia. — Marlene Dietrich turnează pentru Paramount (Hollywood, Cal. U. S. A.) unde-i poți adresa corespondența. 2. Ultimele filme ale Gretei Garbo, care n'au fost încă prezentate la noi sunt: „Inspiration", „Romanța" și „Mata-Hari".

Dido de Cortego. — Foarte simplu. Pui maximum patru întrebări, cauți să fi cât mai laconică în stil și adresezi corespondența la revistă pe numele meu sau „pentru rubrica D. V. C. C."

No. 13, Dorohoiu. — Desigur că salvarea mea e prima portiță, dar.. fără carte de vizită.

Știi că ești nostimă și interesantă!... Ai un stil admirabil, cum rar întâlnesc și corespondența d-tale nu-mi poate procura decât plăcere... 1. Gösta Ekman nu e căsătorit — așa se spune. Ii vom publica fotografia, atunci când vom avea ceva de relevat asupra lui. 2. Despre ultimele filme ale Gretei Garbo, vezi mai sus. Asupra acestei actrițe avem aceleași păreri... Mulțumesc pentru urări; m'am restabilit pe deplin. A fost o răceală trecătoare — din nenorocire pentru cititorii mei!... Mai scrie-mi și nu uita... cartea de vizită!...

Ionel dela Cosmești. — Sunt mai mulți actori români în străinătate. Care anume vă interesează?... Ca să reușești la examen trebue să înveți și ca să înveți trebue să lași orice altă preocupare la o parte. Cu alte cuvinte să uiți de primăvară și de... prietene.

Badea Dumitru. — Douglas Fairbanks se află încă în Europa. Ii poți adresa totuș, corespondenta la Beverly Hills, Vila Pickfair, California U. S. A. Nu știe românește (ce zici de ignoranța lui?) și nu e regisor ci interpret. (Dacă nu știi ce e, de ce te mai interesezi de el?).

Blondskaia. — Dacă vrei să ne înțelegem, scrie-mi proză și-o s'o dregem... Versul d-tale roșu se 'nțelege doar cu... coșu.

Hirsch Jammes. — Pola Illery nu turnează numai pentru aceeaș societate de producție. Actualmente se află în Franța și — pare-mi-se — fără angajament. 2. Lucie English nu e căsătorită. Scrie-i prin „Film Führer" 217, Friedrichstrasse, Berlin S. W. 68, în limba germană.

Nu știu, domnilor, tâlcul șoaptelor. — Exagerezi. De îndată ce știi să scrii așa de frumos și — prin unele locuri, — atât de rafinat, nu se poate să nu cunoști... tâlcul șoaptelor... Să-ți spun ce impresie mi-a făcut?.. Foarte bună!... (Dar, spune-mi, cu ce ocazie te-am cunoscut?) Cum?... La 1 Mai vrei să pleci din țară? Păcat!... Renunț să continui răspunsul...

F. Zecher. — Adresează corespondența pentru Jeanette Mac Donald la Fox-Film Corporation studios, Hollywood, Calif. U. S. A.

Raira. — In românește nu există nici un tratat în acest gen. Și nici cele străine nu dau noțiuni prea exacte. Cele mai indicate ar fi articolele pe care le publică din când în când revistele de specialitate.

Steinberg, Galați. — Firește că se utilizează tancuri autentice și de îndată ce le-ai văzut în film înseamnă că... n'au fost cenzurate. Mare enigmă!... D-na de care te interesezi nu vrea să-și dea adresa. Scrie-i prin redacția revistei noastre care îi va înmâna-o.

Fetița modernă. — De 13 ani și atât de... modernă? Hm!... La vârsta asta eu făceam goange pe marginea trotuarului și jucam „to'rontu 'n cap și bile" pe maidane, până mă prindea tata și mă punea să stau trei zile cu cartea în mână (pedeapsa cea mai cumplită). Insfârșit, să revenim: 1. Publicăm mai mult despre vedetele dela Hollywood, pentrucă acestea sunt cele mai cunoscute și oferă prilej de comentarii mai interesante. 2. Când voi avea o fotografie a Billiei Dove din copilărie, fii sigură că-ți voi satisface dorința. Despre retragerea ei din cinema n'avem nici o confirmare sigură. 3. Regină ca aceea putem să scoatem și noi, oricând. E un truc de publicitate, dudue... Ei, îți place răspunsul sau trebue să ți-l fac... în versuri moderniste?....

M. E. N. Nenorocitul. — Dacă ai suflet frumos și ești muncitor și dacă fata te iubește, înălțimea sau alt defect fizic n'are nici o importanță. Deci, nici un motiv să fi disperat în halul acesta.

Bistrițeanca. — Ce condiții se cer unei fete spre a fi curtată?... Să mănânce alune americane și papricaș de note muzicale; să bea ulei de naftalină și să doarmă pe saltea de mosorele coapte la cuptor de z.d.

E. R. Korack. — Filmul „Unde mi-e nevasta" a fost realizat de casa Metro-Goldwyn Mayer, care are studiourile la Culver-City, Cal. U. S. A. 2. Nu-ți pot da nici un sfat. Să devii regisor nu e tot una ca să devii tâmplar, ca să-ți spun ce trebue să faci.

Flori de cais. — Jack Diamond trăește, dar... nu e actor de cinema, ca să mă întrebi despre el la această rubrică. 2. Da e Ramon Novarro... Dar ai putea să-mi explici de ce mi-ai trimis scrisoarea în dublu exemplar? Aa, vrei poate, să fii mai sigură de răspuns.

Jorj. — Dacă ești robust și... sănătos, s'a făcut. La orice studio te vei prezenta vei căpăta angajament, fără nici o bătae de cap... Știi? afară de sănătate și forță, cinematograful nu mai cere nimic, parol!...

Perpesic. — Amănunte puteți căpăta dela Legația Franceză din București, sau dela oricine altă legație.

Bucur Chilimbar. — M'am născut pe vremea lui Nastratin Hogea și voi muri când voi crede de cuviință... Ei asta-i, ce te privește pe d-ta când am să mor eu?... Dacă vrei să-mi grăbești într'adevăr, sfârșitul, mai scrie-mi vre-o două epistole din acestea!...

Poussy. — Părerea mi-o păstrez în rezervă până mai târziu. Te înșeli însă dacă-ți închipui că m'a cunoscut cineva. N'am făcut decât să joc farse întotdeauna, dar nici o corespondentă n'a reușit să mă demaște și aceea care-o va face are dela mine un premiu.

Costya de Baby. — Nu Edison a inventat cinematograful, cum crezi d-ta. Acestuia i se datorează numai unul din principiile fotografiei animate. Filmul s'a născut mult mai târziu de invenția lui Edison, prin contribuția a numeroși ingineri printre cari și frații Lumière din Franța. 2. Pola Illery primește corespondența prin „Mon Ciné", 3 rue Rocroy, Paris, în limba română sau franceză.

Sage. — Regret din suflet, scumpă corespondentă, dar nu sunt în curent cu ultimele traduceri. Interesează-te la o librărie mare și vei avea toate detaliile... Cum? Ești **domnișoară** și vei fi **doamnă** peste o săptămână? Felicitările mele.

O aspirantă la gloria rampei. — Cred că cea mai indicată școală de balet este aceea a d-rei Leria-Niki, a cărei evoluție am urmărit-o întotdeauna cu mult interes. Recomandăte din partea mea și vei fi admisă oricând. Și dacă năzuești la film ai încă un avantagiu: Leria-Niki îți poate preda și lecții de canto.

Verodot. — Să iei amice un koprol... Să stai pe ploaie 'n capul gol. Și când ușurel ai să te simți, sunt sigur c'ai să-ți vi în minți...

Titescu. — O consider pe această Floricel Constantinescu, o fată foarte inteligentă. A știut să profite de moment și și-a făcut reclamă în stil american. Că Charlie Chaplin a cunoscut-o e cert — am dovezi — ba Charlot a mers și mai departe (avea omul ambiția să cunoască o româncă). Și, ca orice **june**, până și a ajuns scopul i-a promis și el marea cu sarea. Pe urmă, făcutu-s'a că n'o mai cunoaște... In orice caz Floricica noastră nu e în pierdere. A fost angajată de Paramount și turnează actualmente la Joinville, unde-i poți adresa orice corespondență.

J. de S.

Veşnicul învins

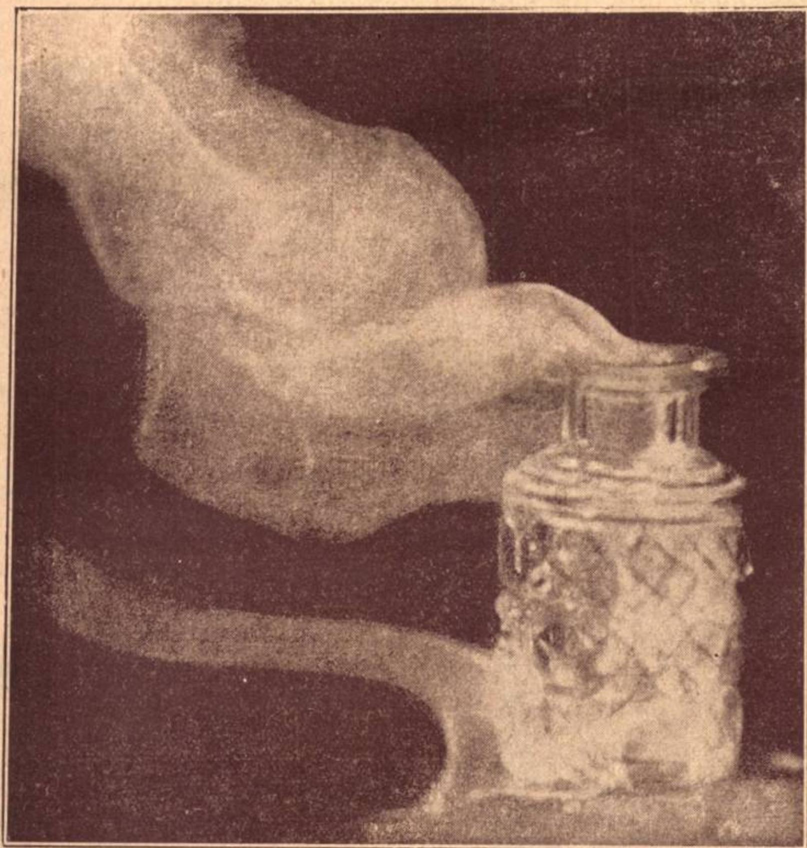
romanul apărut recent al lui Ion Pas, obține un remarcabil succes de librărie. E o carte în ale cărei pagini sunt dezbătute cu îndrăzneală problemele iubirii. Discuțiile iscate în jurul acestei lucrări, dovedesc că ea iese, prin factură și cuprins, din comun.

Parfumuri, noui iluzii

FERINDU-SE de exagerare, femeia elegantă își va îmbiba rufăria și rochiile cu un parfum ușor și dulce, care va adăoga mult farmecului său. Iși va creia astfel o atmosferă inmiresmată, delicată și subtilă, care o va învălui, denotând femeia distinsă, căci parfumurile violente și prea pătrunzătoare, indică vulgaritate și lipsă de gust.

Parfumurile trebuesc să armonizeze deci cu vârsta și cu caracterul; o fată nu va întrebuința esențele de care uzează o femeie măritată. Fiecare femeie va întrebuința parfumul ce convine genului său de frumusețe, tot astfel cum își alege toaletele. Un parfum nu se potrivește oricui: trebue să se armonizeze cu mirosul natural al pielii, lucru care ușor se poate dovedi, căci acelaș parfum poate avea cu totul alt miros, la două persoane diferite.

Trebue să știi să te parfumezi, așa cum știi să te îmbraci. Parfumurile cu bază de ambră cenușie de chiparoase, de iasomie, de garoafe, de vanilie albă, spre a nu cita decât câteva, convin brunelor; roza, levănțica, rozeta și violeta, blondelor; roșcatele vor evita parfumurile cu ambră și mosc; se vor servi numai de parfumuri cu baze de flori, de parfumuri ușoare. Irisul de Florența în praf, va parfuma sachet-urile, sertarele, geamantanele și valizele; e un parfum delicat care se poate întrebuința fără deosebire de vârstă sau de ten.

Se poate amesteca praful de iris cu o altă esență: indrișaim-trandafiriu, vanilie albă, garoafe, spre a-l accentua, dar trebue discernământ, altfel parfumul va fi prea puternic și va deveni neplăcut. Nu trebue să uitați că dacă din punct de vedere higienic, parfumurile au proprietăți stimulente, abuzul poate dăuna sănătății și frumuseții. O atmosferă prea parfumată, poate da migrene, exercitând o influență foarte rea asupra nervilor. Astfel că tot pudra de iris rămâne parfumul de preferat, pentru rufărie și îmbrăcăminte: mireasma sa îți amintește câmpiile în floare și va delecta întotdeauna, fără să vatăme.

In zilele noastre de intens progres științific, arta parfumeriei prezintă o imensă superioritate asupra celei din secolele trecute, când miresmele suave erau mult mai puțin subtile.

Feriți-vă de parfumurile „chimice", de parfumurile artificiale și de esențe falșe, care lasă în urmă un gust neplăcut și care provoacă adesea dureri de cap. O femeie elegantă, obicinuită cu parfumuri bune, nu se va înșela niciodată asupra provenienței unui parfum; industria esențelor florale a prosperat mai cu seamă în Franța, cu toată concurența „sinteticelor".

„REALITATEA ILUSTRATA"

oferă oricărui cititor al său, dotat cu puțin noroc

UN AUTOMOBIL PROPRIU

printr'un concurs la care pot participa atât abonații cât și cititorii.

Amănuntele acestui senzațional concurs, în numărul viitor al

„Realității Ilustrate"

DORINȚA LUI IONEL

Mama: — „Ei Ionel, ce vrei să-ți aducă unchiul din Japonia? N'ai vrea să-ți trimită mărci?

Ionel: — Nu, nu, unchiule, te rog să-mi trimiți un cutremur de pământ.

CUM DE NU?!?

Automobilul se oprește. Șoferul întreabă pe jandarm:

— „Domnule jandarm, nu cumva d-ta știi în ce sat suntem acum?

— „Vrei să-ți bați joc? Desigur că știu!".

DEFINIȚIE

— „Tată, ce-i un parazit?".

— „Parazit e un om care merge printr'o ușă turnantă, pe care o învârtește altul".

SANCTA SIMPLICITAS...

Judecătorul: Martor, ia spune-mi, când s'au luat clienții la bătae cu scaunele, dece n'ai sărit și d-ta?

Chelnerul: Aș fi sărit eu, d-le judecător, dar nu mai erau scaune..

INFORMAȚII

—„ Iți spune bărbatul tău cât câștigă pe lună?".

— „Nu-i nevoe! Știu oricum, căci doarme foarte greu".

FEMEEA MODERNĂ

La Londra numeroase doamne îşi îmbracă servitoarele în culoarea predominantă a covoarelor de pe scări şi a decoraţiunilor murale. Lady Ashfield, posesoarea unui interior de o extremă eleganţă, şi-a îmbrăcat personalul femenin în acelaş bleu cu perdelele şi covoarele.

De când cu nebunia siluetei băieţeşti, toate regimurile sunt la modă; cele mai bizare şi adesea cele mai periculoase. Ana Kreiser, în vârstă de 129 de ani a murit luna trecută la Riga; mâncarea sa preferată erau scrumbiile afumate, muiate în cafea rece. Sprintenă, subţire şi perfect sănătoasă, graţie regimului său original — spunea dânsa —, această doamnă, spera să trăiască până la 150 de ani, dar pasiunea sa pentru scrumbii afumate, muiate în cafea rece, i-a fost fatală; a murit de indigestie, într'o seară, când mâncase prea multe. Cu ea dispare una din marile supravieţuitoare — dacă nu singura — din epoca lui Napoleon. Ana Kreiser îşi amintia perfect anecdote, relative la campania din Rusia.

Dat fiind că femeile au cotropit totul în Statele Unite, bărbaţii celibatari şi-au creiat un mic paradis, în care e interzis femeilor să pătrundă. Un bloc enorm de construcţii a fost clădit, unde s'a introdus tot ceeace ştiinţa modernă a putut inventa pentru confortul locatarilor. Clubul celibatarilor din New-York are 40 de etaje înălţime şi aproape în fiecare oraş al Statelor Unite există un hotel, special pentru ei. Problema cârpitului, a curăţatului hainelor şi ghetelor a fost rezolvată de-un personal în întregime masculin. Chinezii sunt cei mai buni spălători în America. Tot personalul clubului e de altfel masculin. Un serviciu special de medici şi de infirmieri se găseşte în fiecare hotel. Dacă se logodesc, membrii trebuesc să demisioneze imediat.

Ca o replică, femeile americane au format vaste federaţiuni şi asociaţii, cu cluburile şi hotelurile lor, iar numărul aderentelor e formidabil.

Culorile favorite ale tenisului sunt anul acesta albul şi negrul; aşii feminini ai tennisului poartă rochii albe scurte, cu cravate flotante şi cordoane negre; banda de pe frunte e neagră şi pantofii sunt bordaţi cu negru. Cum majoritatea doamnelor şi domnişoarelor care practică acest sport, nu mai poartă ciorapi, au arborat nişte chausette care au o bordură în carouri albe şi negre.

Mirna Loy într'un robe de chambre de dantelă.

Printre nouile cariere ce s'au deschis femeilor, acea de gazdă profesională nu e lipsită de originalitate. Multe fete tinere găsesc în aceasta o ocupaţie lucrativă şi destul de agreabilă. Sunt foarte solicitate în castelele şi casele mari dela ţară, unde amfitrioana, având numeroşi invitaţi, n'are nici pofta nici timpul să se ocupe de ei.

Gazda profesională e în genere o fată tânără şi încântătoare, nedeosebindu-se întru nimic de ceilalţi invitaţi, dar are grijă de tot şi trebue să amuze lumea prin diverse distracţii pe care ştie să le pună la dispoziţie. Când „house-party"-ul se termină, primeşte un cec de o valoare frumoasă şi apoi îşi consultă carnetul spre a vedea în ce altă parte a ţării e aşteptată.

Mamele care dau petreceri pentru copii, spun că aceste „gazde profesionale" sunt o adevărată binefacere.

E într'adevăr o artă să parvii a amuza această mică lume; copii sunt adesea mai greu de antrenat decât persoanele mari. Timizi sau nervoşi, se privesc ca nişte „căţeluşi". Legătura trebue stabilită urgent, pentrucă surâsul să apară.

MARUNTE

PENTRU a păstra culorile perdelelor Dvs. de creton şi ale învelitoarelor fotoliilor dv. din aceeaş materie, spălaţi-le în apă de orez. Puneţi un kg. de orez la opt litri de apă, şi fierbeţi-l bine. După mărimea perdelelor, veţi spori şi proporţia de apă şi orez. Muiaţi-le în apa de orez răcită şi frecaţi-le fără săpun până la perfecta curăţire. Clătiţi-le apoi într'o apă de orez curată. Puneţi-le la uscat şi apoi călcaţi-le. Dacă fondul cretonului e de o culoare închisă şi vă temeţi să nu pălească, întrebuinţaţi tărâţe în loc de orez.

Moda unghiilor ascuţite a căzut, din fericire, căci ghiarele ce terminau frumoasele mâini, începuseră să ia proporţii îngrijorătoare cel puţin pentru bărbaţi. Acum se taie în migdală. Dacă sunteţi funcţionare, e preferabil să nu le mai vopsiţi în acel roşu violent, care indică lipsă de gust şi vă dă o notă de neseriozitate.

Încălţămintea de antilopă pătată de grăsime sau de noroi se curăţă frecând-o uşor cu glas-papier; când petele au dispărut, periaţi încălţămintea cu o perie aspră.

Persoanele care se tem de săpun, îşi pot spăla faţa cu miezul călduţ al unui cartof fiert cu coaje.

Şi zeama de lămâie curăţă foarte bine pielea; tot aşa şi zeama de fragi.

Nu periaţi mătasea: ştergeţi locul cu o bucată de catifea. Dacă o rochie de charmeuză nu e decât scămoşată, atârnaţi-o în odaia de baie, când lăsaţi să curgă apă caldă. Vaporii vor netezi satinul. Nu călcaţi niciodată mătasea sau catifeaua decât pe dos.

REALITATEA zâmbeşte

LEAC

— *Dece ai pus cactuşii în jurul patului?*
— *Mi i-a prescris medicul, contra somnambulismului.*

LA FEL CU PROBA

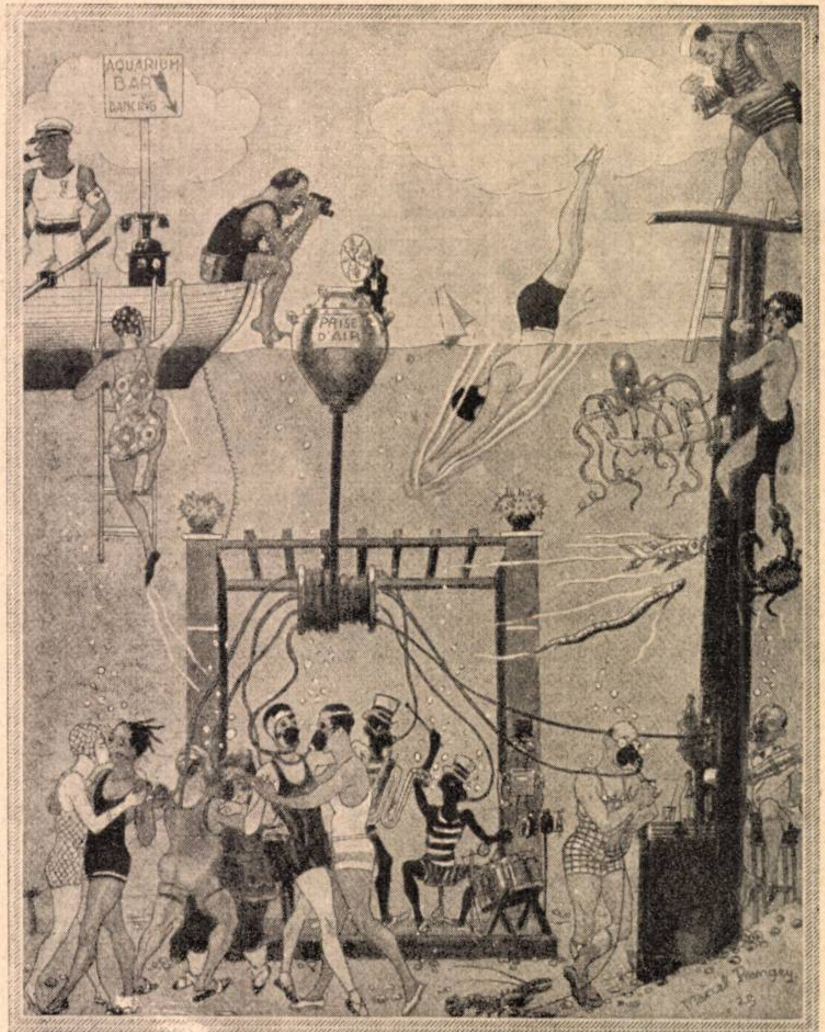
Ana a fost trimisă într'un pensionat din Capitală şi după câteva zile începu să-şi semneze corespondenţa către cei de-acasă *„Anita"*.

Nu mare i-a fost surprinderea, când a primit următoarea scrisoare de fratele ei:

„Dragă Anita, îţi mulţumesc pentru scrisoare. Papaita şi mamaita sunt sănătoşi. Tanti Frosaita şi unchiul Goguita au fost eri la noi.

De alaltăeri am un nou prieten: Sanduita.

Te sărută fratele tău *Virgilita.*

La Constanţa va fi montată anul acesta, cea mai senzaţională inovaţie balneară: „Aquarium bar".

SOLUŢIE

Petrică, deabia culcat, chiamă din dormitor pe mamă-sa:

— „Vreau să beau ceva!

— „Stai cuminte şi culcă-te" răspunde mama.

— „Dar vreau să beau ceva!".

— „Petrică! dacă nu taci, viu cu nuiaua".

(se amestecă tatăl.) — Pauză —

Şi iar Petrică:

— „Tăticule, dacă vii cu nuiaua, adu-mi te rog şi un pahar cu apă".

PRACTIC

— „Fiica mea mă plictiseşte în fiecare zi, că vrea să cânte la un instrument.

Să-i cumpăr un pian sau o vioară?

— „Cumpără-i o vioară. In primul rând e mai eftină şi în al doilea rând, o poţi ascunde mai uşor".

REŢETĂ

— Ce trebue să fac, ca să-mi păstrez mâinile frumoase?

— Nimic.

CURAJ

Dentistul: — „Să vă anesteziez?".

— „Nu! N'am nevoie de extracţii costisitoare. Nu-mi trebue nici-un anesteziant. Nici cloroform nici eter. Afară cu dinţii, fără multă vorbă!

— „Sunteţi un pacient foarte curagios. Aşi dori să am numai astfel de clienţi. Vă rog luaţi loc pe scaun".

— „Nu, domnule dentist, nu mie trebue să-mi scoţi dinţii, ci nevestei mele, care aşteaptă afară".

Cum se stinge lampa în Mexic, când butonul nu este instalat lângă pat...

COZONACUL

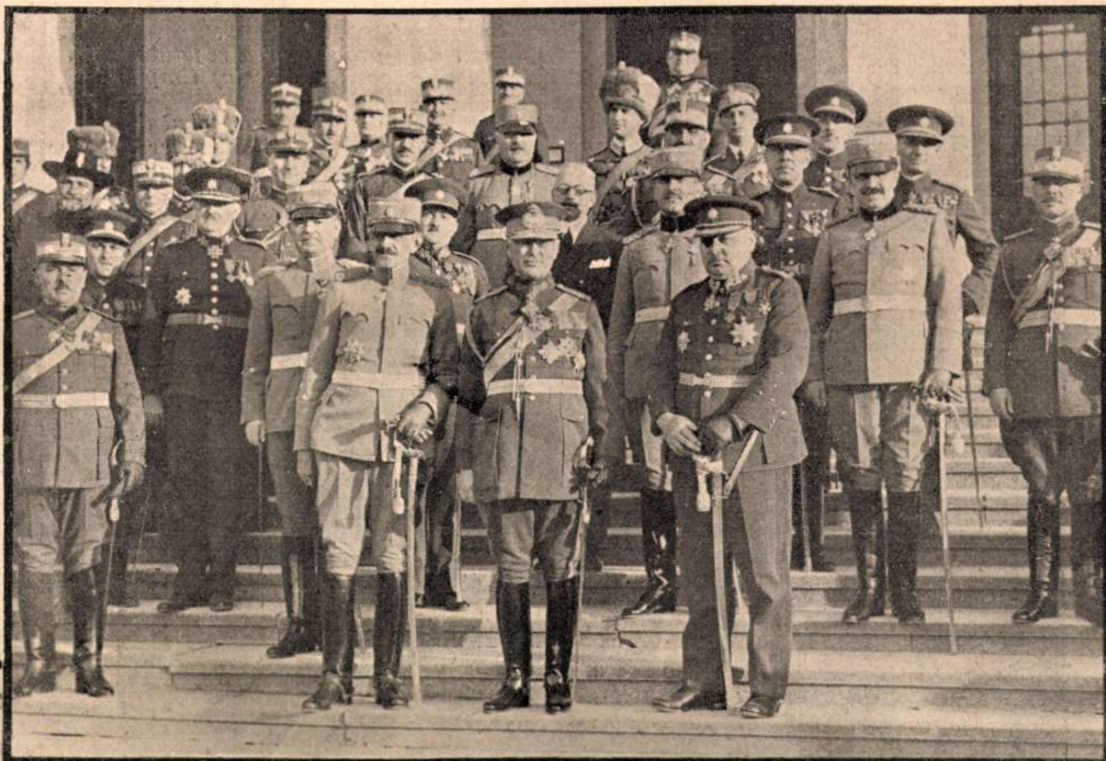
— *M'a trimis mama să vă spun că a găsit în cozonacul de azi o muscă.*

— *Spune-i să-mi trimită musca şi-i dau în schimb o stafidă.*

DIN Țară

Indată după terminarea conferinței Micei Antante la București, a avut loc o conferință militară a Micei Antante, la care cele trei state componente,au fost reprezentate prin trimiși speciali. Fotografia din dreapta sus reprezintă delegațiile jugoslave, cehoslovace și române la conferință.

La 10 Mai a avut loc matchul de foot-ball între Bulgaria și România, pentru cupa balcanică, care s'a terminat cu victoria echipei românești la scorul de 5-2. Matchul a fost onorat cu vizita suveranului. Mijloc stânga: *Regele la* O. N. E. F. Mijloc dreapta: *O fază din matchul România-Bulgaria.*

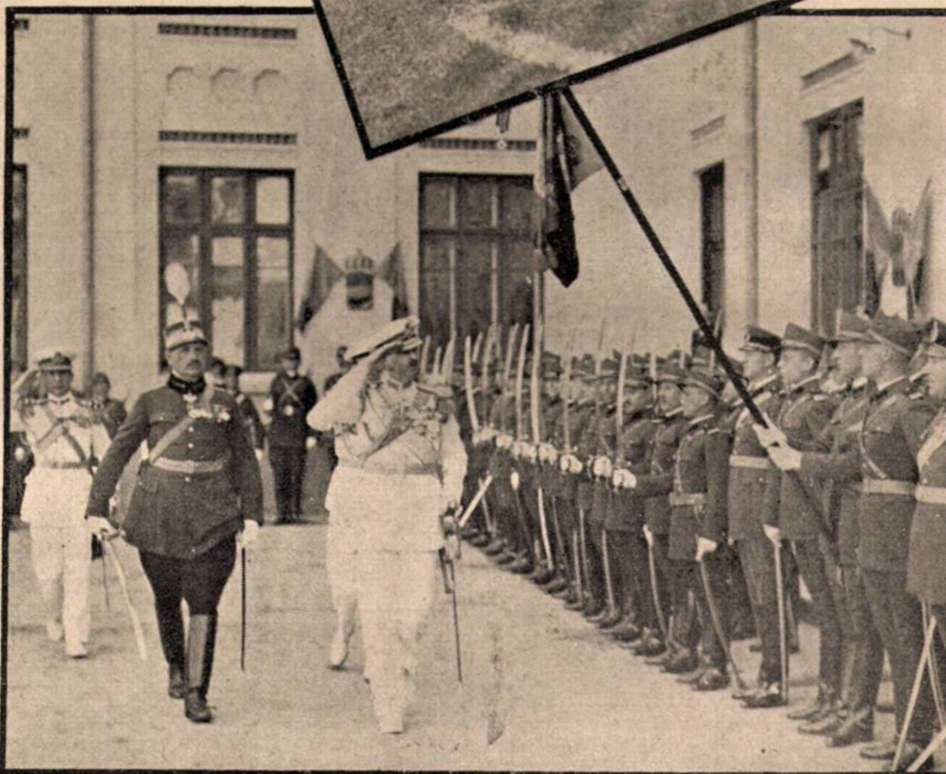

Aniversarea de 50 ani a școalei politechnice s'a serbat cu un deosebit fast, în prezența regelui Carol II.

Fotografiile noastre din stânga și dreapta jos reprezintă două aspecte ale acestei solemnități.

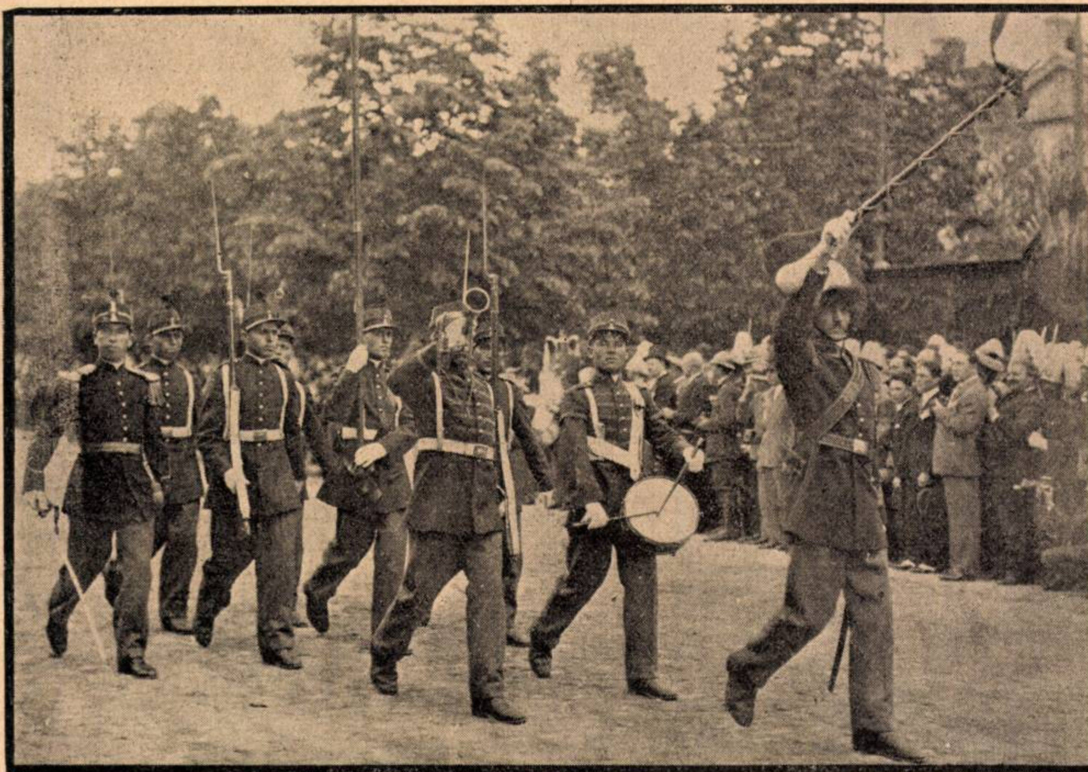

Serbarea zilei de 10 Mai și aniversarea a 50 ani dela proclamarea regatului, s'au făcut anul acesta cu un fast extraordinar. S'a sărbătorit în acelaș timp o sută de ani dela înființarea infanteriei române.

Dimineața s'a oficiat la Patriarhie un serviciu religios de către Patriarhul dr. Miron Cristea, după care Suveranul a decorat drapele câtorva unități și universități. Apoi Suveranul, urmat de Principele Niculae, a pornit călare spre locul defilării din șoseaua Jianu.

Fotografiile pe care le reproducem în această pagină reprezintă: rândul I de sus în jos: 1) Defilarea unui grup de infanteriști în uniforma veche. 2) defilarea

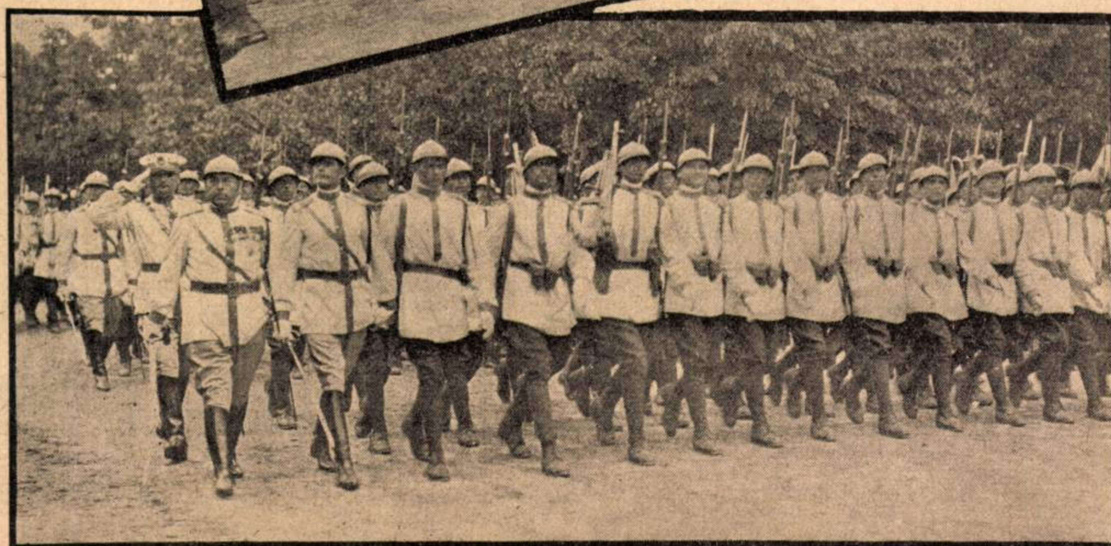

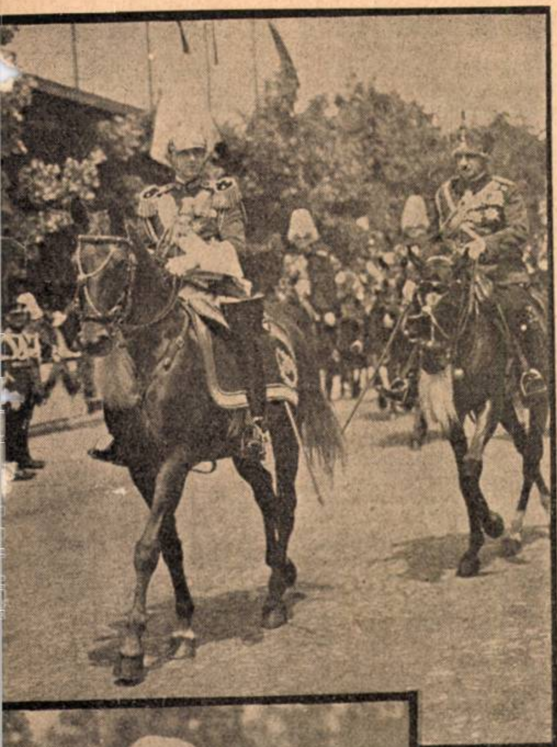

regimentului de gardă, cu puşca pe umărul stâng, după sistemul englezesc; 3) defilarea regimentului 32 Mircea, uniformaţi cu cămăşi, ca simbol al felului cum au luptat la Mărăşeşti; Rândul II de sus în jos: *1) Suveranul şi Principele Niculae, mergând spre locul defilării; 2) ex-regele George al Greciei şi ex-regina Elisabeta, d. Niculae Iorga, prim-ministru, d. general Ştefănescu-Amza, ministrul de răsboi şi M. Manoilescu, ministrul industriei şi comerţului, la defilare; 3) Suveranul decorând un drapel.* Rândul III de sus în jos: *1) defilarea unui regiment de infanterie; 2) Ataşaţii militari, şi delegaţii militari la Conferinţa Micei Antante, privind defilarea călări; 3) Defilarea unui detaşament de marină.*

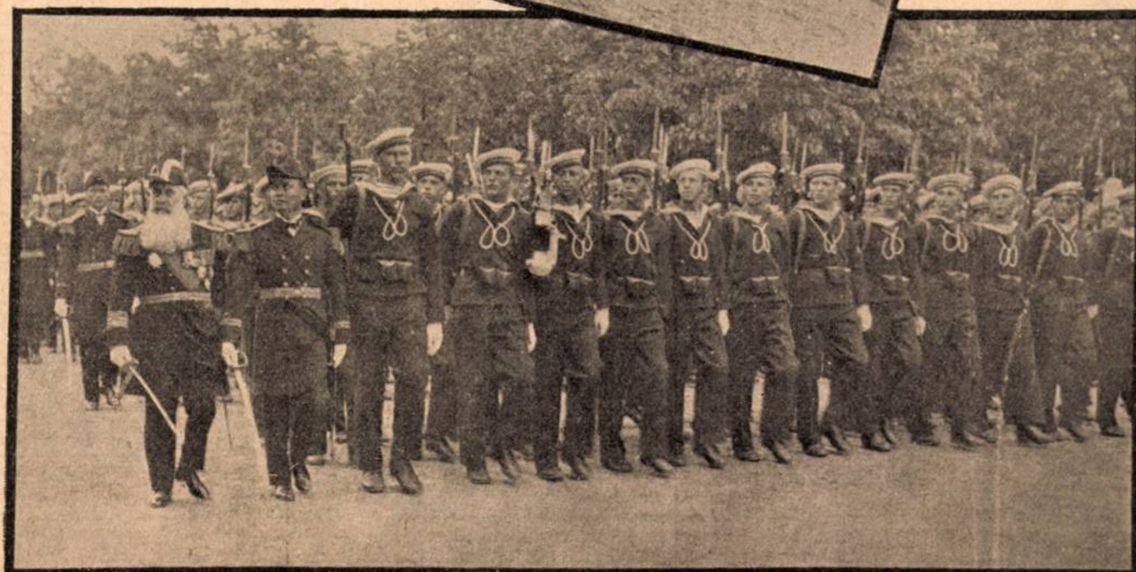

Filmul „Parada frumuseţii" pentru alegerea „Miss României"

ROMÂNIA trebue să-şi facă un punct de onoare din participarea la concursul internaţional de frumuseţe, care se va ţine la Galveston.

Aleasa ţării noastre, trebue să se prezinte astfel, încât să stea cu cinste alături de reprezentantele statelor europene şi ale Americii.

Deaceea „Miss România 1931", trebue aleasă cu cea mai mare grijă. Şi iată pentruce „REALITATEA ILUSTRATĂ iniţiatoarea şi organizatoarea concursurilor de frumuseţe, n'a vrut să-şi ia singură responsabilitatea acestei alegeri şi a hotărît ca publicul, — printr'un plebiscit — să desemneze pe viitoarea „Miss România".

Dintre candidatele prezentate, de îndată ce „REALITATEA ILUSTRATĂ" a anunţat concursul, un juriu a ales un grup de 18 şi revista a realizat un film sonor.

Filmul acesta este o comedie care servă de pretext la prezentarea pe ecran, în mai multe rânduri, a grupului din care publicul urmează să aleagă pe „Miss România".

Filmul a rulat în Capitală la Cinema „Regal" din Bd. Elisabeta, până la sfârşitul săptămânii trecute şi afluenţa a fost extraordinară. Aceeaş bandă rulează actualmente şi în cinematografele de cartier ale Capitalei, la cinema „Central" din Galaţi şi la „Modern", în Ploeşti, iar publicul spectator este rugat ca după ce-l va vedea, să cumpănească bine şi să ne indice pe aceea pe care o consideră demnă de a reprezenta frumuseţea ţării noastre.

Iată şi modalitatea de votare :

Odată cu biletul de intrare, spectatorul primeşte şi un buletin de vot, pe care-l poate detaşa de altfel şi din pag. 31 ,col. II-a. Acest buletin completat, se trimite pe adresa revistei noastre.

Numărul voturilor va decide care dintre candidate să facă minunata călătorie la New York, Chicago, Miami, Habana şi Galveston, participând la concursul internaţional şi la premiile în valoare totală de 4½ milioane lei. Spectatorii iau totodată parte la un concurs original, dotat cu un premiu de

Lei 20.000

Iată condiţiunile concursului :

E suficient să priviţi cu atenţie filmul şi să daţi apoi o clasificare cât mai apropiată de rezultatul probabil, pe buletinul pe care-l detaşaţi din această pagină.

Sunt în total 18 candidate, care în film poartă următoarele nume : *Aura, Coca, Didy, Elena, Gaby, Gloria, Greta, Krezzy, Liana, Lilla, Manon, Micky, Nella, Nora, Nutzy, Păpuşa, Rodica, Thays.*

Noi le-am înscris în ordinea alfabetică.

Dv. să ni le scrieţi, în buletinul de mai jos, în ordinea clasificării probabile *şi apoi acest buletin îl trimiteţi redacţiei noastre,* Bucureşti I Str. C. Mille 11.

Clasificarea care va fi mai apropiată de rezultatul hotărît prin voturi, va fi premiată cu

Lei 20.000

PRIVIŢI DECI CU ATENŢIE FILMUL „PARADA FRUMUSEŢII"

Incă odată : buletinul de vot şi buletinul de clasificare, sunt două elemente distincte. Concursul se face pe baza buletinului de clasificare, cel de vot servind doar la alegerea „Miss României 1931".

Şi acum, arătaţi-vă calităţile de electori !

BULETIN DE CLASIFICARE
pentru premiul de Lei 20.000 (Douăzeci mii)

Subsemnatul ....

Str. .... No. .... Localitatea ....

cred că ordinea clasificării în concursul de frumuseţe al **„REALITAŢII ILUSTRATE"** pe 1931, va fi următoarea:

Miss România:	10) .....
2)	11) .....
3)	12) .....
4)	13) .....
5)	14) .....
6)	15) .....
7)	16) .....
8)	17) .....
9)	18) .....

Concursul nostru de cultură generală

Dorind să stabilim legături cât mai strânse între revista noastră şi marea massă a cititorilor, care totdeauna a simpatizat cu această publicaţiune, am hotărît transformarea concursului nostru şcolar, într'unul de cultură generală, dotat cu mari premii, care vor fi distribuite lunar, după fiecare grup de patru serii de întrebări.

Fiecare cititor poate concura, fie că este persoană matură, elev sau student, răspunzând la fiecare chestiune în maximum cinci rânduri de mână şi alăturând totodată corespondenţei, bonul pe care-l publicăm în josul acestei pagini.

Premiile lunare sunt următoarele :
Premiul I: Lei 10.000.—
Premiul II: Lei 5.000.—
Premiul III: Lei 3.000.—

In afară de premii în bani, mai oferim şi o serie de 25 premii de consolare, a câte 500 lei, în volume, după alegere, din catalogul editurii „Adevěrul".

Iată a patra serie de întrebări :

1) Ce se înţelege în fizică prin „ochiul electric"?
2) De unde derivă cuvântul „pantalon"?
3) Care este deosebirea esenţială între celula animată şi cea vegetală?
4) Ce scriitor rus celebru, înebunind la sfârşitul vieţii, şi-a ars o mare parte din ultimul său roman?
5) Ce împărat roman este celebru pentru maximele sale filosofice?
6) Ce filosof a enunţat doctrina „supraomului"?
7) Cine a descoperit principiul vaccinării împotriva boalelor şi în ce împrejurări a făcut această descoperire?
8) Care este origina cuvântului „proletar"?
9) Cum se poate măsura adâncimea fundului mării?
10) Care este deosebirea esenţială între baptişti şi ceilalţi creştini?

Răspunsurile la aceste întrebări se pot trimite fie separat, fie toate odată, la adresa revistei noastre: str. C. Mille 7, după terminarea seriei în No. 224. Pe plic sau pe carte poştală, se va menţiona: „Concursurile de cultură generală".

Fiecare serie de răspunsuri trebue să fie însoţită de cuponul respectiv.

Cititorii trebuesc să răspundă la cel puţin cinci întrebări, în fiecare săptămână.

Cupon pentru concursurile de cultură generală No. 225	Cupon pentru jocuri No. 225
Numele şi pronumele	Numele şi pronumele ....
Adresa	Adresa ....

reportaj

Gangsterii Ardealului

Eşisem de mult din Sighet. Ne apropiasem de frontieră. Am lăsat automobilele la marginea unui sat şi, pe o potecuţă, într'un teren ale cărui accidentaţii sporiau, înaintam în monom tăcuţi. Era noapte.

Insoţiam un pâlc de poliţişti, sub conducerea inspectorului de poliţie D. O poteră circumspectă, lansată de undeva, dintr'un birou dela Bucureşti, prin „Hugues" — telegraful secret al oficialităţii,— prin viroagele acestea pline de tainică besnă, pe urmele gangsterilor spirtului falşifişificat...

PÂNDĂ

Am mers astfel până la o cabană dela poalele unui munte. Nu departe de aci, se afla graniţa cehoslovacă.

La cabană ne aşteptau doui ţărani, două călăuze, cu cai. După un popas de câteva minute, am încălecat. Erau cai piperniciţi, de munte. Şi-am pornit iar la deal, pe potecuţa plină de bolovăniş, caii mici se căţărau pe pante şi păreau neobosiţi, la urcuşurile cele mai grele.

Am mers astfel vre-o trei ceasuri. Noaptea era obscură, cerul acoperit de nori negri. Nu vedeam, decât, în dreapta, fantomatica siluetă a unor stânci uriaşe; în stânga un abis negru, în fundul căruia clipotia uneori ceva nevăzut, probabil o şuviţă de apă. Excursie lugubră...

— Halt! şueră în noapte vocea inspectorului D.

Ajunsesem pe un mic podiş, lângă un bordeiu, din care umbre ciudate începură să iasă. Am recunoscut un grup de soldaţi, de grăniceri, cari se apropiau de noi. Era un post înaintat.

Am lăsat caii la post şi împreună cu o patrulă de grăniceri, am înaintat pe coasta muntelui din faţă.

— Mai e mult până la Pietrele Albe? se aude din besnă, de lângă noi, vocea inspectorului de poliţie.

Indată, răspunde un sergent de grăniceri.

Şi ne explică:

— Stâncile de colo, sunt Pietrele Albe.

Ne arată cu mâna ceva, dar nu vedem nimic, sau poate, cel mult, un fel de abureală, ce poate fi numai o părere.

— Pe acolo au să treacă, spuse inspectorul.

— Ce noapte blestemată! adaogă un poliţist. In besna asta, nu vezi câte degete ai la mână.

— Nu cred să-i putem prinde...

— Cât e ceasul? întrebă inspectorul.

Şi tot el — privindu-şi ceasul brăţară cu ace fosforescente, — răspunse:

— Unu şi un sfert... In cel mult o jumătate de oră, vor trece pe aci... La pândă copii... Ascundeţi-vă după stânci, şi nici o vorbă... Dumitru Ion, stinge ţigara!...

Sergentul de grăniceri trimise pândari spre Pietrele Albe, cari trebuiau să ne dea de veste, la apropierea caravanei.

Apoi, reveni spre inspector:

— E sigur că au pornit încoace?

— Absolut sigur. Un spion ne-a adus vestea că au pornit eri la 11 seara din Hazfalet, din Ungaria, de lângă graniţă au urcat muntele, au intra în Cehoslovacia, şi că urmează itinerarul prin acest punct, spre România. Am crezut că e cel mai nimerit loc ca să-i pândim, şi v'am anunţat telefonic la post, că sosim... De data asta, cred că nu ne mai scapă.

GANGSTERII!..

Siguranţa generală primise în dimineaţa aceleiaşi zile, veşti uluitoare: un grup de gangsteri ardeleni, intenţionau să treacă prin contrabandă, din Ungaria şi din Cehoslovacia, cantităţi colosale de spirturi, licheururi metilice şi eter brut; Ungaria organizase astfel de transporturi, având tot interesul ca să răspândească în Ardealul românesc patima ce dă degenerarea, eteromania şi beţia de spirt metilic, care decimează populaţia băştinaşe.

Atât în Ungaria cât şi în Cehoslovacia, există mari fabrici de eter, grosolan rafinat şi de spirturi otrăvitoare, de proastă extracţie, prohibite în România, când nu sunt denaturate. Gangsterii ardeleni aduc pestre graniţă, prin contrabandă, aceste produse impure şi otrăvitoare.

Atunci, siguranţa generală dela Bucureşti, prin agenţii ei din statele vecine, făcu cercetări, şi prinse de veste data, când un convoiu de gangsteri, aveau să treacă pela punctul numit Pietrele Albe, numeroase butoaie şi galoane cu băuturi prohibite.

Un ordin pornise către autorităţile din nordul Ardealului şi o echipă de poliţişti plecase aşadar la punctul semnalat.

Aşteptam aci, cam de o jumătate de oră, când unul din grănicerii ce făceau

Fotografia noastră reprezintă pe reporterul nostru de vorbă cu unul din principalii şefi ai contrabandiştilor de alcool, în curtea închisorii din Tg.-Mureş.

de pândă, ca post înaintat, veni să ne spună că s'a auzit un sgomot dinspre vârful muntelui: bolovani s'au rostogolit, fie desprinşi de picioarele contrabandiştilor, fie de vre-o vietate sălbatecă.

Cerul par'că se mai limpezise de nori şi profilul dinţat al stâncilor albe, se desena acum mai precis. Sau poate că ochii noştri se obicinuiseră cu peisagiul de besnă.

— Ei sunt ! şopti deodată sergentul de grăniceri.

Intr'adevăr, nişte mici mogâldeţe păreau că se profilează pe cer, înaintând pe lângă aceste stânci.

— Trebue să-i înconjurăm ! zise inspectorul D.

IN CAPCANA

Dar operaţiunea aceasta nu era tocmai uşoară.

Ce s'a întâmplat precis, cred că nu-mi voi da seama niciodată. E cert însă că banditii au simţit apropierea noastră, fiindcă deodată am auzit un fel de uruitură.

— Ne-au simţit!... constată inspectorul.

Şi-mi explică uruitura: banditii aruncau în prăpastie butoaiele şi bidoanele...

I-am înconjurat, strângând apoi cercul. S'au predat fără nici o opoziţie: i-am percheziţionat, dar nici asupra lor, nici pe caii şi catârii ce-i însoţeau, n'am aflat nici un strop de alcool. Culmea era că aveau şi paşapoarte în regulă !

— Am să vă arestez !

Protestară:

— De ce ?... Suntem un grup de turişti... N'am făcut nici un rău... Avem actele în regulă.

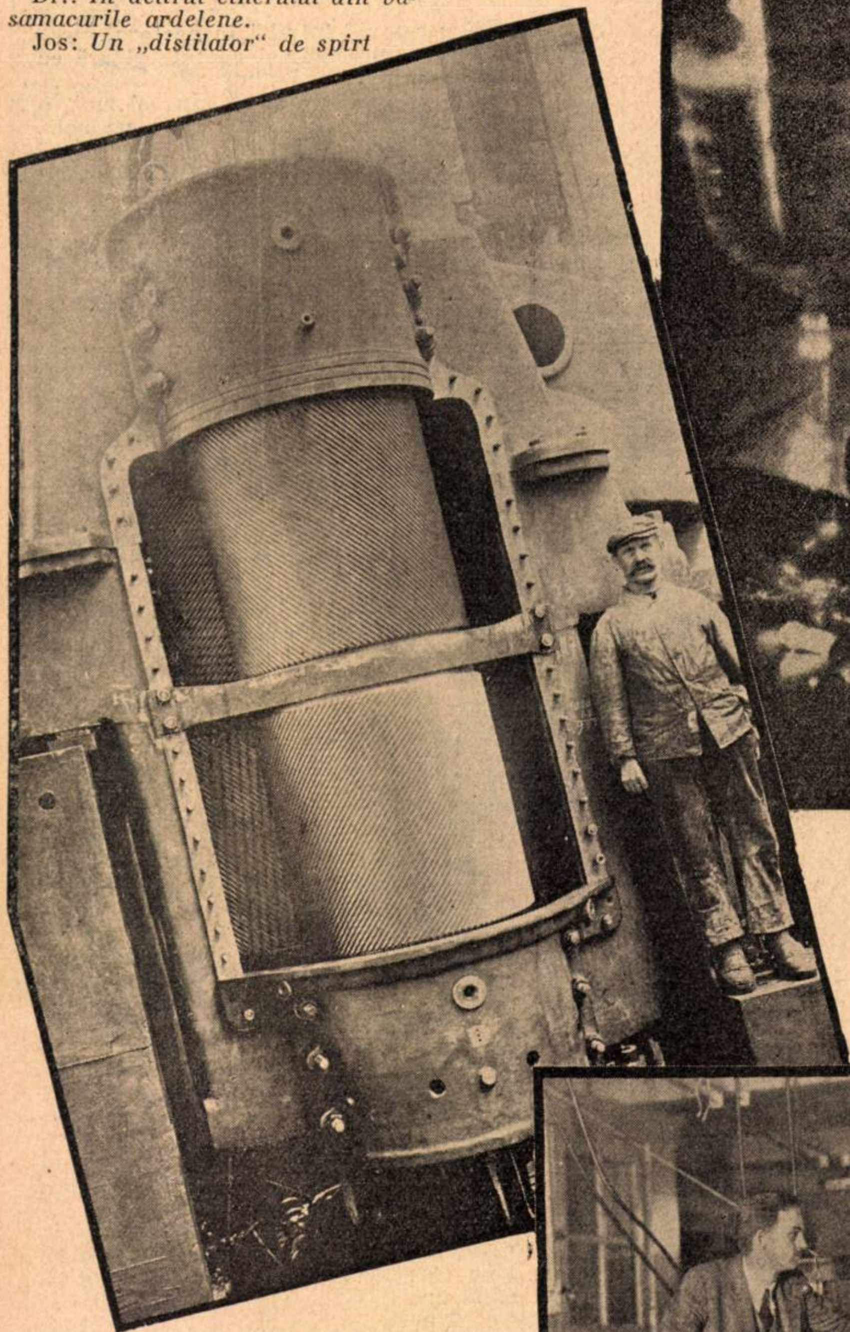
Grănicerii aprinseră torţe, se lăsară cu frânghii în prăpastie şi găsiră cioburile buţiilor şi urmele de alcool.

Atunci, unul din gangsteri, un tip de neamţ rotund, cu fălcile eşite, râse:

— Dar n'am aruncat noi butoaiele în prăpastie. Nu ne puteţi aresta şi da în judecată, fiindcă nu aveţi probe. Voiţi să vă faceţi de râs?...

Dr.: *In delirul etherului din basamacurile ardelene.*
Jos: *Un „distilator" de spirt*

Atunci, un grănicer sosi gâfâind, aducând din urmă, cu baioneta la armă, un complice de-al contrabandiştilor.

— Ce e cu ăsta ? întrebă inspectorul.

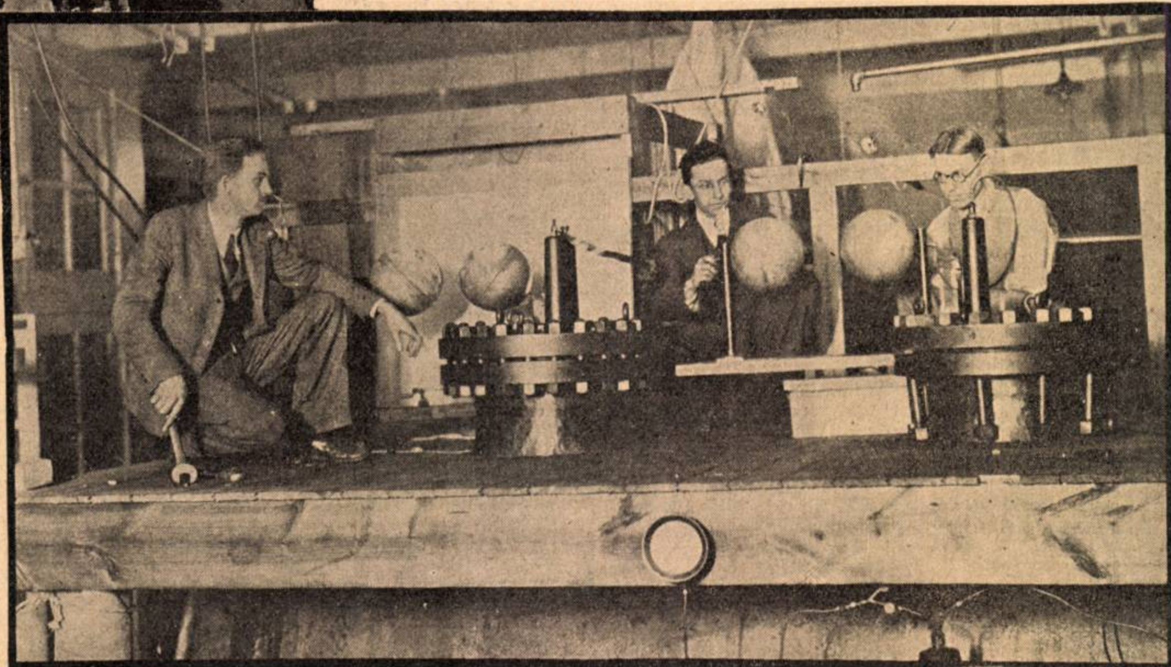
— L-au trimis contrabandiştii înapoi, pe potecă, să dea de veste grupului care vine în urmă.

—Mai vine un grup de contrabandişti ?

— Da, răspunse grănicerul. Acesta făcea legătură între cele două

(Continuarea în pag. 26)

Aspect dintr'o fabrică ardeleană, unde s'a operat o descindere.

ISPĂŞIRE

Un alt episod din procesul de spionaj

N E-AR fi plăcut mai mult să povestim aci o întâmplare cu eroi croiţi din minte susceptibili la modificări după fantazia şi cu soarta la îndemâna noastră. Nu garantăm bine înţeles că formele şi aluatul potrivite de noi ar fi putut concura în fason şi adevăr adevărul însuş. Ne-am fi putut lua totuş o răspundere: Să ne conducem eroii până la sfârşit şi odată cu semnătură să ne predăm cu aceste cuvinte:

Din toate câte li s'au întâmplat eroilor noştri, ei n'au nici-o vină. Dacă sunt strâmbi din naştere, ori dacă s'au strâmbat mai apoi, vina nu-i a lor. Dacă s'au omorît între ei, dacă şi-au pocit vecinii prin farmece, dacă au destăinuit streinilor secretele părinţilor lor, şi dacă au încercat să ciupească din averea atât de atrăgătoare a aproapelui, vina nu-i a lor. Noi i-am îndrumat astfel. Iar noi n'avem de asemeni nici o vină, fiindcă oamenii noştri sunt croiţi din minte, sunt adică ceva mai puţin decât trădătorii sau pungaşii, oameni adevăraţi.

Şi ne-ar fi plăcut mai mult să ne ocupăm de oameni inventaţi, fiindcă orice ar face ei, e un lucru de care nu se ating: conştiinţa autorului — căci toate faptele eroilor lui sunt în mod necesar conforme acestei conştiinţe.

Iată însă că avem să ne ocupăm de întâmplări adevărate, de întâmplări triste cu oameni adevăraţi. Şi ne mărturisim de pe-aci codeala. Ne e teamă. Mânuirea unei povestiri adevărate conţine, în scris prea adesea elemente de verdict. Şi orice povestire e o judecată.

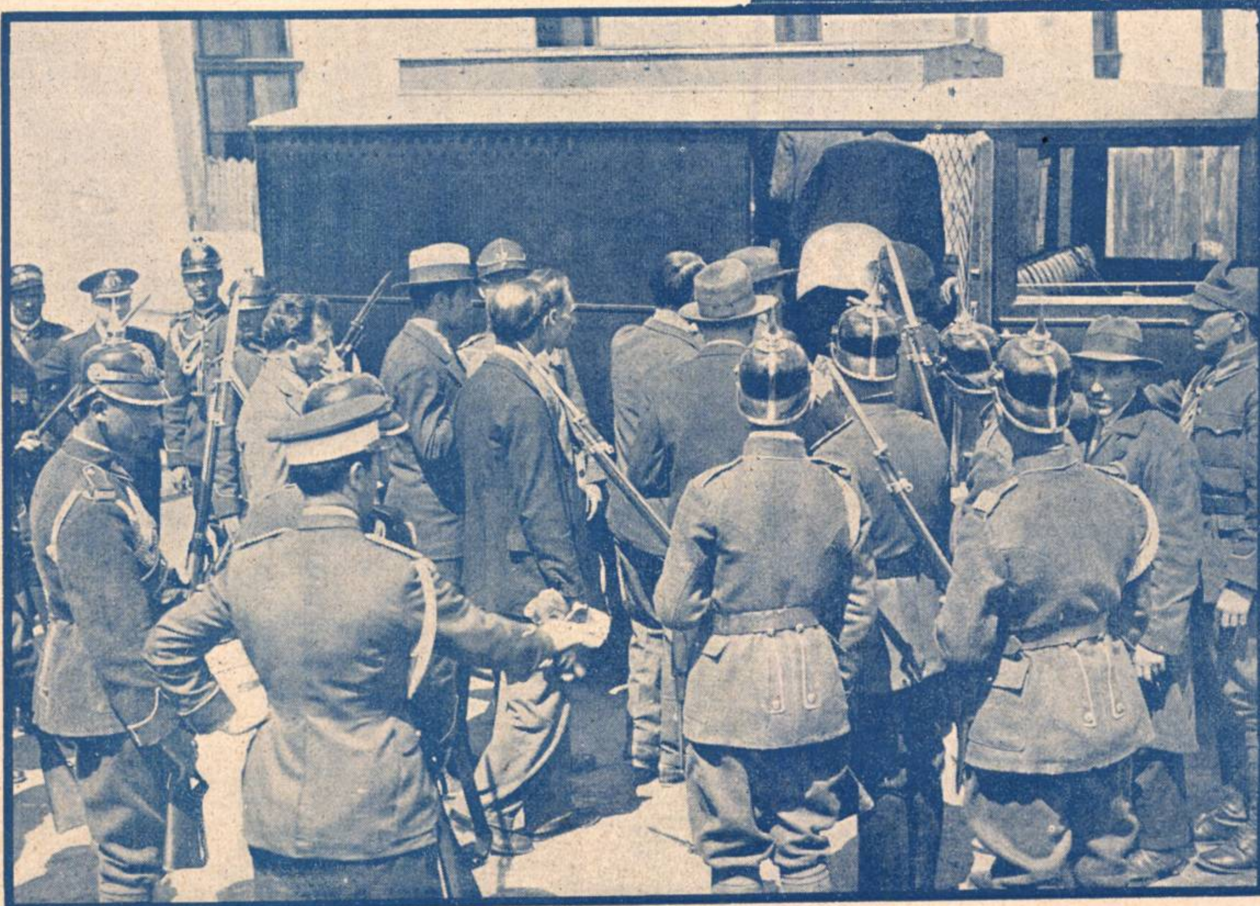
Cu atât mai mult aci, unde e vorba de un proces.

O sală de şedinţe într'o cazarmă. Ferestre scunde, tavanul jos, mobilierul sărac. Putea să fie dormitor pentru douăzeci de recruţi. A devenit sală de judecată, fiindcă în loc de paturi, s'au aliniat zece rânduri de bănci, comandate în frunte de o estradă, cu masa consiliului. Lângă o fereastră, pe aceeaş estradă, o măsuţă de brad, poruncită la tâmplar de bună seamă cu specificarea iniţială, pentru un tacâm Prin evoluţie s'a făcut aşa, că lângă fereastră şi la dreapta catedrei consiliului, măsuţa se chiamă în noua-i întrebuinţare, *fotoliul ministerului public.*

Pentru prezenta circumstanţă, de-a lungul ferestrelor s'au mai băgat în sala de şedinţe vre-o zece bănci şi s'au izolat de rest printr'un grilaj văpist în cărămiziu.

Pe aceste bănci sunt 43 de acuzaţi. Cel mai bătrân are şaizeci şi trei de ani şi e mai în vârstă decât fiecare cu cel puţin douăzeci şi cinci de ani. Cel mai tânăr are douăzeci sau douăzeci şi unul şi e fiul celui mai bătrân. Bătrânul se numeşte Eduard Hruşca. Este inginer pensionar. In fosta monarhie austro-ungară inginerul acesta înalt, uscat, cu membrele nesigure, cu ochii mobili, cu privirea scăpărătoare la dreapta şi la stânga, cu surâsul incert, fugărit de umbre, nevolnic, terorizat de teamă şi arsuri interioare, remuşcări, ciudă, regrete, se pare că a fost ceva mai mult decât azi.

Sus: *In pauză.*
St.: *Inculpaţii escortaţi la proces.*

A însemnat ceva în viaţa politică, a avut partizani, a condus şi a reprezentat o grupare sau o categorie de cetăţeni.

Dintr'o a doua căsătorie — cu o descendentă a dascălului Dimitrie Onciu — a îngrijit şi crescut trei copii, doi ai nevestii şi unul, cel mai mic, al lui. Acesta este astăzi alături de bătrân pe banca celor 43 de acuzaţi.

Ca şi când prin botez bătrânul ar fi intenţionat o confuzie, ori ar fi încercat o proorocire, pe fiu l-a numit tot Eduard. Acum Eduard fiul şi Eduard bătrânul au să răspundă la aceeaş acuzaţie: Au trădat şi au spionat în favoarea sovietelor.

De răspunsurile lor depinde sentinţa care e scrisă în lege: cel puţin cinci ani muncă silnică sau libertatea.

Inginerul Eduard Hruşca a cunoscut şi întreţinut relaţiuni

strânse cu şeful unei grupări de spionaj în numele sovietelor, Mannhofer, astăzi dispărut.

Nu recunoaşte că i-a servit material informativ. A primit bani dela acest Manhofer, pe care îl credea la început negustor şi reprezentant al ministerului de externe german, dar banii i-au fost daţi pentru o lucrare de economie politică şi sociologie.

Poate că lucrarea dată lui Manhofer o fi servit drept material informativ, a fost însă fără ştiinţa şi voinţa inginerului Hruşca.

Când însfârşit şi-a dat seama că acest „negustor" nu era decât un spion, declară că a întrerupt legăturile cu el.

Intre timp însă s'a întâmplat acest fapt: Tânărul Eduard Hruşca, sublocotenent nou eşit de pe băncile şcoalei militare, a primit o permisie de câteva zile, pe care şi-a consumat-o acasă, la Cernăuţi. Intr'o zi tatăl i-a prezentat la cafenea pe Manhofer. Au stat câteva ore împreună şi au vorbit de toate, dar mai ales despre armată, — căci Manhofer era şi ofiţer în rezervă. Intr'un rând tânărul sublocotenent îşi aminteşte de o promisiune a tatălui şi, gândind că prezenţa streinului poate fi un prilej de constrângere pentru bătrân, i-se adresează şăguind:

— Ascultă, papa, ştii că mâine dimineaţă plec la regiment.

Tatăl a adulmecat pericolul şi încearcă să-l evite.

— Până mâine dimineaţă mai sunt şaisprezece ore, dragul meu, să nu mai vorbim de asta.

— Dar, papa, la şase se închid prăvăliile.

— Aşa e regula, puiule. Trebuie să se închidă.

— Ei şi tocul meu-rezervor şi mănuşile mele?...

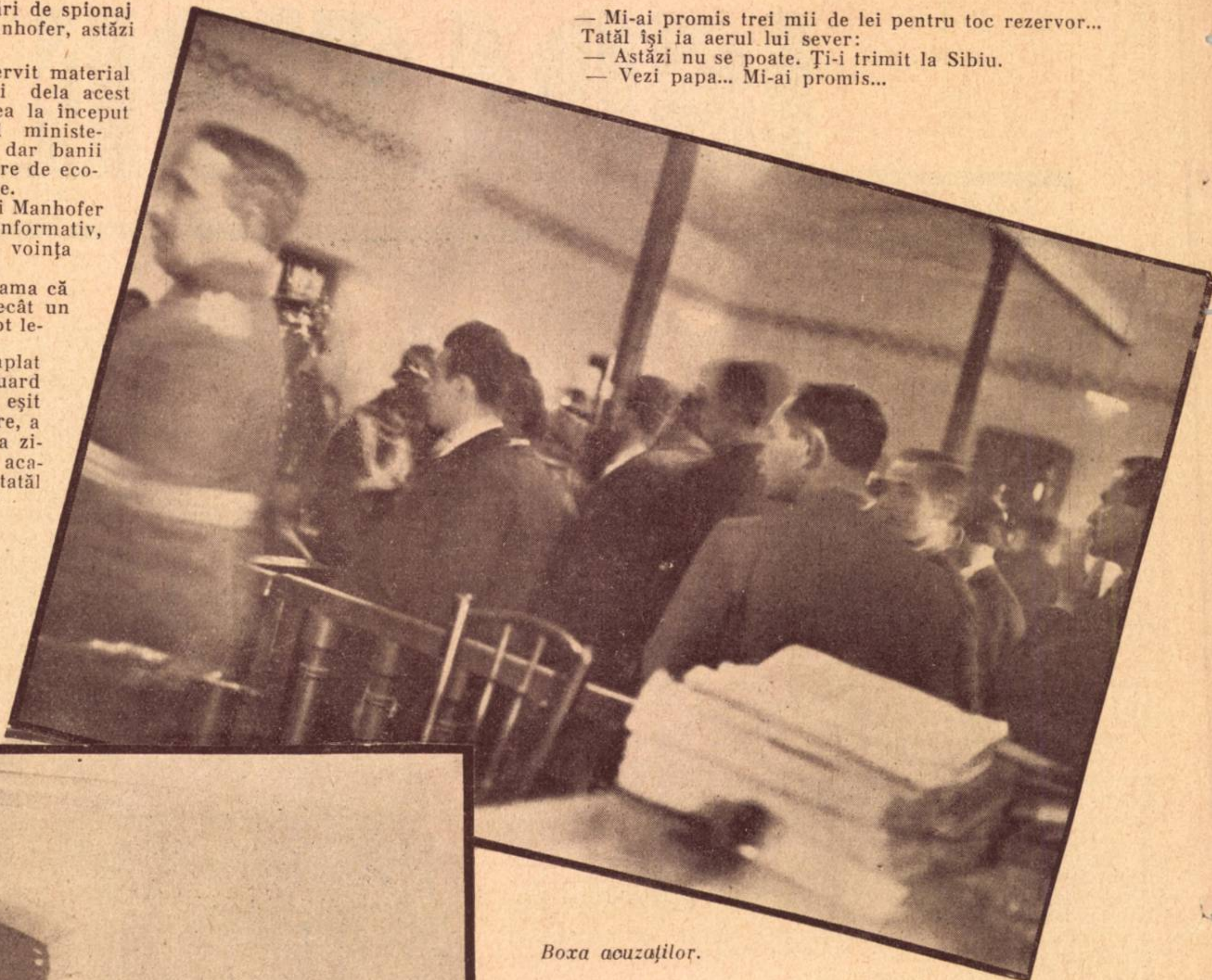
— Nu înţeleg...

— Mi-ai promis trei mii de lei pentru toc rezervor...

Tatăl îşi ia aerul lui sever:

— Astăzi nu se poate. Ţi-i trimit la Sibiu.

— Vezi papa... Mi-ai promis...

Boxa acuzaţilor.

După desbateri, acuzaţii sunt duşi sub pază înapoi, la închisoare.

D. Manhofer care îşi cunoştea meseria de a prinde oamenii cu îndatoriri, a intervenit împăciuitor în favoarea fiului şi mai la urmă a scos portofelul şi a oferit tânărului cei trei mii de lei pe care „bine înţeles d. inginer îi va înapoia mâine".

Sublocotenentul povesteşte scena la interogator şi termină cu vorbele: — „Am luat aceşti bani cu permisiunea tatii, domnule general."

Tânărul ofiţer de cavalerie, mărunţel, cu obrajii îmbujoraţi, cu buzele tinere ,arse de emoţia ceasului, dă curajos şi hotărît ăspunsuri netede, corecte, cu vorba însoţită de nu ştiu ce sonoritate tăinuită în piept, copilărească.

D. preşedinte: La Sibiu ai mai întâlnit pe acest Manhofer?

Sublocotenentul Eduard Hruşca: Da, de două ori. In cele din urmă însă tata îmi scrisese să-l evit.

D. preşedinte: Cunoşti aceste cărţi?

Sublocotenentul: Da, sunt ale mele.

D. preşedinte: Cum se face că ele au fost găsite la d. Paul Solomon? (şeful organizaţiei de spionaj).

Sublocotenentul: Nu ştiu, domnule general, şi nu pot să-mi explic.

D. preşedinte: Când ai plecat din Cernăuţi le-ai luat cu d-ta?

Sublocotenentul: Da, domnule general. Două dintre ele ştiu sigur că le-am avut la Sibiu. Pe cealalta însă, am căutat-o şi n'am găsit-o după plecarea mea din Cernăuţi.

Preşed.: Poate că cele două ţi-au dispărut încă de pe când erai la Cernăuţi.

Sublocot.: Nu, domnule general. Ştiu sigur că le-am luat cu mine.

Preşed.: Poate le-ai dat d-lui Manhofer la Sibiu.

Sublocotenentul: Nu, domnule general.

Şi în tot interogatoriul, nici o contrazicere. Chestiunea cărţilor dispărute formează singurul punct obscur.

Cineva insinuiază la masa presei:

— Să ştii că nenorocitul vrea să salveze pe bătrân.

— Şi tată-său îl lasă să se compromită?

— Dar dacă nici tatăl nu e vinovat de dispariţia cărţilor? Poate că Manhofer le-a furat.

In boxa acuzaţilor, bătrânul şi fiul stau despărţiţi, pe bănci diferite. După suspendarea şedinţei, bătrânul e dus la închisoarea Văcăreşti, iar fiul la Jilava.

Doar la eşirea din sala de şedinţe ,sunt împreună. Se apropie grăbiţi unul de altul şi până la uşe fac în fiecare zi, câţiva paşi alături: fiul, cu braţul trecut pe după mijlocul bătrânului, şi bătrânul rezemându-i-se de umăr. Şi mai niciodată nu vorbesc.

Am întrebat odată un om, cunoscător al proceselor militare:

— Crezi că-i condamnă?

Mi-a răspuns urmărindu-şi propriul gând:

— Uită-te la ei. Chiar dacă va fi condamnat numai unul, amândoi vor ispăşi pedeapsa.

I. RAK

Cei trei ucigaşi: *(dela st. la dr.)* Grigore Marinescu, Vasile Balaci şi Grigore Marin.

POSTUL No 4

CONSILIUL *de răsboiu al Corpului I de armată din Craiova, a osândit la muncă silnică trei scelerați. Ca trei vipere, au muşcat tocmai inima aceluia care i-a încălzit cu bunătatea sufletului său; au implântat colții veninoşi ai desnădejdii, în sufletul îmbătrânit de griji al unei mame, omorindu-i după torturi imunde unicu-i fiu. Azi răpuşi şi înfierați ca bestiile carnivore, amintirea lor nu trăeşte decât pentru a evoca jalea şi oroarea unei crime, ce-şi desfăşură ultimele scene în galeriile jilave ale ocnei de sare.*

Ultimele zile ale lunei Martie. Primăvara mocneşte pe ici pe colo în câțiva muguri timizi, luptându-se aprig cu iarna, care s'a înstărit pe meleagurile noastre şi nu vrea să-şi mai ia boccelele albe de zăpadă.

Inchisoarea militară din Craiova, o fostă cazarmă, împrejmuită numai de un gard de sârmă ghimpată, străjuită de sentinele, contrastează prin trista ei destinație, cu împrejurimile de adevărat tablou pastoral, ce-şi desfăşoară planurile din primele dâmburi ale pădurişului, dela „Balta Verde" până departe, în desimea de codru al „Radovanului".

La postul 4, e Pătru Constantin. Vlăjgan sănătos, dar cu ochii melancolici. Gândurile lui s'au risipit departe, acolo unde îl aşteaptă unica ființă ce-l doreşte, — mama lui.

A trebuit s'o părăsească, s'o lase singură în căsuța lui albă cu brâul albastru de sineală, ca să fie oştean, la fel cu ceilalți flăcăi. Pădurile şi câmpiile pe care le cutreerase încă de mic copil, tatăl lui care pierise în țărână, îi topiseră par'că sufletul într'un dor de crâng, de fluer... Şi nenorociții pe cari trebuia să-i păzească, îi forfecau parcă inima, când se gândia ce soartă şi mizerie îi aşteaptă. Era prea bun ca să nu-i ajute, din puținul pe care-l avea.

Cineva se furişă în spatele lui. Pătru deşteptat din visurile lui, se întoarse. Era deținutul Florescu Vasile, fost învățător, închis pentru dezertare şi port de insigne false.

— „Ai ceva, pentru noi, măi Pătrule?"

Pătru scoase de sub manta un pachet înfăşurat într'o năframă înodată.

— „Uite mă Vasile, nişte tutun şi câteva ouă răscoapte".

Vasile ascunse pachetul şi plecă.

Ochii lui Pătru se împăienjeniră:

— „Să fie pentru sufletu' tatii" murmură el.

Aşa le îndulcia Pătru viața amară de închisoare, de vreo câteva luni încoace.

Trecuse aproape o lună de zile. Era în noaptea de 2—3 Aprilie, când se anunțase eclipsa totală de lună.

La postul No. 4 era tot Pătru Constantin. O vijelie cumplită se deslănțuise, fugărind norii pe cer, ca pe nişte duhuri rele. Crăngile pomilor se aplecau în vuet sinistru, urlând fioros, ca de o presimțire pe care nu o puteau exprima decât în gemete, în pocnete lugubre, ca de oase sfărâmate. Dacă ar fi eşit morții din cimitire, aerul ar fi fost tot atât de tăios ca vântul acela care biciuia fața lui Pătru Constantin. Mai avea însă noaptea asta de suferit. Mâine pleca în concediu, acasă la el; la mama lui.

In dormitorul închisorii era un întuneric de raclă. Ferestrele se zgâlțâiau sinistru, ca scuturate de o mână nevăzută.

Cineva se furişă dela un pat la altul.

— „Vasile ce facem?"

— „Chiamă-l pe Balaci".

Toți reuniți în jurul patului lui Vasile Florescu, acesta începu:

— „Nu ne-am gândit bine. Dacă fugim în pod şi de acolo să spargem zidul, ca să ajungem la sârme, poate aude cineva şi cum o să sărim din pod? Dacă ne frângem picioarele?"

— „Eu zic una! Să trecem pela Pătru. Il ştiți doar. O să ne lase, că-i prost."

O tăcere de câteva minute urmă acestor cuvinte ale lui Balaci. Nu se auzi adecât vuetul lugubru al vijeliei.

In întuneric, trei minți negre, înfierbântate de ideia libertății şi a plăcerilor care-i aşteptau dincolo de zidurile închisorei, mocniau în întuneric o idee oribilă.

— „Să mergem!" fu răspunsul scurt şi tăios al lui Florescu.

— „Dă-mi cheia", spuse Balaci.

Umbrele se furişară în gangul care ducea dela dormitor la curte. La capătul gangului, Pătru îmbrăcat în şubă, se proptia cu mâinile de țeava puştii. Toți trei lipiți de zid, se furişară până aproape de santinelă.

Pătru auzi un sgomot. Se întoarse, încercând să străpungă cu privirea întunericul.

— „Cine-i acolo?"

Florescu se apropiă.

— „Eu, măi Pătrule?"

— „Ce vrei?"

In loc de răspuns, Grigore Marin, se repezi ca o fiară la Pătru, şi cu un pumn îngrozitor îl trânti la pământ.

Fără să mai piardă o clipă, îşi încleştă degetele în jurul gâtului lui Pătru, strângându-l cu toată forța brațelor sale herculane.

— „Fraților... ple... plecați.., d... dar lăsa... lăsați-mi.., via.. viața! articulă abrupt Pătru, simțind cum cleştele mâinilor îi luau răsuflarea.

Marin strângea şi mai puternic.

O luptă mută, cu lovituri surde, începu pe caldarâmul de cărămidă al gangului.

Petru să svârcolia în răsuciri epileptice, căutând să scape de Marin. Lovituri de pumn cădeau pe obraji, pe urechi, în ochi.

— „Fraților"... încercă din nou Pătru.

— se repeziră ca nişte bestii asupra lui...

Cuvântul pe care-l rostise însă, îi fu fatal. Florescu îi vârî întâi o mănuşă în gură şi apucând apoi cu amândouă mâinile fălcile nenorocitei santinele, trase cu putere, ca să le despice. Balaci, într'o inspiraţie ce întrece fantazia celei mai oribile torturi, se repezi şi apucând limba lui Pătru, trase cu putere. O pocnitură surdă se auzi. Un val de lichid cald şi cleios le umplu mâinile. O horcăială sinistră, ca de vită înjunghiată se pierdu în mugetul vijeliei. Pentru un moment, speriaţi de grozăvia faptei lor, se lipiră de peretele gangului. Pătru, într'un efort supraomenesc, se sculă în genunchi şi bâjbâind cu mâinile prin întuneric, căuta un sprijin să se ridice. Sângele-i gâlgâia din gură oprindu-i respiraţia. Balaci regăsindu-şi sângele rece, se repezi în dormitor şi aduse o saltea.

— „Pe el tovarăşi! Să isprăvim cu el".

Marin apucă salteaua şi isbind capul lui Pătru, îl prăbuşi la pământ, acoperindu-l.

— „O frânghie!"

In câteva clipe frânghia fu adusă şi Pătru legat cobză în saltea. O manta mai fu înghesuită în dreptul obrazului.

Dincolo, în lumea celor liberi, erau deniile...

Sala de şedinţă a Consiliului de Răsboiu e arhiplină. Monstruoasa crimă, atrăsese nenumăraţi curioşi, cu prisosinţă răsplătiţi prin amănuntele crude şi oribile ce au fost evocate în decursul desbaterilor. Făptaşii dovedind un cinism şi o cruzime fără pereche, lipsiţi de orice grăunte de remuşcare, odată evadaţi, s'au dedat la orgii în cârciumi şi lupanare.

Prinşi astfel tocmai prin îndrăsneala cu care colindau împrejurimile, stăteau acum încătuşaţi pe băncile acuzării.

In faţa nepăsării şi a bestialităţii lor mărturisite, nici apărătorul nu găsise cuvinte prea înflăcărate, să înduioşeze pe judecători, pentru a le solicita o micşorare a pedepsei.

In primele bănci, două femei bătrâne, cu ochii istoviţi de plâns, îşi ascundeau feţele în tulpanele lor negre. Stăteau mute una lângă alta, clătinând capul uşor ca într'un bocet fără glas. Era mama lui Balaci, unul dintre ucigaşi, şi mama lui Pătru Constantin, cel răpus de foştii lui camarazi.

Curtea îşi anunţă intrarea. Acuzaţii fură introduşi. Palizi, cu capetele plecate, aşteaptă sentinţa ce va decide soarta lor de azi înainte.

Solemn, consiliul îşi făcu apariţia. O tăcere grea ca o lespede de mormânt, apăsa toate piepturile.

Se rosteşte sentinţa. Aceiaşi pentru toţi: Muncă silnică pe viaţă.

Deodată un ţipăt desnădăjduit, străfulgeră sala.

— „Lăsaţi-mi-l! Nu mi-l luaţi!"

Cu braţele întinse, în mişcări desordonate, cu ochii holbaţi de groază, mama lui Balaci implora mila judecătorilor.

Durerea sfâşietoare a acestei mame, ce-şi pierdea pentru totdeauna rodul dragostei, împăienjeni toţi ochii. O învălmăşeală înfrigurată se produse la uşă. Toţi căutau să fugă din sala aceasta, unde se perindaseră până acum câteva clipe, scenele cele mai tragice şi înspăimântătoare, din câte poate supravieţui o biată fiinţă omenească.

Sala se goli ca prin farmec.

Numai într'un colţ rămăseseră două femei, cu tulpanele negre. Plângeau îmbrăţişate. Lacrimile lor scoborau lin, pe cutele obrajilor îmbătrâniţi de jale, topindu-se laolaltă.

— „Il iert maică! Il iert!" murmura una din el cu buzele uscate ca prinse de friguri...

Rămase singure de azi înainte, viaţa lor se va stinge neştiută, aşa cum mor tainic, pălpăirile candelei, în ungherul odăii, sub icoana Prea Sfintei Fecioare... CUŢANA

Domnişoara detectiv

TINERII parisieni, sau cei în trecere prin Capitala Franţei, nu mai înoadă atât de uşor flirturi ca altă dată. Faci cunoştiinţă în metro, la cafenea, la teatru, la un bal, cu o fată încântătoare, nostimă, elegantă, dar îţi lipseşte curajul să flirtezi cu ea, căci nu ştii dacă nu cumva faci curte unei detective. Parisul e invadat de poliţiste secrete. Numeroase instituţii de urmăriri angajează armate întregi de domnişoare frumoase, prezentabile cu cunoştinţe linguistice şi cu talent actoricesc. Detectiva e întrebuinţată pentru fel de fel de cazuri: constatare de adulter, supravegherea vreunui casier bănuit de defraudare sau e însărcinată cu vreo misiune politică.

Se ştie că la Paris există numeroase colonii de emigranţi radicali, de dreapta şi de stânga, care se spionează reciproc, fiind cei mai buni clienţi ai birourilor de detectivi.

Or, nu e tocmai plăcut să înozi o aventură galantă cu o detectivă. Nu poţi să ştii niciodată dacă nu eşti d-ta însuţi obiectul cercetărilor sale.

Adorabilele agente ale birourilor de detectivi, răspândesc în jurul lor o atmosferă de nesiguranţă şi de bănuială. Pierzi gustul de aventuri galante, când trebue să-ţi fie mereu teamă, că amabilitatea fermecătoare a frumoasei partenere nu e decât o mască, după care se ascunde un sistem de spionaj.

HAZURI

CLAUZA DE CONTRACT

Proprietarul: — „Pe celălalt chiriaş am trebuit să-l dau afară; îmi datorează chiria pe un an!".

— „Atunci iau locuinţa — dacă rămân aceleaşi condiţiuni".

ASEMĂNARE

„Când vă privesc, îmi reamintesc involuntar de numele unui mare savant".

— Incântat domnule profesor. Şi care e acel savant?".

— „Darwin".

In numărul viitor vom publica rezultatul concursului

„Pe care o preferaţi"

concurs care o avut un răsunet extraordinar.